ОШ „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“
ВОЈВОДЕ ПУТНИКА 60
26360 ПЛАНДИШТЕ
ТЕЛ:013/861062
E-mail: skolaplandiste@gmail.com

ОШ „Доситеј Обрадовић“

Пландиште

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА I ЦИКЛУС ЗА 2026/2027. ГОДИНУ

Август 2026. године

1. УВОД

Школски програм ОШ „Доситеј Обрадовић“, Пландиште, припремао је Стручни актив за развој школског програма. Овај актив именовало је Наставничко веће на седници која је одржана 27.08.2026. године.

Чланови стручног актива су уједно и аутори овог програма.

План и програм наставе и учења о**бавезних предмета по разредима се реализује по** следећим важећим документима

РАЗРЕД	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС- ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК
1. РАЗРЕД	**Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, број 10/2017 - 1, 12/2018 -1, 15/2018 -1, 18/2018 -1, 1/2019 -18, 2/2020 -1,16/2022 -1,1/2023 -79 (исправка), 13/2023 -455)
2. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник,16/2018 - 47, 3/2019-1, 5/2021 -1,13/2023 - 457)
3. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 5/2019 - 1, 1/2020 – 20, 6/2020 – 20, 7/2021-671, 1/2023 – 1, 13/2023 - 458)
4. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” – Просветни гласник, 11/2019-1, 6/2020-20, 7/2021- 671,1/2023 – 1,13/2023 - 458)

1.1. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШКОЛЕ

ШКОЛСКО ОКРУЖЕЊЕ

Матична школа се налази у центру Пландишта, а подручне у селима Маргита, Барице, Јерменовци и Велики Гај.

Настава у матичној школи у Пландишту се изводи на српском језику и траје осам година.

Издвојена одељења:

Маргита - осмогодишња школа, настава на српском језику.

Барице - осмогодишња школа, настава на румунском језику.

Јерменовци - осмогодишња школа, настава на мађарском језику и четворогодишња настава на српском језику.

Велики Гај - четворогодишња школа, настава на српском језику.

Садашња зграда матичне школе је изграђена 1976. године, а фискултурна сала 1978. године. Настава се изводи у кабинетима и специјализованим учионицама, школа има школску библиотеку, медијатеку, кухињу, трпезарију, канцеларију за директора, секретаријат и рачуноводство, стручног сарадника, помоћника директора, зборницу, радионицу за школског мајстора, фискултурну салу са справарницом, котларницу за грејање и мокри чвор.

Школа се греје сопственим централним грејањем. Школа поседује велико школско двориште са изграђеним теренима за рукомет, кошарку и одбојку (асфалтирани и осветљени рефлекторима).

Зграде подручних одељења су старијег датума и преуређене су за потребе школе које задовољавају осредње услове за реализацију програма школе.

1.2. БРОЈ УЧЕНИКА

Табеларни приказ броја ученика од првог до осмог разреда на почетку школске 2026/2027. године

ОДЕЉЕЊЕ	РАЗРЕД															
	1а	1б	2а	2б	3а	3б	4а	4б	5а	5б	6а	6б	7а	7б	8а	8б
Пландиште	15	15	19	19	19	22	19	17	20	18	18	16	18	16	15	14
Маргита	7		5	/	13	/	8	/	5	/	7		7		5	
Јерменовци	1	1	5	3	5	3	/	6	3		/		/		/	
Барице	5		4	/	5	/	3	/	3	/	4		1			
Велики Гај	1		/	/	4	/	/	/	/	/						
Укупно	45		54		71		53		49		45		42		34	

2. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА:

- квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходних за живот у савременом и сложеном друштву.
- развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале и поштује друге особе и њихов идентитет.

ОСНОВНИ ЗАДАЦИ И ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА:

- реализација образовно-васпитног рада кроз редовну наставу, укључујући обавезне и изборне предмете
- развијање интелектуалних способности ученика
- развијање целовите и свестране личности ученика
- развој правилног односа према раду
- поштовање права деце, развијање толеранције и хуманих међуљудских односа међу ученицима
- непосредно повезивање школе и друштвене средине
- свестрана сарадња школе и породице
- подстицање и развој физичких и здравствених способности ученика
- развијање свести о значењу очувања и заштите природе и животне средине

- развијање свести о неговању националног идентитета.

СТРУКТУРА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм садржи обавезни и изборни део, као и остале облике образовно-васпитног рада.

Обавезни део школског програма садржи наставне предмете и садржаје који су обавезни за све ученике од првог до четвртог разреда.

Изборни део школског програма обухвата изборне наставне предмете и садржаје програма по нивоима и врстама образовања од којих ученик обавезно бира један или више предмета према својим склоностима.

Један од обавезних изборних предмета јесте верска настава или грађанско васпитање. Ученик се обавезно опредељује за један од ова два изборна предмета, али постоји могућност да се наредне школске године определи за други обавезни изборни предмет.

Остали облици образовно-васпитног рада обухватају садржаје којима се задовољавају интереси ученика у складу са могућностима школе.

3. НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

3.1.СТРУКТУРА НАСТАВНОГ КАДРА КОЈИ ЋЕ РАДИТИ У ПРВОМ, ДРУГОМ, ТРЕЋЕМ И ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ

Први разред

Име и презиме	Стр.спрема	Стр.испит	Год.стажа
Весна Јаћовић	Виша педагошка школа	1987	39
Јелена Лабовић	Учитељски факултет		
Миљан Лабовић	Учитељски факултет		
Јанош Чех	Педагошка академија	2001	34
Зорица Доневски Росић	Учитељски факултет	2012	16
Драгуца Микша	Учитељски факултет		
Дара Божидаров	Учитељски факултет	2000	24
Александар Ангеловски	Учитељски факултет		

Други разред

Име и презиме	Стр.спрема	Стр.испит	Год.стажа
Биљана Нецин Куневски	Педагошка академија	1992	34
Сања Ђорда	Учитељски факултет	2011	30
Биљана Кипровски	Учитељски факултет	2011	28
Елеонора Жеберан Гилезан	Учитељски факултет		
Јанош Чех	Педагошка академија	2001	33
Ивана Стојанов			

Трећи разред

Име ипрезиме	Стр. Спрема	Стр. Испит	Год.стажа
Мирослава Мандић	Педагошка академија	1991	31
Милорад Јаћимовски	Педагошка академија	1996	27
Енике Тури Барта			

Михај Микша	Учитељски факултет	1992	32
Александар Ангеловски	Учитељски факултет		
Драгуца Микша			
Дара Божидаров			

Четврти разред

Име и презиме	**Стр. Спрема**	**Стр. Испит**	**Год. Стажа**
Ивана Стојанов	Педагошка академија		
Загорка Ангеловски Ђенић	Учитељски факултет	1988	37
Дара Божидаров	Учитељски факултет	2000	24
Зорица Доневски Росић	Учитељски факултет	2012	16
Мирјана Гроздановски	Учитељски факултет	2000	24
Елеонора Жеберан Гилезан	Учитељски факултет	/	1

Одељење продуженог боравка водиће Дивна Илић, наставник разредне наставе.

3. 2. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

У оквиру осталих облика образовно-васпитног рада, у првом, другом, трећем и четвртом разреду, а у складу са са могућностима школе, узимајући у обзир интересе ученика, део школског програма биће реализован кроз:

3.2.1. ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ (1 час недељно)

Одељенски старешина је непосредни педагошки организатор рада у одељењу.

Циљеви и задаци одељенског старешине су да у условима остваривања плана и програма на нивоу разреда, подстиче и прати организовање индивидуалних активности сваког ученика, да доприноси остваривању синтезе васпитних утицаја и ученичког искуства у целокупном развоју личности ученика.

На часовима одељенског старешине неопходно је обрадити садржаје који нису обухваћени програмским садржајима обавезних, изборних предмета и осталих организационих форми рада на нивоу школе.

Области које би требало обухватити су следеће:

- упознавање ученика са кућним редом школе и њиховим радним обавезама
- лични и социјални развој ученика

- стварање позитивне социјалне климе у разреду
- поштовање личности ученика
- неговање хуманих односа међу половима
- формирање позитивног односа према раду
- систематско здравствено просвећивање
- сагледавање социјалних и породичних прилика ученика.

3.2.2. ПРОДУЖЕНИ БОРАВАК

У циљу развијања свестраније личности ученика, с једне, и организације живота и рада савемене породице, с друге стране школа пружа ученицима могућност рационалног провођења времена по завршетку редовних часова. У продуженом боравку се различите активности, обухваћене планом и програмом континуирано и систематски припремају, изводе и прате имајући у виду интересовања и психофизичке карактеристике ученика.

У складу са просторним, материјалним и кадровским могућностима наше школе настава у оквиру продуженог боравка је организована од 11^{30}- 14^{30} и обухвата хетерогену групу ученика - ученици првог и другог разреда.

3.2.3 СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

Рецитаторска, ритмичка и драмска секција (1 до 2 часа недељно)

Рецитаторска секција – циљеви:

- неговање језика,
- лепота казане речи,
- правилно изговарање и акцитовање,
- указивање на естетске вредности уметничког дела,
- развијање осећања одговорности изговорене речи,
- увежбавање јавних наступа,
- учешће на школским, општинским и међуопштинским смотрама рецитатора.

Ритмичка секција – циљеви:

- развијање осећања за ритам,
- задовољавање дечијих потрба за покретом и игром,
- естетско обликовање тела,
- увежбавање за јавне наступе,
- учешће на школским приредбама.

Драмска секција – циљеви:

- развијање креативности,
- развијање реторичке способности,

- развијање естетских вредности,
- синтеза покрета и говора,
- развијање способности за имитацију и идентификацију,
- увежбавање за јавне наступе,
- учешће на приредбама и смотрама.

4. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

4.1. ФОНД ЧАСОВА ЗА ПРВИ, ДРУГИ, ТРЕЋИ И ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

На основу правилника о наставном плану и програму за први, други, трећи и четврти разред Основне школе (Службени гласник РС, бр.62/03, 64/03, 58/04 и 62/04) реализоваће се следећи наставни програм:

	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	**ПРВИ РАЗРЕД**		**ДРУГИ РАЗРЕД**		**ТРЕЋИ РАЗРЕД**		**ЧЕТВРТИ РАЗРЕД**	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	*Српски језик* Матерњи језик	**5**	**180**	**5**	**180**	**5**	**180**	**5**	**180**
2.	*Српски као*	**2**	**72**	**2**	**72**	**3**	**108**	**3**	**108**

	нематерњи језик								
3.	*Страни језик*	**2**	**72**	**2**	**72**	**2**	**72**	**2**	**72**
4.	*Математика*	**5**	**180**	**5**	**180**	**5**	**180**	**5**	**180**
5.	*Свет око нас*	**2**	**72**	**2**	**72**	**-**	**-**	**-**	**-**
6.	*Природа и друштво*	**-**	**-**	**-**	**-**	**2**	**72**	**2**	**72**
7.	*Ликовна култура*	**1**	**36**	**2**	**72**	**2**	**72**	**2**	**72**
8.	*Музичка култура*	**1**	**36**	**1**	**36**	**1**	**36**	**1**	**36**
9.	*Физичко васпитање*	**3**	**108**	**3**	**108**	**3**	**108**	**3**	**108**
10.	*Дигитални свет*	1	36	1	36	1	36	1	36

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
У К У П Н О:А	**20-22** нед.	**720-792** год.	**21-23** нед.	**756-828** год.	**21-24** нед.	**756-864** год.	**21-24** нед.	**756-864** год.
1. Верска настава/ Грађанско васпитање	**1**	**36**	**1**	**36**	**1**	**36**	**1**	**36**
2. Матерњи језик са елементима националне културе	**2**	**72**	**2**	**72**	**2**	**36**	**2**	**36**
3. Српски као страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72

	УКУПНО:Б	**1-3**	**36-108**	1-3	36-108	1-3	36-108	1-3	36-108
	УКУПНО: А+Б	21-23	756-828	22-24	792-864	22-25	792-900	22-25	792-900

	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед	**год**	**Нед**	**год**	**нед**	**год**	**нед**	**год**
1.	*Редовна настава*	21-23	756-828	22-24	792-864	22-25	792-900	22-25	792-900
2.	*Допунска настава*	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	*Додатна настава*					1	36	1	36
4.	*Настава у природи*	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед	год	Нед	год	нед	Год	нед	год
1.	*Час одељенског старешине*	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	*Ваннаставне активности*	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	*Екскурзија*	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

	Одељење продуженог боравка -активности-	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	***Самостални рад ученика*** *(11^{30}-12^{15})*	5	180	5	180
2.	***Израда домаћих задатака*** *(12^{15}-13^{00})*	5	180	5	180
4.	***Спортске активности*** *(13^{15}-13^{45})*	5	180	5	180
5.	***Слободне активности*** *(13^{45}-14^{30})*	5	180	5	180

4.2. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне,здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелимасталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;

- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности уважавања плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне наставе;
- овај програм се остварује на српском језику, мађарском и румунском језику.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

ЛИСТА И БРОЈ ЧАСОВА

ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА И ОСТАЛИХ ОБЛИКА ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

Редни број	Обавезни предмети	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	1	36
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
	Укупно	**20**	**720**

Редни број	Изборни наставни предмети	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Грађанско васпитање или Верска настава	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе	2	72
	Укупно	**3**	**108**

Редни број	Остали облици васпитно образовног рада	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Допунска настава: Српски језик Математика	1	36
2.	Час одељенског старешине	1	36
	Укупно	**2**	**72**

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

- обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;

- развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- развијање позитивних људских вредности;
- развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ГЛОБАЛНИ ПЛАНОВИ РАДА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА

СРПСКИ ЈЕЗИК

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова				
		обрада	Утврђивање	систематизација	провера	укупно
1.	Почетно читање и писање	45	32	11	2	90
2.	Језик	7	1	1	1	10
3.	Језичка култура	14	17	1	3	35
4.	Књижевност	35	6	3	1	45
Укупно		101	56	16	7	180

Циљ наставе Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	Разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице. Влада основном техником читања и писања ћириличког текста. Разуме оно што прочита.	Глас и слово; штампана и писана слова ћириличког писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују/текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат). Читање (шчитавање/глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ћ; џ, ч; ј, љ).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације. Појединачно шчитавање и логичко читање. Читање хорски, само повремено (у циљу подстицања ученика који заостају у савладавању читања). Гласно читање уз аналитичку и критичку процену.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1СЈ.1.2.1. 1СЈ.1.2.2. 1СЈ.2.2.4. 1СЈ.1.3.1. 1СЈ.1.3.2.

КЊИЖЕВНОСТ	Активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита. Препозна песму, причу и драмски текст. Одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом. Уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина. Изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу. Препозна загонетку и разуме њено значење. Препозна басну и разуме њено значење.	Књижевни појмови: песма; прича; догађај; место и време збивања; књижевни лик – изглед, основне особине и поступци; драмски текст за децу; шаљива песма; басна; загонетка. ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Проза Драмски текстови Популарни и информативни текстови ДОМАЋА ЛЕКТИРА	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1CJ.1.2.8. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.2. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.6. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.2. 1CJ.3.5.1.
ЈЕЗИК	Разликује слово, реч и реченицу. Правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом односно интерпункцијским знаком на крају. Правилно употреби велико слово.	Реченица; реч; слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Правилно потписивање (име, па презиме). Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.4.3. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.7.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Учтиво учествује у вођеном и слободном разговору. Обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима. Усмено прича према слици/сликама и о доживљајима. Усмено описује ствари из непосредног окружења. Бира и користи одговарајуће речи у говору. На правилан начин користи нове речи у свакодневном говору. Напамет говори краће књижевне текстове. Учествује у сценском извођењу текста. Пажљиво и културно слуша саговорнике. Слуша, разуме и парафразира поруку. Слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања. Примењује основна правописна правила. Пише читко и уредно. Писмено одговара на постављена питања. Спаја више реченица у краћу целину. Пише реченице по диктату Примењујући основна Правописна правила. Гласно чита, правилно и са разумевањем. Тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног. Пронађе информације експлицитно изнете у тексту.	***Говорење*** Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре. ***Слушање*** Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање слушне пажње. Писање Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. Реченице/кратак текст погодан за диктирање. ***Читање*** Књижевни текстови. Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. Информативни текстови.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1CJ.1.2.8. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.2. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.6. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.2. 1CJ.3.5.1.

МАТЕМАТИКА

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова				
		обрада	утврђивање	систематизација	провера	укупно
1.	**Геометрија**	**11**	**14**	**1**	**1**	**27**
2.	**Бројеви**	**57**	**85**	**2**	**2**	**146**
3.	**Мерење и мере**	**3**	**2**	**1**	**1**	**7**
Укупно		**71**	**101**	**4**	**4**	**180**

Циљ наставе Математике у основној школи је да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање, као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
ГЕОМЕТРИЈА	Упознат је са градивом математике у првом разреду и са прибором који ће користити. Одређује међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло. Именује и уочава геометријске облике предмета из непосредне околине. Именује геометријска тела и фигуре. Сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика. Разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију. Црта праву линију и дуж помоћу лењира.Спаја тачке правим и кривим линијама. Групише предмете и бића са заједничким својством. Упоређује предмете и бића по висини и дужини. Упоређује предмете и бића по ширини.	Просторне релације. Величина предмета и бића. Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао. Права, крива и изломљена линија. Затворена и отворена линија. Тачка и линија. Дуж.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и осамоевалуације. Стваралачке игре с циљем одређивања положаја објеката према себи. Концима у боји, лењиром уочавати, а затим цртати линије и спајати тачке.Цртање линија кредом по табли, бојицама по папиру, фломастером по фолији.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1МА.1.2.1. 1МА.2.2.1.

БРОЈЕВИ	Разуме појам скупа и елемента скупа. Препознаје скупове са истим бројем елемената. Препознаје скупове са различитим бројем елемената. Пребројава елементе датог скупа. Развија појам броја преко појма скупа. Броји. Упоређује бројеве у блоку бројева до 5. Користи знаке плус, минус и једнако. Користи појмове сабирање, сабирак, збир, одузимање, умањеник, умањилац, разлика. Одређује претходнике и следбенике. Усваја појам једноцифреног броја. Чита, записује, упоређује и броји једноцифрене бројеве. Пише и чита бројеве од 0 до 10. Сабира и одузима бројеве од 0 до 10. Усваја појам десетице и јединице. Одређује број десетица и јединица у датим бројевима. Користи бројевну праву приликом приказивања бројева, сабирања и одузимања. Користи редне бројеве. Користи својство замене места сабирака. Користи својство здруживања сабирака. Користи својства сабирања као олакшицу приликом рачунања. Одређује за толико већи број. Одређује за толико мањи број. Одређује непознати број погађањем. Развија појам двоцифреног броја. Усваја појам прве и друге десетице. Разликује парне и непарне бројеве. Сабира и одузима бројеве датог облика. Упоређује десетице прве стотине. Сабира и одузима десетице. Чита и записује бројеве прве стотине. Упоређује бројеве прве стотине. Сабира и одузима бројеве до 100 без прелаза преко десетице.	Бројање, писање и читање бројева. Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој. Упоређивање бројева. Редни бројеви. Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој. Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој. Својства сабирања. Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.4. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2.

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мери дужину задатом, нестандардном јединицом мере. Разликује новчане апоене до 100 динара и упоређује њихову вредност.	Мерење дужине нестандардним јединицама мере. Динар, кованице и новчанице до 100 динара.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета Коришћење е-уџбеника,и др.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1МА.1.4.1. 1МА.1.4.4. 1МА.2.4.1.

СВЕТ ОКО НАС

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова				
		обрада	утврђивање	систематизација	провера	укупно
1.	Други и ја	13	4	1	-	18
2.	Разноврсност природе	22	15	1	-	38
3.	Човек ствара	4	2	1	-	7
4.	Сналажење у простору и времену	4	4	1	-	9
Укупно		43	25	4	-	72

Циљ наставе предмета Свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
ДРУГИ И ЈА	Препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге. Правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет. Понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи. Придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши. Сарађује са вршњацима у Заједничким активностима. Одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувањаздравља. Чува своју, школску и имовину других. Примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице.	Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима. Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.1. 1ПД.2.5.2. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.1. 1ПД.2.5.2. 1ПД.1.5.4.

РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	Препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера. Препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина. Идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа. Уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа. Препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу. Препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења. Прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар. Својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења. Штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места. Понаша се тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу. Учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене.	Сунчева светлост и топлота. Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање. Облици појављивања воде:потоци, реке, баре, језера, киша, снег. Облици појављивања воде у непосредном окружењу. Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале. Изглед земљишта: равница, брдо, планина. Изглед земљишта у непосредном окружењу. Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност; Карактеристичне биљке и животиње у непосредном Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката. Човеково тело – делови тела (глава, труп , руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.2.1.2. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5. 1ПД. 1.1.6. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.5. 1ПД.2.1.6. 1ПД.1.2.3. 1ПД.2.2.3.

ЧОВЕК СТВАРА	Посматрањем и опипавањем предмета одређује својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко. Разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења.	Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко).	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа. Коришћење е-уџбеника,и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1ПД.1.3.1. 1ПД.2.3.1. 1ПД.2.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5.
СНАЛАЖЕЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	Сналази се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката. Одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.	Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа. Коришћење е-уџбеника,и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.1. 1ПД.2.4.1.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова				
		обрада	утврђивање	систематизација	провера	укупно
1.	**Извођење музике**	**17**	**7**	**2**	**-**	**26**
2.	**Слушање музике**	**5**	**2**	**-**	**-**	**7**
3.	**Музичко стваралаштво**	**-**	**3**	**-**	**-**	**3**
Укупно		**22**	**12**	**2**	**-**	**36**

Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Уме да објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна. Разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе. Препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу. Повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела. Поштује договорена правила понашања при слушању музике. Користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...). Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак – дуг), јачина (гласан – тих), висина (висок –дубок). Тишина и одсуство звука. Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (cd player, mp3 player, рачунар...).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Изговара у ритму уз покрет бројалице. Пева по слуху песме различитог садржаја и расположења. Пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре. Примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању. Свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма. Повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом.	Изговор бројалице у ритму уз покрет – пљескање, пуцкетање прстима, корачање, длаком о надланицу, ударом о клупу. Звучне ономатопеје и илустрације. Држање тела и дисање – правилан начин певања. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено). Дечји ритмички инструменти и начиина свирања на њима. Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Свирање графички представљеног ритма. Музички бонтон.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења. Учествује у школским приредбама и манифестацијама. Направи дечје ритмичке инструменте. Ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама, једноставну мелодију на крађи задати текст. Изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.	Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом. Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша. Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука. Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре. Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмички инструментима у дијалогу. Стварање једноставне мелодије на крађи текст. Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова				
		Обрада	утврђивање	систематизација	провера	укупно
1.	**Ликовна култура и окружење**	**17**	**7**	**2**	**-**	**26**
2.	**Односи у видном пољу**	**5**	**2**	**-**	**-**	**7**
3.	**Обликовање**	**-**	**3**	**-**	**-**	**3**
4.	**Споразумевање**					
Укупно		**22**	**12**	**2**	**-**	**36**

Циљ учења предмета Ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	Одређује, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни. Црта на различитим подлогама и форматима папира. Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама. Обликује једноставне фигуре од меког материјала. Преводи једноставне појмове и информације у ликовни рад. Изражава, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања. Преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену.	Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. Уметничка занимања и продукти. Сликар – слика, вајар – скулптура, фотограф – фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници. Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека…). Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	Црта на различитим подлогама и форматима папира. Гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад. Слика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/-ла жељени тон. Обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком. Преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност. Одабира, самостално, начин спајања најмање два материјала. Комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену. Објашњава зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе. Разматра, у групи, како је учио/-ла о облицима и где та знања примењује. Исказује своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно.	Облици. Облици из природе, облици које је створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже, уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто). Положај облика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно). Кретање. Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика (налево, надесно, нагоре и надоле). Безбедност усаобраћају – илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача. Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор. Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ОБЛИКОВАЊЕ	Изражава, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања. Преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену. Изражава познате појмове мимиком и покретом тела, без звука.	Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала. Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција
СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Изражава познате појмове мимиком и покретом тела, без звука повеже одабрану установу културе са њеном наменом. Поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе. Описује, својим речима, визуелне карактеристике по који препознаје облике и простор. Пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима и природе и окружења. Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама.	Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...Читање визуелних информација. Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм – традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова. Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова. Традиција. Празници и украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова				
		Обрада	утврђивање	систематизација	провера	укупно
1.	**Физичке способности**	-	4	-	-	4
2.	**Моторичке вештине**	36	40	-	16	92
3.	**Физичка и здравствена култура**	6	6	-	-	12
Укупно		42	50	-	16	108

Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Примењује једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања). Правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања.	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развојпокретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу. Одржава равнотежу у различитим кретањима. Разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело. Примењује правилну технику дисања приликом вежбања. Изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу. Игра дечји и народни плес. Користи основну терминологију вежбања.П оштује правила понашања на просторима за вежбање. Поштује мере безбедности током вежбања. Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање. Поштује правила игре. Навија фер и бодри учеснике у игри. Прихвата сопствену победу и пораз.	*Ходање и трчање* Ходање кратким корацима, дугим корацима, у различитом ритму, ходање са реквизитом, ходање са променом, правца и смера. Трчање преко препрека, трчање са променом правца и смера, брзо трчање 20 м са стартом из различитих почетних положаја. Игре са коришћењем научених облика ходања и трчања. *Скакања и прескакања* Поскоци у месту. Поскоци у кретању. Скакања удаљ. Скакања увис. Прескакање дуге вијаче. Вежбе скакања и прескакања упором рукама. Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања. *Бацања и хватања* Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис. Вођење лопте. Додавање лопте. Игре са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ. *Пузења, вишења, упори и пењања* Пузања на тлу. Пењања. Провлачења. Вис лежећи опружено. Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном. Упори. *Вежбе на тлу* Основни ставови и положаји. Поваљка на леђима. Став на лопатицама (свећа). Колут напред из чучња у чучањ. Поваљка на стомаку. Састав од научених елемената. Игре са усвојеним вежбама. Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби. *Вежбе равнотеже* Ходање по линији. Ходање по шведској клупи. Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди. Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ		*Вежбе са реквизитима* Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом. *Плес и ритмика* Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз пљесак и уз музичку пратњу Галоп напред. Дечији поскок. Њихање и кружење вијачом или траком. Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред. Народно коло по избору. *Полигони* Комбиновани полигон од усвојених вештина (вежби).		
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања. Наводи делове свога тела и препозна њихову улогу. Уочава промену у расту код себе и других.Уочава разлику између здравог и болесног стања. Примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања. Одржава личну хигијену. Учествује у одржавању простора у коме живи и борави. Схвата значај коришћења воћа у исхрани. Правилно се понаша за столом.	*Култура вежбања и играња* Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада. победим. Навијам фер. *Здравствено васпитање* Упознај своје тело. Растемо. Видим, чујем, осећам. Моје здравље. Ко све брине о мом здрављу. Лична хигијена. Хигијена простора у коме живим. Хигијена простора у коме вежбам. Животне намирнице и правилна исхрана. Заједно за столом.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова				
		Обрада	утврђивање	систематизација	провера	укупно
1.	Дигитално друштво	11	6	1	-	18
2.	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	5	2	1	-	8
3.	Алгоритамски начин размишљања	5	4	1	-	10
Укупно		21	12	3	-	36

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Препознаје дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих. Наводи неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова. Упоређује начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја. Упоређује начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих. Користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника). Упоређује дигитални и папирни уџбеник. Упоређује традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја. Наводи неке од карактеристика „паметног“ дигиталног уређаја. Наводи на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине.	Различит изглед дигиталних уређаја. Дигитални уређаји у различитим занимањима. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих. Комуникација посредством дигиталних уређаја. Дигитални уређај и паметни дигитални уређај. Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицање искуства ученика у области науке, културе и уметности.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	Наводи основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље. Наводи неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја. Доводиу везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине. Набраја основне податке о личности. Објашњава зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Наводи основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их.	Дигитални уређаји и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад). Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Помоћ у случају контакта с непримерним дигиталним садржајем, непознатима, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Одговорно руковање дигиталним уређајима (мере физичке заштите, коришћење лозинке).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење. Тумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима. Уочава и исправља грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сарадднички). Доведи у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема. Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима. Уочавање и исправљање грешака у алгоритму. Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Дигитална компетенција Решавање проблема Рад с подацима и информацијама Естетичка компетенција Сарадња

СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК

<table>
<tr><th colspan="6">ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА</th></tr>
<tr><td colspan="3">НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК</td><td colspan="3">ШКОЛА: „Доситеј Обрадовић“</td></tr>
<tr><td colspan="3">ШКОЛСКА ГОДИНА:</td><td colspan="3">НАСТАВНИ ПЕРИОД: ПРВО и ДРУГО ПОЛУГОДИШТЕ</td></tr>
<tr><td colspan="3">РАЗРЕД: ПРВИ</td><td colspan="3">НАСТАВНИК:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">НАСТ. ОБЛ.</td><td rowspan="2">Основни садржаји тематских области:</td><td colspan="3">ТИП ЧАСА</td><td rowspan="2">ИСХОДИ

По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</td></tr>
<tr><td>Обрада</td><td>Увежбавање</td><td>Вежбање и утемељивање</td></tr>
<tr><td rowspan="3">ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ, ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</td><td>I Лично представљање:
основне информације о себи– име и презиме, адреса</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td rowspan="3"><u>ПРОГРАМ А</u>
ЈЕЗИК:
– разуме и вербално користи предвиђени лексички фонд;
– именује предмете и бића из блиског окружења;
– искаже радњу која се дешава у моменту говорења;
– разуме основне просторне односе;

КЊИЖЕВНОСТ:
– разуме садржај кратке литерарне форме;</td></tr>
<tr><td>II Породица и људи у окружењу:
чланови уже породице</td><td>2</td><td>3</td><td>3</td></tr>
<tr><td>III Живот у кући:
кућа/стан, просторије, намештај, двориште, рођендан</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr>
</table>

	IV Храна и пиће: основне намирнице	2	1	2	– напамет казује кратке песме (и пригодне, адаптиране дијалоге); – илуструје текст који му је прочитан, истичући неке од мотива (уз помоћ аудитивних и визуелних средстава); ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА: – разуме полако и јасно изговорена једноставна питања која се односе на личну идентификацију и идентификацију предмета и особа из непосредног окружења; постави једноставно питање (Ко је ово/то?, Шта је ово/то?) или одговори на њега; – адекватно користи основне изразе за поздрављање; – представи се и тражи исту информацију од саговорника. **<u>ПРОГРАМ Б</u>** ЈЕЗИК: – разуме и вербално користи предвиђени лексички фонд; – именује бића и предмете из блиског окружења и припише им типичне особине; – искаже радњу која се дешава у моменту говорења; – састави реченице са правим објектом; – искаже основне просторне односе; КЊИЖЕВНОСТ: – разуме кратке песме и одабране одломке прозних текстова уз помоћ разноврсних наставних средстава;
	V Одећа и обућа: основни одевни предмети и обућа	1	1	2	
	VI Образовање: просторије у школи (учионица), школски намештај, школски прибор	2	3	3	
	VII Природа: доба дана, биљке и животиње (типични представници)	1	3	3	
	VIII Спорт и игре: игра и играчке	1	1	2	
	IX Насеља, саобраћај и јавни објекти: село и град	1	1	3	
	X Нетематизована лексика: дани у недељи, бројеви до 10, основне боје, личне заменице, показне заменице, предлози, везници, прилози, упитне речи, речце	2	2	4	

	XI Комуникативни модели: поздрављање, представљање	1	1	3	– напамет казује песме и пригодне кратке дијалоге из одабраних прозних текстова; – илуструје текст који му је прочитан, истичући неке од мотива (уз помоћ аудио и визуелних средстава); – уочава мелодију речи које се римују; – повезује илустрације уз текст или пригодни анимирани филм са текстом који слуша; ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА: – разуме једноставна питања која се односе на личну идентификацију и идентификацију предмета и особа из непосредног окружења; – представи себе и особе из свог окружења и тражи исте информације од саговорника; – користи основне изразе за поздрављање и захваљивање у складу са ситуацијом; – учествује у кратком дијалогу са вршњацима и породицом на познату тему.
УКУПНО:		18	22	32	
СВЕГА:		**72**			

ГЛОБАЛНИ ПЛАНОВИ РАДА СТРАНИХ ЈЕЗИКА

Глобални план рада за француски језик

НАСТАВНА ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ОСТАЛИ ТИПОВИ ЧАСА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1	**Bonjour**	x										**4**	**3**	8
2	**Mon école**		x									**4**	**5**	9
3	**Jouets et jeux**			x								**3**	**5**	8
4	**Fête**				X	x						**4**	**5**	9
5	**Sports et vêtements**					x	x					**4**	**6**	10
6	**Boissons et aliments**							x				**3**	**6**	9
7	**Parties du corps**								x	x		**3**	**5**	8

8	**Village/Paris + Недеља сећања и заједништва**									x	x	**4**	**7**	11
											УКУПНО:	**30**	**42**	**72**

Глобални план рада за немачки језик

ОБЛАСТ		**МЕСЕЦ**										**ОБРАДА**	**УТВРЂИВАЊЕ**	**СВЕГА**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1	EIN NEUER FREUND	x	x									4	9	13
2	SCHULSACHEN		x	x								3	7	10
3	FARBEN			x	x	x						4	8	12
4	SPIELSACHEN					x	x					3	7	10
5	TIERE						x	x	x			3	12	15
6	EINE PARTY								x	x	x	5	7	12
											УКУПНО:	**22**	**50**	**72**

ГЛОБАЛНИ ПЛАНОВИ РАДА ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова
1.	**ЉУДСКА ПРАВА (Ја и други у одељењу)**	**17**
2.	**ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО (Одељење/група као заједница)**	**8**
3.	**ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ (Комуникација и сарадња)**	**6**
4.	**ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ (Акција одељења/групе)**	**5**
Укупно		**36**

Циљ учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ЉУДСКА ПРАВА	Наводи у чему је успешан и у чему жели да напредује. Уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу. Понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других. Препознаје код себе и других основна осећања. Препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима. Преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву. Тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права. Разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима. Комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме.	Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају. Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба. Права детета Кршење и заштита права Препознавање кршења права детета. Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета. Одговорност према себи и другима.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	Слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење. Сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму. Договара се и одлучује у доношењу одељењских правила и да се понаша у складу са њима. Својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници.	Функционисање заједнице Одељење/група као заједница. Вредности одељења/групе – равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Уважавање различитости. Правила у одељењу/групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу/групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	Препознаје добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати. Заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу. Учествује у изради плана једноставне акције.	Комуникација. Слушање/неслушање. Кад разговарамо држимо се теме. Изношење мишљења. Уважавање саговорника. Сарадња. Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	Учествује у изради плана једноставне акције. Са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију. Доприноси промоцији акције. На једноставан начин вреднује изведену акцију.	Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи. Кораци у планирању и извођењу акције. Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		**Поступак**	**Инструменти оцењивања**	**Време**
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;	Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника Комисија ученика и наставница Усмено одговарање Ученици воде евиденцију Ученици дају самопроцену оцене Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: За јављање * За јављање више пута ** За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања *** Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и	Вођење евиденције од стране наставника о: Броју јављања на часовима Броју успешности у групном	Све што је рађено на часу налази се у свескама Ангажовање и квалитет учешћа у	Пресек стања по тромесечјима

	исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	раду, раду у пару Учешћу на конкурсима Пружању помоћи другим ученицима у току рада Израда паноа	разним наставним и ваннаставним активностима	

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

1.ДОПУНСКА НАСТАВА

За ученике којима је потребна помоћ у савладавању програмских садржаја из Српског језика и Математике организује се допунска настава.

Циљеви допунске наставе:

- Помоћи ученицима који у редовној настави српског језика теже савладавају делове предвиђеног програма;
- Помоћи ученицима који немају потребно самопоуздање или нису довољно мотивисани;
- Сагледавање специфичности заостајања у савладавању градива и проналажење начина успешног превазилажења проблема у сваком појединачном случају.

Задаци допунске наставе:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе;
- Усвајање наставних саржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу;
- Неговање сарадничких и кооперативних односа;
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање тешкоћа у учењу;
- Пружање индивидуалне подршке и помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја;
- Оспособљавање ученика у повезивањеу градива сродних предмета и примени стечених знања;
- Омогућити да ученици кроз вежбу овладају како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности.

2.ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ		
Број тема	Тема	Укупан број часова по темама
1.	Сазнање о себи и другима	7
2.	Комуникација, сарадња и социјална интеракција	16
3.	Креативно изражавање	5
4.	Вредновање, самовредновање и планирање	8
	Укупно	**36**

Циљеви и задаци:

- Сазнавања о себи и другима.
- Давање могућности ученицима да постану свесни својих унутрашњих доживљаја и да их сагледају у новом светлу.
- Поштовање договора о правима којих треба да се придржавају сви ученици.
- Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност; да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге.
- Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење, сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета.
- Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању.
- Побољшање квалитета узајамног слушања.
- Изграђивање сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање одговорне и креативне личности отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.
- Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештине ненасилне комуникације.
- Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању.
- Подстицање развоја самосвести, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима.
- Подстицање развоја личности и социјалног сазнања.

- Развијање и неговање основних људских вредности.
- Подстицање и одржавање интересовања и мотивације за креативно изражавање ученика.
- Развијање креативног изражавања.
- Оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета/постану активни учесници у процесу образовања и васпитања.

3.ЕКСКУРЗИЈА И ИЗЛЕТИ

Екскурзија и излети су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се остварује ван школе.

Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непостредним упознавањем, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно здравствени опоравак ученика.

Задаци који се остварују су:

- проучавање објеката и феномена у природи,
- развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика,
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева,
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима,
- као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота.

Садржаји екскурзије и излета остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

ЛИСТА И БРОЈ ЧАСОВА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА И ОСТАЛИХ ОБЛИКА ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

Редни број	Обавезни предмети	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
	Укупно	**21**	**756**

Редни број	Изборни наставни предмети	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Грађанско васпитање или Верска настава	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе	2	72
	Укупно	**3**	**108**

Редни број	Остали облици васпитно образовног рада	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Допунска настава:	1	36

	Српски језик Математика		
2.	Час одељенског старешине	1	36
	Укупно	**3**	**108**

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- ✧ обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- ✧ обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- ✧ свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- ✧ развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- ✧ развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- ✧ континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- ✧ развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- ✧ пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- ✧ развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- ✧ развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности затимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- ✧ оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- ✧ развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;

- ✧ развијање позитивних људских вредности;
- ✧ развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- ✧ развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- ✧ развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- ✧ повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- ✧ повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. ПРОГРАМИ ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ И ПРОЦЕС УЧЕЊА

Структура програма свих наставних предмета је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ наставе и учења предмета за први циклус образовања и васпитања. У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај другог разреда, у другој колони дате су области и/или теме, а у трећој се налазе предметни садржаји. Иза табеле налазе се кључне речи садржаја програма и препоруке за остваривања наставе и учења конкретног предмета под насловом Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика другог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног наставног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција био је један од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада. Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и

исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја; метода, поступака и техника наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима наставе и учења, није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и праћења и вредновања наставе и учења кроз

сопствена промишљања, разговор са колегама итд.

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датих програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова			
		Обрада	утврђивање	остали типови часа	укупно
1.	Књижевност	48	18	1	67
2.	Језик	17	19	6	42
3.	Језичка култура	22	47	2	71
Укупно		87	84	9	180

Циљ наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
КЊИЖЕВНОСТ	Ученик/ученица ће бити у стању да: Разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; Одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; Одреди редослед догађаја у тексту; Уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; Разликује стих и строфу;Уочи стихове који се римују; Објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; Наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота; Чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; Изражајно рецитује песму; Изводи драмске текстове; Износи своје мишљење о тексту.	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија - Народна песма: Да вам певам што истина није/Мишја моба; Народна песма: Мајка Јова у ружи родила/Санак иде низ улицу; Ј. Ј. Змај: Пролећница/Хвала; Војислав Илић: Први снег; Бранко Ћопић: Огласи „Шумских новина“ (одломци), Болесник на три спрата; Душан Радовић: Лепо је све што је мало, Мама; Драган Лукић: Школа, Равнотежа; Мирослав Антић: Тајна; Душко Трифуновић: Два јарца; Григор Витез: Дохвати ми, тата, мјесец; Александар Сергејевич Пушкин: Бајка о рибару и рибици; Проза - Народна прича: Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са малим Дететом; Народна прича: Седам прутова; Народна басна: Бик и зец/Коњ и магарац Доситеј Обрадовић: Пас и његов сенка/Коњ и магаре; Десанка Максимовић: Бајка о лабуду; Гроздана Олујић: Шаренорепа; Градимир Стојковић: Деда Милоје; Мирјана Стефановић: Златне рибице не праве штету; Ђани Родари: Кад дедица не зна да прича приче; Су Ју Ђин: Свитац тражи пријатеља; Феликс Салтен: Бамби; Драмски текстови - Александар Поповић: Два писма; Ана Миловановић: Слатка математика; Гвидо Тартаља: Оцене; Тоде Николетић: Шума живот значи; Популарни и информативни текстови -	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.3. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.3.

		Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе; ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице, брзалице, питалице, разбрајалице); 2. Ханс Кристијан Андерсен, бајке; 3. Десанка Максимовић, бајке по избору ученика; 4. Љубивоје Ршумовић, избор из збирке песама; 5. Драгомир Ђорђевић, избор песама; 6. Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, Прича из ормана, Весна Видојевић Гајевић, Брклача, Дејан Алексић, Једном је један дечко зевнуо. Књижевни појмови: стих, строфа, рима; народна успаванка; басна; бајка; тема, место и време збивања, редослед догађаја; главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци); лица у драмском тексту за децу.			

ЈЕЗИК	Разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; Разликује врсте речи у типичним случајевима; Одређује основне граматичке категорије именица и глагола; Разликује реченице по облику и значењу; Поштује и примењује основна правописна правила.	Глас и слог; самогласници и сугласници. Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни). Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива. Спојено и одвојено писање речи: писање речце ли и речце не уз глаголе. Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке и запета у набрајању; писање датума арапским и римским цифрама. Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице ОШ, бр., итд., стр. инпр.).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1СЈ.1.4.1. 1СЈ.1.4.2. 1СЈ.1.4.3. 1СЈ.1.3.3. 1СЈ.1.3.4. 1СЈ.1.3.5. 1СЈ.1.4.4. 1СЈ.1.4.5. 1СЈ.2.4.1. 1СЈ.2.4.2. 1СЈ.2.4.4. 1СЈ.2.4.6. 1СЈ.2.4.7. 1СЈ.2.3.2. 1СЈ.2.4.8. 1СЈ.2.4.9. 1СЈ.3.4.1. 1СЈ.3.4.4. 1СЈ.3.4.5.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Влада основном техником читања и писања латиничког текста; Пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); Користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; Правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у крађу целину; Учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; Разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); Изражајно чита ћирилички текст.	Друго писмо (латиница): штампана и писана слова. Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања. План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања. План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/драматизованог текста.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.1.3.1 1CJ.2.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.2.3.10. 1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.5. 1CJ.3.3.6.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2025/26. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК (А програм) **РАЗРЕД: 2.**

ОБЛАСТ/ ТЕМА/ МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ПРОВЕРА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	КЊИЖЕВНОСТ	/	/	3	2	1	1	1	/	1	3	9	1	2	12
2.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	8	7	2	4	3	4	6	5	7	2	27	16	5	48
3.	ЈЕЗИК	1	2	3	/	1	2	2	1	/	/	6	6	/	12
УКУПНО		**9**	**9**	**8**	**6**	**5**	**7**	**9**	**6**	**8**	**5**	**42**	**23**	**7**	**72**
		I полугодиште		**32**		**II полугодиште**				**40**					

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**КЊИЖЕВНОСТ**	- Компетенција за целоживотно учење; - Комуникација; - Решавање проблема; - Сарадња; - Одговоран однос према здрављу; - Одговоран однос према околини	СН.1.2.1. СН.1.2.2.	– слуша и разуме кратке песме и одабране одломке прозних текстова; – напамет казује кратке песме и одабране дијалоге; – уочава мелодију речи које се римују; – илуструје текст који му је прочитан, истичући неке од мотива (уз помоћ аудио и визуелних средстава);
2.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**		СН.1.3.1. СН.1.3.2. СН.1.3.3. СН.1.3.4. СН.1.3.5.	– разуме полако и јасно изговорена једноставна питања и информације везане за свакодневне активности; – представи себе и чланове своје породице и тражи исте информације од саговорника; – чита појединачне речи и кратке реченице са познатом лексиком и граматиком; – пише штампаним словима писмом које је блиско његовом матерњем језику (ћирилица или латиница).
3.	**ЈЕЗИК**		СН.1.1.1. СН.1.1.2. СН.1.1.3. СН.1.1.4.	– разуме и користи предвиђени лексички фонд; – разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходном разреду и проширује их новим језичким садржајима; – предметима и бићима из блиског окружења приписује типичне особине;

				– искаже радњу која се дешава у тренутку говорења (сва три лица и оба броја); – састави реченице са правим објектом; – искаже основне просторне односе;

МАТЕМАТИКА

Број наставне теме	Наставна област		Број часова		
			обрада	остали типови часова	укупно
1.		**Обнављање садржаја из претходног разреда**		**6**	**6**
2.	**БРОЈЕВИ**	**Сабирање и одузимање бројева до 100**	**15**	**22**	**37**
3.		**Множење бројева до 100**	**14**	**17**	**31**
4.		**Дељење бројева до 100**	**18**	**20**	**38**
5.		**Разломци**	**5**	**9**	**14**
6.		**Математички изрази**	**5**	**9**	**14**

7.	**ГЕОМЕТРИЈА**	**Геометрија (први део)**	**4**	**10**	**14**
8.		**Геометрија (други део)**	**3**	**7**	**10**
9.	**МЕРЕЊЕ И МЕРЕ**	**Мерење дужине**	**3**	**5**	**8**
10.		**Мерење времена**	**2**	**6**	**8**
Укупно			**69**	**111**	**180**

Циљ наставе Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА ДО 100	Ученик/ученица ће бити у стању да: Одреди десетице најближе датом броју; сабира и одузима бројеве у оквиру прве стотине са преласком; примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања; решава једначине са непознатим сабирком, умањеником или умањиоцем; чита број записан римским цифрама; пише дати број римским цифрама; чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм); изрази одређену суму новца преко различитих апоена; примењује научено у текстуалним задацима.	Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре I, V, X, L, C	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2.
ава. на и инија. дужи. е	Ученик/ученица ће бити у стању да: Изражава дужину различитим јединицама за мерење дужине; мери дужину дужи и изражава је мерним бројем и јединицом мере; чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм).	Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm).		Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална	1МА.1.4.1. 1МА.1.4.4. 1МА.2.4.1. 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.5.

				Компетенција	
МНОЖЕЊЕ БРОЈЕВА ДО 100	Ученик/ученица ће бити у стању да: Разуме везу множења и сабирања; усмено множи у оквиру прве стотине; користи појмове *чинилац и производ;* уочава својство нуле и јединице као чиниоца; примењује замену места и здруживање чинилаца ради лакшег рачуњања рачунања.	Таблично множење. Нула и јединица као чиниоци. Замена места и здруживање чинилаца.		Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2.

Област Тема	**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**	**Стандарди**
РАЗЛОМЦИ	Ученик/ученица ће бити у стању да: Уочава разломак као део целине; уме да одреди делове облика $\frac{1}{n}$; примени знање у решавању текстуалних задатака.	Разломци облика $\frac{1}{n}$, $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Сарадња Дигитална компетенција	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2.

МАТЕМАИЧКИ ИЗРАЗИ	Ученик/ученица ће бити у стању да: Израчунава вредност израза са две операције поштујући редослед рачунских операција; решава текстуалне задатке постављањем израза; приказује мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом.	Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација.	Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.3.1.1. 1МА.3.1.2.
МЕРЕЊЕ ВРЕМЕНА	Ученик/ученица ће бити у стању да: Уме да чита и запише време са часовника; користи јединице за време у једноставним ситуацијама; приказује мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом.	Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).		Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1МА.1.4.1. 1МА.1.4.4. 1МА.2.4.1. 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.5.

СВЕТ ОКО НАС

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова			
		Обрада	утврђивање	остали типови часа	укупно
1.	Други и ја	7	2	2	11
2.	Култура живљења	11	4	1	16
3.	Човек ствара	4	2	1	7
4.	Кретање и оријентација у простору и времену	6	2	1	9
5.	Разноврсност природе	20	7	2	29
укупно		48	17	7	72

Циљ наставе предмета Свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
ДРУГИ И ЈА	Ученик/ученица ће бити у стању да: идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; се понаша тако да уважава различитости других људи; прихвати последице када прекрши правила понашања групе; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота;	Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1ПД.1.5.1 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.3. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД.2.5.2. 1ПД.2.5.3. 1ПД.3.5.2.
КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	Ученик/ученица ће бити у стању да: препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; уме да одреди тип насеља и објасни у чему се огледа њихова повезаност; зна своја права, обавезе и правила пристојног понашања у насељу; повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; одржава личну хигијену – руку, зуба и чулних органа; примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и	Симболи Републике Србије: грб, застава и химна. Типови насеља: село, град. Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број оброка, боравак у природи и физичка активност. Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства). Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и		Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1ПД.1.5.1 1ПД.1.5.2. 1ПД.1.5.3.

	превозним средствима у насељу са околином; безбедно поступа пре и током временских непогода; повезује резултат рада са уложеним трудом; сарађује са другима на заједничким активностима;	путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза. Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.			
ЧОВЕК СТВАРА	Ученик/ученица ће бити у стању да: Уме да одреди својства материјала истезањем, савијањем и сабијањем; одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; зна где се који отпад одлаже; зна да правилним одлагањем отпада позитивно утиче на очување здраве животне средине; именује занимања људи у свом насељу и околини; повезује резултат рада са уложеним трудом.	Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала. Занимања људи у граду и селу.		Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција	1ПД.1.1.1 1ПД.1.3.4 1ПД.1.3.5 1ПД.1.3.6.
Област Тема	**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**	**Стандарди**
У ПРОСТОРУ И	Ученик/ученица ће бити у стању да: Одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; забележи и прочита податке из личног	Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву	1ПД.1.4.1 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.4. 1ПД.2.4.3.

	живота помоћу ленте времена; наводи различите облике кретања у окружењу; својим речима објасни како облик тела, подлога и средина утичу на кретање; измери растојање које тело пређе током свог кретања; изведе једноставне огледе пратећи упутства; пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе и карактеристичних објеката; повезује резултат рада са уложеним трудом.	подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба. Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена.	рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	

РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	Ученик/ученица ће бити у стању да: Разликује облике рељефа и површинских вода у свом насељу и околини; именује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; повеже делове тела живих бића са њиховим улогама; разврста биљке на основу изгледа листа и стабла; разврста животиње на основу начина живота и начина исхране; наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; наброји годишња доба и наведе месеце који припадају одређеном годишњем добу; повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; разврста отпад на предвиђена места; повеже резултат рада са уложеним трудом.	Рељеф и облици рељефа: узвишења, удубљења и равнице. Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала). Рељеф и воде у насељу и околини. Заједничке особине живих бића (дисање,исхрана, раст, остављање потомства). Функције (улога) делова тела живих бића. Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске). Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи). Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама). Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште –		Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1ПД.1.1.1 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.5. 1ПД.1.2.3. 1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.4. 1ПД.2.2.3. 1ПД.2.2.4. 1ПД.3.1.1 1ПД.3.1.2.

		неопходни услови за живот. Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.			

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова				
		обрада	Утврђивање	систематизација	провера	укупно
1.	Извођење музике	20	4	1	-	25
2.	Слушање музике	5	1	1	-	7
3.	Музичко стваралаштво	-	4	-	-	4
укупно		25	9	2	-	36

Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Ученик/ученица ће бити у стању да: изговара бројалице у ритму, уз покрет; пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; повезује ритам са графичким приказом.	Изговор бројалице у ритму уз покрет. Звучне ономатопеје и илустрације Правилан начин певања – држање тела и дисање.Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (a1 бела, ha1љубичаста боја). Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Ученик/ученица ће бити у стању да: објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; издвоји основне музичке изражајне елементе; препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима.	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музика-радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори) – звуци из природе и окружења. Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих), висина (висок-дубок). Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика. Музичка прича. Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (цеде плејер, рачунар...)	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Ученик/ученица ће бити у стању да: објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; учествује у школским приредбама и манифестацијама; направи дечје ритмичке инструменте; осмисли покрете уз музику; осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; осмисли одговор на музичко питање; осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.	Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Креирање сопствених покрета уз музику. Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на крађи литерарни текст.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова			
		Обрада	утврђивање	остали типови часа	укупно
1.	**Облици**	**13**	**8**	**5**	**26**
2.	**Споразумевање**	**6**	**5**	**3**	**14**
3.	**Ликовне игре**	**7**	**6**	**1**	**14**
4.	**Простор**	**7**	**6**	**5**	**18**
укупно		**33**	**25**	**14**	**72**

Циљ учења предмета Ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ОБЛИЦИ	Ученик/ученица ће бити у стању да: користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; пружи основне информације о одабраном музеју; разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...). Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција
СПОРАЗУМЕВАЊЕ		Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).		
ЛИКОВНЕ ИГРЕ		Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта).		

ПРОСТОР		Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).		

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Број наставне теме	**Наставна тема**	**Број часова**			
		Обучавање	**увежбавање**	**остали типови часа**	**укупно**
1.	**Ходање и трчање**	**6**	**7**	**1**	**14**
2.	**Скакање и прескакање**	**10**	**4**	**1**	**15**
3.	**Бацање и хватање**	**5**	**6**	**3**	**14**
4.	**Пузања, вишења, упори и пењања**	**8**	**3**	**-**	**11**

5.	**Вежбе на тлу**	**3**	**4**	**4**	**11**
6.	**Вежбе равнотеже**	**7**	**4**	**1**	**12**
7.	**Вежбе са реквизитима**	**6**	**5**	**2**	**13**
8.	**Плес и ритмика**	**5**	**3**	**1**	**9**
9.	**Полигони**	**1**	**5**	**1**	**7**
10.	**Култура вежбања и играња**	**-**	**-**	**-**	**-**
11.	**Здравствено васпитање**	**-**	**-**	**1**	**1**
12.	**Физичке способности**	**-**	**-**	**1**	**1**
Укупно		**51**	**41**	**16**	**108**

Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Област Тема		Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; одржава равнотежу у различитим кретањима; разликује правилно од неправилног држања тела; успостави правилно држање тела; правилно дише током вежбања.	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	**ХОДАЊЕ И ТРЧАЊЕ**		Ходање: кратким корацима, дугим корацима, у различитом ритму, ходање опружањем стајне ноге, ходање са реквизитом, ходање са променом правца и смера, ходање комбиновано са различитим покретима, ходање преко ниских препрека, елементарне игре са ходањем. Техника трчања: трчање преко препрека, трчање са променом ритма, трчање са променом правца и смера, брзо трчање стартом из различитих почетних положаја, трчање 30 m, елементарне игре са трчањем.		

	СКАКАЊА И ПРЕСКАКАЊА		Прескакање вијача, палица и других реквизита поређаних на тлу једноножним и суножним одскоком. Комбинације скокова. Скок удаљ и увис из места и залета. Скок са повишене површине. Припремне вежбе за прескок: игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.		
	БАЦАЊА И ХВАТАЊА		Ходање и трчање са котрљањем лопте. Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис без и са окреом за 3600 степени. Вођење лопте једном и другом руком у месту и кретању. Додавање лопте једном и другом руком. Вођење лопте у ходању и трчању. Гађање лоптом у импровизовани кош, ниски кош и гол. Елементарне игре са вођењем, додавањем и гађањем лоптом у циљ. Штафетне игре и друге елементарне игре лоптом (вођење, хватање, додавање).		

Област Тема		**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	**ВИШЕЊА, УПОРИ**	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; изведе дечји и народни плес; вреднује успех у вежбању;користи основну терминологију вежбања; препозна лепоту покрета у вежбању; придржава се правила вежбања.	Основни садржаји: Помицање на дохватном вратилу са погрченим ногама у вису предњем. Помицање у вису предњем окретањем за 180^0, са укрштеним хватом. Њихање уз помоћ. Проширени садржаји: Узмак корацима уз косу површину. Бочно пењање уз лестве са наизменичним прехватањем и опирањем истовремено обема ногама.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња

	ВЕЖБЕ НА ТЛУ		Основни садржаји: Два повезана колута напред. Колут напред и скок пруженим телом. Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Колут назад. Састав од научених елемената. Игре усвојених вежби. Проширени садржаји: Колут напред из упора стојећег опружених ногу. Колут преко лопте. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.		
	ВЕЖБЕ РАВНОТЕЖЕ		Основни садржаји: Мала вага на тлу, клупи и ниској греди. Ходање привлачењем на целом стопалу и успон. Ходање опружањем стајне и предножењем замајне ноге. Ходање уназад на греди. Састав из првог разреда допунити наученим вежбама. Проширени садржаји: Наскок кораком на греду. Чучањ и окрет у чучњу за 90^0 и 180^0. Састав из првог разреда допунити вежбама ходањем уназад и окретом у чучњу за 180^0. Одељенско такмичење.		
	ВЕЖБЕ РЕКВИЗИТИМА		Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Прескакање вијаче на различите начине. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом. Полигон и елементарне игре уз коришћење реквизита.		
Област Тема		**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**

ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	**МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ**	**ПЛЕС И РИТМИКА**	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; поштује мере безбедности током вежбања; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; поштује правила игре; навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; уочава улогу делова тела у вежбању; уочи промене у расту код себе и других; препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан; примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; одржава личну хигијену; учествује у одржавању простора у коме живи и борави; наведе врсте намирница у исхрани; препознаје везу вежбања и уноса воде; повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље.	Основни садржаји: Народно коло и дечији плес по избору. Повезивање елемената из првог разреда у композицију – састав. Основни ритмички покрети са реквизитима. Проширени садржаји: Прескакање вијаче уназад. Комбиновано прескакање вијаче напред-назад. Ходање и трчање са бацањем и хватањем лопте и обруча. Вежба са вијачом	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња
		ПОЛИГОН И		Кобиновани полигон од усвојених вештина (вежби).	
		КУЛТУРА ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА		Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада победим. Навијам пристојно.	

	ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ		Моје здравље и вежбање. Мишићи, зглобови и кости мога тела. Телесни развој. Лична хигијена. Хигијена простора за вежбање. „Шарени-разноврсни оброк” – правилна исхрана. Значај воде за организам и вежбање.		

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Број наставне теме	**Наставна тема**	**Број часова**				
		обрада	**утврђивање**	**систематизација**	**провера**	**укупно**
1.	**Дигитално друштво**	**15**	**4**	**1**	**-**	**20**
2.	**Безбедно коришћење дигиталних уређаја**	**3**	**2**	**1**	**-**	**6**
3.	**Алгоритамски начин размишљања**	**5**	**4**	**1**	**-**	**10**
Укупно		**23**	**10**	**3**	**-**	**36**

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); самостално користи дигиталне уџбенике за учење; креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; својим речима објасни појам покретне слике; креира елементе покретне слике; креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја;	Учење путем школске платформе за онлајн учење. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја;	Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. Понашање на интернету – интернет бонтон. Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; својим речима објасни појам алгоритам; анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сарадднички); креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику. Уочавање и исправљање грешака у програму	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Дигитална компетенција Решавање проблема Рад с подацима и информацијама Естетичка компетенција Сарадња

ГЛОБАЛНИ ПЛАНОВИ РАДА ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова
1.	ЉУДСКА ПРАВА (Ја и други у одељењу)	17
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО (Одељење/група као заједница)	8
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ (Комуникација и сарадња)	6
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ (Акција одељења/групе)	5
Укупно		36

Циљ учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ЉУДСКА ПРАВА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; препозна и уважи осећања и потребе других; наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечјим правима; прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ; се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима; наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа;	*Групни идентитет* Ко смо ми – сличности и разлике? Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...). Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост. Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи. *Осећања* Изражавање сопствених осећања. Осећања других, како их препознајемо и уважавамо. Веза осећања са мислима и понашањима. *Потребе и права* Моје потребе и потребе других. Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања. Везаса правима. *Права детета* Конвенција о дечјим правима. Различити смо, али су нам права иста. Људска права важе свуда и за сваког. *Кршење и заштита права* Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи. Знам како и коме да се обратим за помоћ.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; договара се и одлучује у доношењу одељењских правила и да се понаша у складу са њима; својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу;	*Школа као заједница* Вредности школе као заједнице – равноправност, одговорност, солидарност, брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Правила у школи и њихова функција. Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице. *Односи у заједници* Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи? Како комуницирамо у групи? Насилна и ненасилна комуникација. *Сукоби* Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог. Посредовање у сукобу. Конструктивно решавање сукоба	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	представи шта садржи и чему служи Правилник обезбедности ученика његове школе; се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика; наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; препознаје добре стране свог одељења и оно што би требало променити или побољшати. заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу; препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета; сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи.	*Безбедност ученика у школи* Ученици имају право на заштиту и безбедност. Правилник школе о безбедности ученика. Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе – на излету и на настави у природи. Безбедност ученика је одговорност свих – запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе. Безбедно и небезбедно понашање на интернету. Одговорна употреба мобилног телефона.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	учествује у изради плана једноставне акције. са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију. доприноси промоцији акције. на једноставан начин вреднује изведену акцију.	Како учинити школу безбедним местом за све – планирање и извођење једноставне акције. Кораци у планирању и извођењу акције. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео-снимци фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		**Поступак**	**Инструменти оцењивања**	**Време**
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања	Процењују се: Вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и Вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим Врстама текстова; Уметничко изражавање; вештине, руковање	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника Комисија ученика и наставника Усмено одговарање Ученици воде евиденцију Ученици дају самопроцену	Број јављања: За јављање * За јављање више пута ** За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања *** Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године

програма предмета;	прибором, алатом и технологијама и Извођење радних задатака.	оцене Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...) Писмене вежбе, контролни задаци, тестови ...	и на крају полугодишта
Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. Активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: Броју јављања на часовима Броју успешности у групном раду, раду у пару Учешћу на конкурсима Пружању помоћи другим ученицима у току рада Израда паноа	Све што је рађено на часу налази се у свескама Ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима	Пресек стања по тромесечјима

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

1. ДОПУНСКА НАСТАВА

За ученике којима је потребна помоћ у савладавању програмских садржаја из Српског језика и Математике организује се допунска настава.

Циљеви допунске наставе:

- Помоћи ученицима који у редовној настави српског језика теже савладавају делове предвиђеног програма;
- Помоћи ученицима који немају потребно самопоуздање или нису довољно мотивисани;
- Сагледавање специфичности заостајања у савладавању градива и проналажење начина успешног превазилажења проблема у сваком појединачном случају.

Задаци допунске наставе:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе;
- Усвајање наставних саржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу;
- Неговање сарадничких и кооперативних односа;
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање тешкоћа у учењу;
- Пружање индивидуалне подршке и помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја;
- Оспособљавање ученика у повезивањеу градива сродних предмета и примени стечених знања;
- Омогућити да ученици кроз вежбу овладају како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности.

2. ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ		
Број тема	Тема	Укупан број часова по темама
1.	Ја и други	9
2.	Моја осећања и ја	13
3.	Бонтон	14
	Укупно	**36**

Циљеви и задаци:

- Сазнавања о себи и другима.
- Давање могућности ученицима да постану свесни својих унутрашњих доживљаја и да их сагледају у новом светлу.
- Поштовање договора о правима којих треба да се придржавају сви ученици.
- Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност; да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге.
- Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење, сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета.
- Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању.
- Побољшање квалитета узајамног слушања.
- Изграђивање сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање одговорне и креативне личности отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.
- Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештине ненасилне комуникације.
- Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању.
- Подстицање развоја самосвести, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима.
- Подстицање развоја личности и социјалног сазнања.
- Развијање и неговање основних људских вредности.
- Подстицање и одржавање интересовања и мотивације за креативно изражавање ученика.

- Развијање креативног изражавања.
- Оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета/постану активни учесници у процесу образовања и васпитања.

3. СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

Слободна активност се реализује кроз једна час недељно под називом **Покажи шта знаш**.

Циљеви слободних активности су:

- Развијање комуникационих способности ученика,
- подстицање спонтаности и слободе у понашању, у односима са другима,
- адекватно коришћење слободног времена,
- развој креативности,
- развијање љубави према позоришту, драми и осталим облицима уметничког изражавања.

Задаци слободних активности:

Усавршавање изражајног читања и рецитовања, интерпретација књижевних ликова, слободно ликовно и музичко изражавање, ритмичко изражавање, а то се остварује кроз следеће садржаје:

- слушање рецитовања познатих глумаца,
- акценатске вежбе,
- вежбе интонације и интензитета гласа,
- вежбе темпа, мимике и гестикулације,
- увежбавање рецитовања конкретних песама,
- читање књижевно-умјетничких текстова по улогама, драматизација текстова,
- организовано гледање и анализирање позоришних представа,
- слушање дјечих песмица које певају познати уметници или деца на фестивалима,
- састављање кореографија за ритмичке игре,
- ликовно изражавање на задате и слободне теме,
- израда зидних новина,

- учешће на школским приредбама.

4. ЕКСКУРЗИЈА И ИЗЛЕТИ

Екскурзија и излети су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се остварује ван школе.

Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непостредним упознавањем, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно здравствени опоравак ученика.

Задаци који се остварују су:

- проучавање објеката и феномена у природи,
- развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика,
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева,
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима,
- као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота.

Садржаји екскурзије и излета остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА
ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

ЛИСТА И БРОЈ ЧАСОВА

ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА И ОСТАЛИХ ОБЛИКА ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

Редни број	Обавезни предмети	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
	Укупно	**21**	**756**

Редни број	Изборни наставни предмети	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Грађанско васпитање или Верска настава	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе	2	72
	Укупно	**3**	**108**

Редни број	Остали облици васпитно образовног рада	Број часова	
		седмични	годишњи
1.	Допунска настава: Српски језик Математика	1	36
2.	Час одељенског старешине	1	36
3.	Додатна настава	1	36
	Укупно	**3**	**108**

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности затимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- развијање позитивних људских вредности;
- развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;

- ✧ развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- ✧ повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- ✧ повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

3. ПРОГРАМИ ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ И ПРОЦЕС УЧЕЊА

Структура програма свих наставних предмета је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ наставе и учења предмета за први циклус образовања и васпитања. У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај другог разреда, у другој колони дате су области и/или теме, а у трећој се налазе предметни садржаји. Иза табеле налазе се кључне речи садржаја програма и препоруке за остваривања наставе и учења конкретног предмета под насловом Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика другог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног наставног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција био је један од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада. Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја; метода, поступака и техника наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима наставе и учења, није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и праћења и вредновања наставе и учења кроз

сопствена промишљања, разговор са колегама итд.

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датих програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова			
		Обрада	утврђивање	провера	укупно
1.	Књижевност	46	29	2	77
2.	Језик	21	31	10	62
3.	Језичка култура	7	32	2	41
	укупно	74	92	14	180

Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
КЊИЖЕВНОСТ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: чита са разумевањем различите текстове; опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; изнесе своје мишљење о тексту; разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); разуме пренесено значење	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Лирска поезија 1. Душан Костић: *Септембар* 2. Григор Витез: *Какве је боје поток /* Десанка Максимовић: *Вожња* 3. Душан Васиљев: *Зима* 4. Мирослав Антић: *Шта је највеће/* Ф. Г. Лорка: *Луцкаста песма* 5. Драган Лукић: *Свакога дана / Шта је отац* 6. Бранислав Црнчевић: *Љутито мече /* Љубивоје Ршумовић*:* *Аждаја своме чеду тепа* 7. Милован Данојлић: *Љубавна песма* 8. Љубивоје Ршумовић: *Домовина себрани лепотом* 9. Химна Светоме Сави 10. Бранко Стевановић: *Занимање Марка Краљевића* Епска поезија 11. Народне песме: *Марко Краљевић и бег*	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву	1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.3. 1CJ.2.2.4. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8.

	пословице и басне и њихову поучност; разуме идеје књижевног дела; уочи основне одлике народне бајке; разликује народну од ауторске бајке; − представи главне особине јунака; уочи основне одлике народне епске песме; уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; разликује опис од приповедања у књижевном делу; покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; уочи хумор у књижевном делу; чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитује песму и чита прозни текст; изводи драмске текстове;	*Костадин, Орање Марка Краљевића* Проза 1. Ла Фонтен: *Цврчак и мрав* / Езоп: *Корњача и зец* 2. Народна приповетка: *Свети Сава и сељак без среће* 3. Народна бајка: *Чардак ни на небу ни на земљи* поступци); лица у драмском тексту за децу. 4. Народна приповетка: *Свијету се не може угодити* 5. Бранко Ћопић: *Изокренута прича* 6. Оскар Вајлд: *Себични џин* 7. Светлана Велмар Јанковић: *Златно јагње* 8. Бранко В. Радичевић: *Прича о дечаку и Месецу* . Ијан Макјуен: *Реч-две о Питеру* 10. Јохана Шпири: *Хајди* (одломак) 11. Народна бајка: *Баш-Челик* (читање у наставцима) 12. Јасминка Петровић: *Од читања се расте* (читање у наставцима) Драмски текстови Душан Радовић: *А зашто он вежба*	предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1CJ.2.5.1. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.7.

		2. Александар Поповић: *Лед се топи* 3. Јованка Јоргачевић: *Никад два добра* 4. Лаза Лазић: *Суђење* Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Милева Ајнштајн, Михаило Пупин), знаменита завичајна личност ... ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Бранко Ћопић: *Доживљаји Мачка Тоше* 2. Избор из поезије Душана Радовића (*Замислите, Да ли ми верујете, Страшан лав, Кад је био мрак, Тужне ёачке исповести, Здравица, Плави зец* и друге песме) 3. Браћа Грим: *Бајке* (три бајке по избору) . Астрид Линдгрен: *Пипи Дуга Чарапа* Књижевни појмови: лирска песма, химна, епска песма, народна бајка, роман, поређење, персонификација (на нивоу препознавања),			

		опис, дијалог, приповедање, епски јунак, драмска радња...			

ЈЕЗИК	разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; одређује основне граматичке категорије именица, придева и глагола; примењује основна правописна правила; јасно и разговетно изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; споји више реченица у краћу и дужу целину.	Врсте речи: именице (градивне, збирне); придеви (присвојни, градивни); род и број придева; заменице (личне заменице); глаголи; лице и број глагола. Подела речи на крају реда (граница на самогласник). Управни говор (први и други модел). Неуправни говор. Велико слово: писање имена народа, вишечланих географских назива (планина, река, језера, мора и сл.), празника, наслова књига и часописа; Писање присвојних придева изведених од властитих имена (суфикси: -ов, -ев, -ин; -ски, -чки, -шки). Речца не уз именице и придеве. Наводници (у управном говору, насловима дела, називима школа). Сугласник ј (између самогласника и-о и о и). Скраћенице (мерне јединице за масу, дужину, време и запремину течности).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.5. 1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2. 1CJ.2.4.3. 1CJ.2.4.9. 1CJ.3.4.1. 1CJ.3.4.2. 1CJ.3.4.4. 1CJ.3.4.5. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.3.3.1.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; варира језички израз; попуњава једноставан образац у који уноси основне личне податке; разликује формални говор од неформалног говора (комуникације); учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.	Краћи и дужи текстови – књижевни и некњижевни, као и нелинеарни текстови. Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.). Богаћење речника: речи истог или сличног значења; речи супротног значења; речи које значе нешто умањено и увећано (уз одговарајуће текстове из лектире). Правописне вежбе: вежбе допуњавања и избора правилног облика речи; диктат, аутодиктат. Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице. Лексичко-семантичке вежбе: речи који припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значања али исте врсте и истог рода и броја, промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго. Стилске вежбе: састављање прича на основу задатих речи; сажимање или проширивање познате приче (текста), мењање краја приче (текста); настављање приче на основу датог почетка;	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.1.3.1 1CJ.2.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.2.3.10. 1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.5. 1CJ.3.3.6.

МАТЕМАТИКА

Број наставне теме	Наставна област		Број часова		
			Обрада	остали типови часова	укупно
1.	БРОЈЕВИ	Бројеви до 1000	5	9	14
2.		Сабирање и одузимање бројева до 1000	15	14	29
3.		Множење и дељење бројева до 1000	14	13	27
4.		Једначине и неједначине	8	9	17
5.		Писмене рачунске операције у хиљади	15	18	33
6.		Разломци	4	7	11
7.	ГЕОМЕТРИЈА	Геометрија – угао, међусобни положај две праве	6	7	13
8.		Геометрија – геометријске фигуре	9	12	21
9.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење и мере	6	9	15
укупно			82	98	180

Циљ наставе Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
БРОЈЕВИ ДО 1000	Ученик/ученица ће бити у стању да: прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм); изврши рачунске операције сабирања и одузимања, усмено (до 1000); процени вредност израза са једном рачунском операцијом; израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; изврши рачунске операције множења и дељења, усмено (до 1000); подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; изврши четири основне рачунске операције, писмено (до 1000);уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; реши једначину са једном рачунском операцијом; одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину.	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак). Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a \times x = b$. Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$. Римске цифре D, M. Разломци. Упоређивање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са једном децималом.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1МА.1.1.1. 1МА.1.1.2. 1МА.1.1.3. 1МА.1.1.4. 1МА.1.1.5. 1МА.3.1.1. 1МА.1.4.1. 1МА.1.4.4. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.2.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.2.1.5. 1МА.2.4.1. 1МА.2.4.5. 1МА.3.1.2. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4. 1МА.3.1.5.
ГЕОМЕТРИЈА	Ученик/ученица ће бити у стању да: црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; конструише троугао; именује елементе угла; разликује врсте углова; користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; црта правоугаоник и квадрат; конструише круг; именује елементе	Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат.		Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникац	1МА.1.2.1. 1МА.1.4.1. 1МА.1.4.4. 1МА.2.2.1. 1МА.2.4.1. 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.5.

	правоугаоника, квадрата, троугла и круга; разликује врсте троуглова; одреди обим право-угаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; опише особине правоугаоника и квадрата; преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање.	Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.	наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	ија Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Ученик/ученица ће бити у стању да: чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама;	Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером.	Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1МА.1.2.2. 1МА.1.2.4. 1МА.1.4.2. 1МА.1.4.3. 1МА.1.4.4. 1МА.2.2.2. 1МА.2.4.2. 1МА.2.4.3. 1МА.2.4.4. 1МА.2.4.5. 1МА.3.4.1. 1МА.3.4.2. 1МА.3.4.3.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова			
		обрада	утврђивање	остали типови часа	укупно
1.	Посматрамо и изучавамо неживу природу	10	6	3	19
2.	Истражујемо неживу природу	10	3	2	15
3.	Напредујемо	7	1	2	10
4.	Потребни смо једни другима	5	2	2	9
6.	Негујемо живу и неживу природу	6	2	2	10
7.	Штитимо природу и себе	5	2	2	9
	укупно	43	16	13	72

Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције	Стандарди
ПОСМАТРАМО И ИЗУЧАВАМО НЕЖИ ВУ ПРИРОДУ	Ученик/ученица ће бити у стању да: идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом разликује природне и вештачке изворе светлости повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком сарађује са другима у групи на заједничким активностима представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др) повеже резултате рада са уложеним трудом разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу.	Облици рељефа**:** узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Рељеф у мом крају. Површинске воде: река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом краја. Главне стране света. Умањено приказивање објеката и приказивање из ,,птичије" перспективе. План насеља. Географска карта Републике Србије: картографске боје, картографски знаци). Мој крај на географској карти Републике Србије. Временске одреднице (датум, година, деценија и век). Кретање тела по путањи (правилинијско и криволинијско). Утицај јачине деловања на пређено растојање тела. Дејство Земљине теже – падање тела. Утицај облика тела на брзину падања. Извори светлости	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговоран однос према околини друштву Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција	1ПД1.1.2. 1ПД.1.4.1. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.3. 1ПД.1.6.1. 1ПД.1.6.2. 1ПД.2.4.1. 1ПД.2.4.2. 1ПД.2.4.3. 1ПД.2.6.1. 1ПД.2.6.3. 1ПД.3.3.1.

		(природни и вештачки). Како настаје сенка – облик и величина сенке. Кретање производи звук: треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи. Звук као информација. Заштита од буке. Течно, гасовито и чврсто стање воде**.** Кружење воде у природи. Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха). Мерење температуре воде, ваздуха и тела.			

Област Тема	**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**	**Стандарди**

ИСТРАЖУЈЕМО НЕЖИВУ ПРИРОДУ	Ученик/ученица ће бити у стању да: повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора разликује повратне и неповратне промене материјала уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком сарађује са другима у групи на заједничким активностима представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др) повеже резултате рада са уложеним трудом	Промене материјала: повратне (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратне (сагоревање, рђање). Сличности и разлике међу течностима (вода, уље, детерџент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна). Вода и друге течности као растварачи. Зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања. Топлотна проводљивост материјала. Ваздух као топлотни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје; слојевито	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за Учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Комуникација Одговоран однос према околини Решавање проблема Сарадња Дигитална Компетенција	1ПД.1.3.1. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6. 1ПД.2.3.1. 1ПД.2.3.3. 1ПД.2.3.4. 1ПД.2.3.5. 1ПД.3.3.2.

Област Тема	**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**	**Стандарди**

НАПРЕДУЈЕМОУ	Ученик/ученица ће бити у стању да: примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости прикупи и представи податке о прошлости породице и краја сарађује са другима у групи на заједничким активностима представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др) повеже резултате рада са уложеним трудом.	Историјски извори (материјални, писани и усмени). Садашњост, прошлост, будућност: догађаји, људи и промене у мом крају. Породична прошлост (преци и потомци) и знаменити људи краја. Начин живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција	1ПД.1.4.4. 1ПД.1.4.5. 1ПД.1.6.5. 1ПД.1.6.6. 1ПД.2.4.5. 1ПД.2.6.5. 1ПД.3.5.2.

Област Тема	**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**	**Стандарди**

Ученик/ повеж делатност коме ж саобраћа људи п понаш једноста об сарађ заје предста (писано, у	Ученик/ученица ће бити у стању да: прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини сарађује са другима у групи на заједничким активностима	Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама: Копнене животне заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; Водене животне заједнице: баре, језера и реке. Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови. Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница. Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Сарадња Рад са подацима и Информацијама Одговоран однос према околини Дигитална компетенција	1ПД1.1.4. 1ПД1.1.6. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.2.1.5. 1ПД.2.1.6. 1ПД.2.2.4. 1ПД.3.1.1

Област Тема	**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**	**Стандарди**
ШТИТИМО ПРИРОДУ И СЕБЕ	Ученик/ученица ће бити у стању да: илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини примени поступке (мере) заштите од заразних болести	Значај рециклаже. Разврставање отпада од пластике, стакла, папира, метала. Рационална потрошња. Начини преношења и	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона.	Компетенција за учење Комуникација Сарадња Одговоран однос према околини	1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД.2.2.3.

	објасни како рециклажа помаже очувању природе сарађује са другима у групи на заједничким активностима	мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке). Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Одговоран однос према здрављу Дигитална компетенција	

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова			
		обрада	утврђивање	систематизација	укупно
1.	**Извођење музике**	**15**	**6**	**2**	**23**
2.	**Слушање музике**	**3**	**5**	**-**	**8**
3.	**Музичко стваралаштво**	**1**	**4**	**-**	**5**
укупно		**19**	**15**	**2**	**36**

Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Ученик/ученица ће бити у стању да: примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; изговара бројалице у ритму, уз покрет; пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са тонском висином; комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; поштује договорена правила понашања при извођењу музике; коментарише своје и туђе извођење музике; самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; учествује у школским приредбама и манифестацијама;	Дидактичке музичке игре. Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера Певање песама уз покрет. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у тонском опсегу од h до c2. Певање и свирање песама из нотног текста. Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон. Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање (нотна трајања), јачина (динамичке ознаке – пиано, форте, крешендо и декрешендо), тонске висине (од c^1 до g^1). Елементи музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина, четвртина, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4. Јединица бројања. Тактирање у 2/4 такту.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Естетичка компетенција Компетенција за учење Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву Комуникација Рад с подацима и информацијама Сарадња Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Дигитална компетенција

СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Ученик/ученица ће бити у стању да: опише своја осећања у вези са слушањем музике; наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; поштује договорена правила понашања при слушању музике; самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације;	Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање, јачина, тонске висине. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу. Музичка прича. Филмска музика. Музички бонтон. Музика и здравље. Дигитализација.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Естетичка компетенција Компетенција за учење Одговоран однос према околини Решавање проблема сарадња Дигитална компетенција
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Ученик/ученица ће бити у стању да: осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; осмисли музички одговор на музичко питање; осмисли једноставну мелодију на крађи задати текст; изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације.	Стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на крађи литерарни текст (учење у контексту).	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.	Естетичка компетенција Компетенција за учење Комуникација Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова		
		Обрада	остали типови часа	укупно
1.	**Материјали**	**8**	**12**	**20**
2.	**Споразумевање**	**6**	**14**	**20**
3.	**Композиција**	**5**	**17**	**22**
4.	**Простор**	**4**	**6**	**10**
	укупно	**23**	**49**	**72**

Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
МАТЕРИЈАЛИ	Ученик/ученица ће бити у стању да: црта, слика и обликује разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; разликује боје: основне и изведене, топле и хладне; разликује замишљену текстуру од стварне текстуре; зна шта је спонтана слика и како настаје; преобликује, самостално или у сарадњи с другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; повезује уметничко занимање и уметнички занат с одговарајућим продуктом; поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора.	Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће, дрвца...). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и створене текстуре. Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната (накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...). Значај рециклирања, уметничка рециклажа.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Естетичка компетенција, Компетенција за учење, Комуникација, Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу Предузимљивост и оријентација ка предузетништву, Решавање проблема, сарадња

СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Ученик/ученица ће бити у стању да: пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; обликује убедљиву поруку; тумачи једноставне визуелне информације; изражава исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; разуме појмове симбол и знак; изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем.	Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи, униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет, аутопортрет. Слика, текст, звук. Кратки анимирани филмови, рекламе, билборди... Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Естетичка компетенција, Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Сарадња, Дигитална компетенција

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
КОМПОЗИЦИЈА	Ученик/ученица ће бити у стању да: распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; користи, у сарадњи с другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; гради линије различитих вредности комбинујући материјале; гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/-ла жељени тон; комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; разматра, у групи, како је учио/-ла о облицима и где та знања примењује.	Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције, организација композиције, равнотежа. Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Естетичка компетенција, Компетенција за учење, Комуникација, Решавање проблема, Сарадња

ПРОСТОР	Ученик/ученица ће бити у стању да: искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност; искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно; разговара с вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; разматра, у групи, шта и како је учио/-ла и где та знања може применити.	Облици у простору.Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, игрицама... Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Естетичка компетенција, Комуникација, Одговоран однос према околини, Компетенција за учење, Решавање проблема, Сарадња, Дигитална компетенција

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова		
		обрада	остали типови часа	укупно
1.	**Атлетика**	**8**	**14**	**22**
2.	**Спортска гимнастика**	**25**	**12**	**37**
3.	**Основе тимских, спортских и елементарних игара**	**17**	**12**	**29**
4.	**Плес и ритмика**	**7**	**7**	**14**
5.	**Полигони**	**1**	**5**	**6**
	укупно	**58**	**50**	**108**

Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Област Тема		Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; одржава равнотежу у различитим кретањима; коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; правилно држи тело; правилно подиже, носи и спушта терет; изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; изведе дечји и народни плес; користи терминологију вежбања; поштује правила понашања на вежбалиштима; поштује мере безбедности током вежбања; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;	Вежбе за развој снаге са и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Одговоран однос према здрављу Сарадња Решавање проблема Естетичка компетенција
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	АТЛЕТИКА		Техника трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником.		
	СПОРТСКА ГИМНАСТИКА		Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови. Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди.		

	ОСНОВЕ ТИМСКИХ, СПОРТСКИХ И ЕЛЕМЕНТАРНИХ ИГАРА		Између четири ватре Мини-рукомет. Футсал – „мали фудбал“.		

Област Тема		**Исходи**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Компетенције**
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	**ПЛЕС И РИТМИКА**	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: примени правила игре; навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; прати промене у тежини и висини код себе и других; препозна здравствено стање када не	Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Народно коло „Савила се бела лоза винова“. Народно коло из краја у којем се школа налази.	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Одговоран однос према здрављу Сарадња Решавање проблема Естетичка компетенција
	ПЛИВАЊЕ		Прилагођавање на водену средину и основна обука пливања.		

	ПОЛИГОНИ	треба да вежба; примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; уредно одржава простор у коме живи и борави; користи здраве намирнице у исхрани; повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; препозна лепоту покрета у вежбању; се придржава правила вежбања; вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању.	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.		
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	**КУЛТУРА ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА**		Основна правила: Између четири ватре, Мини-рукомета и Футсала.Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз). Породица и вежбање. Вежбање као део дневних активности.		
	ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ		Моје срце – пулс. Дисање и вежбање. Хигијена простора за вежбање. Значај воћа и поврћа у исхрани. Значај воде за организам и вежбање. Поступање у случају повреде.		

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова		
		Обрада	остали типови часова	укупно
1.	Дигитално друштво	12	8	20
2.	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	3	2	5
3.	Алгоритамски начин размишљања	6	5	11
Укупно		22	14	36

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције

ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: унесе текст (речи и реченице)помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; селектује и измени (обрише, дода) текст; именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике; именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; осмисли кључне речи помоћу којих ће на интернету тражити потребне дигиталне садржаје; објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; објасни својим речим због чега треба критички причи садржајима који се налазе на интернету; објасни својим речим због чега је неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин, наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно;	Унос краћег текста помоћу физичке и виртуелне тастатуре (функције Shift, Enter, Space bar, Caps Lock, Delete, Backspace тастера). Селектовање и основно едитовање текста (брисање, додавање). Чување текстуалног документа, именовање и поновно отварање. Додавање текстуалног објашњења на слику, чување, именовање и поновно отварање. Претраживање интернета (прегледачи, претраживачи, кључне речи, информисаност о томе како су резултати претраге одабрани и рангирани: критички однос према резултатима претраге). Етичко коришћење туђих дигиталних материјала. Коришћење технологије ван школе – примери дигитализације у свакодневном животу у чијој је основи вештачка интелигенција.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Вештина сарадње, Комуникација, Одговорно учешће у савременом друштву, Компетенција за учење, Дигитална компетенција Естетичка компетенција Рад с подацима и информацијама
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у складу са својим узрастом; препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин; направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника; Означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава;	Дигитални углед. Усклађеност дигиталних садржаја са узрастом корисника. Дигитално насиље. Примерена комуникација у дигиталном окружењу. Израда личног плана коришћења дигиталних уређаја.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Комуникација, Одговорно учешће у демократском друштву, Дигитална компетенција, Одговоран однос према околини, Предузимљивост и оријентација ка предузетништву, Рад с подацима и информацијама Сарадња

АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решење може да захтева понављање (програмски циклус); утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који садржи понављање; уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму/програму који садржи понављање; решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева грањање; наведе неке од оператора поређења (мање, веће и једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); наведе аритметичке операторе (+, -. ·, :) и у конкретном примеру предвидирезултат њиховог извршавања; примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже грањање; објасни потребу употребе грањања и понављања упрограмима својим речима;	Осмишљавање алгоритама са гранаљем који води до решења једноставног проблема. Оператори поређења и аритметички опретаори. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојечег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Уочавање и исправљање грешака у програму.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона. Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Дигитална компетенција Решавање проблема, Комуникација, Компетенција за учење, Рад с подацима и информацијама Сарадња

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова
1.	**ЉУДСКА ПРАВА (Сви различити, а сви равноправни)**	**12**
2.	**ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО (Ја и други у локалној заједници)**	**10**
3.	**ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ (Снага узајамне помоћи)**	**8**
4.	**ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ (Акција солидарности у локалној заједници)**	**6**
	укупно	**36**

Циљ наставе и учења Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва

Област Тема	Исходи	Садржаји	Начини и поступци остваривања програма	Компетенције
ЉУДСКА ПРАВА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: својим понашањем показује да прихвата различитост других; препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка;	***Различитост*** Живот у заједници у којој би сви људи били исти (по полу, узрасту, вери, националности, образовању, интересовању). Различитост као богатство једне друштвене заједнице. Отвореност и затвореност за различитости. Различитости у нашој локалној заједници. ***Равноправност мушкараца и жена*** Уважавање разлика уз једнака права, одговорности и могућности. Дечаци и девојчице – сличности и разлике, иста права и могућности. ***Осетљиве друштвене групе*** Групе којима је услед специфичних разлика потребна додатна подршка како би имале исте шансе и могле равноправно да се укључе у живот заједнице и остваре своје потребе и права. ***Стереотипи и предрасуде*** Упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога (сви дечаци су, све девојчице су, сви Роми су). Негативно мишљење појединаца о некоме ко се не познаје довољно. Стереотипи и предрасуде као основ за дискриминацију. ***Дискриминација*** Неједнако поступање према особи или некој групи на основу неког њиховог личног својства (пол, узраст, вера, националност, образовање, инвалидитет), што за последицу има нарушавање њихових права и достојанства. Једнако поступање према неједнакима као вид дискриминације. Етикетирање, ружни надимци као вид дискриминације.	Примена различитих интерактивних облика рада; Одабир и коришћење одговарајућих метода и техника:радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције; Примена искуственог учење, изношење доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи; Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	објасни разлику између саосећања, солидарности и сажаљења на датом примеру; укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима; наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце; наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје; тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права;	***Локална заједница*** Место где грађани задовољавају највећи број својих потреба и остварују највећи број својих права. Потребе и права које деца задовољавају у локалној заједници – за образовањем, здравственом заштитом, одмором, игром, учествовањем у спортским, кулурним и уметничким активностима. ***Комуналне услуге*** Услуге од општег интереса за све грађане локалне заједнице – вода, превоз, путеви, паркинг, отпад, осветљење, паркови, пијаце, димничари.Институције и организације Локалне заједнице у области образовања, културе, здравља, спорта и рекреације, очувања околине, безбедности, верске организације.Активности и допринос удружења грађана у локалној заједници. ***Наша локална заједница*** Брига наше локалне заједнице о потребама и правима својих грађана,. Брига наше локалне заједнице о деци различитих својстава (пол, узраст, сиромаштво, здравље). Доступност садржаја у нашем окружењу слепим или глувим особама, родитељима са дечијим колицима или особама у инвалидским колицима (пешачки прелази, школа, дом здравља, продавница, превоз). Брига деце о својој локалној заједници – о отпаду, биљкама и животињама, споменицима културе, уметничким делима, потрошњи воде, пружање помоћи онима којима је то потребно. Удружење грађана у нашем окружењу некад и сад.	Примена различитих интерактивних облика рада; Одабир и коришћење одговарајућих метода и техника:радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције; Примена искуственог учење, изношење доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи; Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави; опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници; пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење;	***Солидарност*** Потреба узајамне бриге и одговорности међу људима. Лажна солидарност. Разлика између саосећања, сажаљења и солидарности. Примери акција солидарности у нашој локалној заједници (мобе, добровољно давање крви и хуманитарне акције за лечење болесних, СМС акције прикупљања новца). Ситуације у којима свакоме може бити потребна помоћ (болест, сиромаштво, ратови, поплаве, земљотреси, пожари, миграције). Медији као подршка солидарности. ***Волонтирање*** Добровољно ангажовање појединаца и група у пружању помоћи људима, животињама, биљкама. Мотиви волонтера – веровање у снагу узајамне помоћи, човекољубље и хуманост. Волонтерске акције ученика/ученица школе у локалној заједници (чишћење јавних површина, сађење биљака, помоћ старим људима, удомљавање напуштених кућних љубимаца). Активности волонтера Црвеног крста у нашој локалној заједници.	Примена различитих интерактивних облика рада; Одабир и коришћење одговарајућих метода и техника:радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције; Примена искуственог учење, изношење доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи; Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.	***Планирање и извођење акције*** солидарности у локалној заједници Утврђивање коме је у заједници потребна помоћ. Одређивање циља акције. Припрема плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.	Примена различитих интерактивних облика рада; Одабир и коришћење одговарајућих метода и техника:радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције; Примена искуственог учење, изношење доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи; Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.	Компетенција за учење Комуникација Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТ ИОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА** (на основу Правилник о оцењивању)	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Праћење и оцењивање (време)**

кода, формат **ном: истиче** **Инст** Си Евиденција: беле Чек-л Пр Упитни Скала по ниво Ли (сви чланови су	Оцену одличан (5) добија ученик који: у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају наподацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљењаи у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно високстепен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: у великој мери показује способност примене знањаи логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају наподацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачкогмишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степенактивности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице ипојмове; већим делом самостално изводи закључке који сезаснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности иангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмовеи искључиво уз подршку наставника изводи закључкекоји се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и унедовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: знања која је остварио нису ни на нивоупрепознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе усмено одговарање (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценскоприказивање) писане провере (контролни задаци, тестови,ортографске вежбе, диктати, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци и писмени задаци) вођење прописане педагошке документације белешке о: активностима, самосталности у току рада,практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима заједничко вредновање ученика и наставника самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика групни рад (посматрање наставника,излагање група, проценаосталих ученика) рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Табеларна евиденција описменим проверама Чек-листе са скалом проценеПротоколи посматрања Упитници (за групни и рад упару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња угрупи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Квалитативно и квантитативно процењивање резултата радагрупа (пано, табела...) Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	Свакодневнобележење током године Пресек стањана месечном нивоу Пресек стањанакон обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школскегодине

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

5. ДОПУНСКА НАСТАВА

За ученике којима је потребна помоћ у савладавању програмских садржаја из Српског језика и Математике организује се допунска настава.

Циљеви допунске наставе:

- Помоћи ученицима који у редовној настави српског језика теже савладавају делове предвиђеног програма;
- Помоћи ученицима који немају потребно самопоуздање или нису довољно мотивисани;
- Сагледавање специфичности заостајања у савладавању градива и проналажење начина успешног превазилажења проблема у сваком појединачном случају.

Задаци допунске наставе:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе;
- Усвајање наставних саржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу;
- Неговање сарадничких и кооперативних односа;
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање тешкоћа у учењу;
- Пружање индивидуалне подршке и помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја;
- Оспособљавање ученика у повезивањеу градива сродних предмета и примени стечених знања;
- Омогућити да ученици кроз вежбу овладају како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности.

6. ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ		
Број тема	Тема	Укупан број часова по темама
1.	Ја и други	9
2.	Моја осећања и ја	12
3.	Бонтон	15
	Укупно	**36**

Циљеви и задаци:

- Сазнавања о себи и другима.
- Давање могућности ученицима да постану свесни својих унутрашњих доживљаја и да их сагледају у новом светлу.
- Поштовање договора о правима којих треба да се придржавају сви ученици.
- Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност; да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге.
- Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење, сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета.
- Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању.
- Побољшање квалитета узајамног слушања.
- Изграђивање сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање одговорне и креативне личности отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.
- Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештине ненасилне комуникације.
- Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању.
- Подстицање развоја самосвести, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима.
- Подстицање развоја личности и социјалног сазнања.
- Развијање и неговање основних људских вредности.
- Подстицање и одржавање интересовања и мотивације за креативно изражавање ученика.
- Развијање креативног изражавања.
- Оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета/постану активни учесници у процесу образовања и васпитања.

7.СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

Слободна активност се реализује кроз једна час недељно под називом **Покажи шта знаш**.

Циљеви слободних активности су:

- Развијање комуникационих способности ученика,
- подстицање спонтаности и слободе у понашању, у односима са другима,
- адекватно коришћење слободног времена,
- развој креативности,
- развијање љубави према позоришту, драми и осталим облицима уметничког изражавања.

Задаци слободних активности:

Усавршавање изражајног читања и рецитовања, интерпретација књижевних ликова, слободно ликовно и музичко изражавање, ритмичко изражавање, а то се остварује кроз следеће садржаје:

- слушање рецитовања познатих глумаца,
- акценатске вежбе,
- вежбе интонације и интензитета гласа,
- вежбе темпа, мимике и гестикулације,
- увежбавање рецитовања конкретних песама,
- читање књижевно-умјетничких текстова по улогама, драматизација текстова,
- организовано гледање и анализирање позоришних представа,
- слушање дјечих песмица које певају познати уметници или деца на фестивалима,
- састављање кореографија за ритмичке игре,
- ликовно изражавање на задате и слободне теме,
- израда зидних новина,
- учешће на школским приредбама.
-

8. ЕКСКУРЗИЈА И ИЗЛЕТИ

Екскурзија и излети су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се остварује ван школе.

Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непостредним упознавањем, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно здравствени опоравак ученика.

Задаци који се остварују су:

- проучавање објеката и феномена у природи,
- развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика,
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева,
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима,
- као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота.

Садржаји екскурзије и излета остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА
И ОСТАЛИХ ОБЛИКА ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

Редни број	**Обавезни предмети**	**Број часова**	
		седмични	**годишњи**
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Дигитални свет	1	36
7.	Музичка култура	1	36
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
	укупно	**21**	**756**

Редни број	**Изборни наставни предмети**	**Број часова**	
		седмични	**годишњи**
1.	Грађанско васпитање или Верска настава	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе	2	72
	укупно	**3**	**108**

Редни број	**Остали облици васпитно образовног рада**	**Број часова**	
		седмични	**годишњи**
1.	Допунски рад: Српски језик Математика	1	36
2.	Додатни рад Математика	1	36
3.	Час одељенског старешине	1	36

	укупно	**4**	**144**

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- ✧ обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- ✧ обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- ✧ свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- ✧ развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- ✧ развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- ✧ континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- ✧ развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- ✧ пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- ✧ развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- ✧ развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- ✧ оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- ✧ развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- ✧ развијање позитивних људских вредности;

- ✧ развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- ✧ развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- ✧ развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- ✧ повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- ✧ повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. ПРОГРАМИ ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ И ПРОЦЕС УЧЕЊА

Структура програма свих наставних предмета је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ наставе и учења предмета за први циклус образовања и васпитања. У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај четвртог разреда, у другој колони дате су области и/или теме, у трећој се налазе предметни садржаји, у четвртој међупредметне компетенцијеа у петој образовни стандарди.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика четвртог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног наставног предмета, у овом случају током четвртог разреда. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција био је један од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада.

Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја; метода, поступака и техника наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима наставе и учења, није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и праћења и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања, разговор са колегама итд.

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датих програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ учења **Српског језика** јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Редни број теме	Наставна тема	Број часова			
		Обрада	утврђивање	остали типови часова	укупно
1.	Књижевност	57	23	1	81
2.	Језик	28	23	10	61
3.	Језичка култура	4	32	2	38
	Укупно	89	78	13	180

Тема	Исходи (Ученик ће бити у стању да...)	Садржаји	Међупредметне компетенције	Стандарди

Књижевност	чита са разумевањем различите врсте текстова; укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући другачије ставове; разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; именује позитивне и негативне особине ликова; уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); тумачи идеје књижевног дела; препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама; разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан,шаљив); уочи супротстављеност лица у драмском тексту; усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.	**ШКОЛСКА ЛЕКТИРА** **Поезија:** Шаљива народна песма *Женидба врапца Подунавца* Војислав Илић: *Јесен /* Владислав Петковић Дис: *Зима;* Момчило Мошо Одаловић: *Молитва за маму* Мирослав Антић: *Космонаутска песма* Бранко Миљковић: *Песма о цвету* Добрица Ерић: *Завичај* / *Отаџбина је наша очевина* / Момчило Мошо Одаловић: *Птице косовчице* Мирослав Антић: *Прва љубав* / *Најљубавнија песма* / Алексије Марјановић: *Љубав* Бранко Ћопић: *Месец и његова бака /* Десанка Максимовић: *Пауково дело* Бранислав Црнчевић: *Кад би мени дали један дан* Владимир Андрић: *Дај ми крила један круг* Народна песма *Милош у Латинима* Народна песма *Јетрвица адамско колено* **Проза:** Народна прича о животињама: *Међед, свиња и лисица* Народна приповетка: *Најбоље задужбине* Народна приповетка: *Ветар и сунце* Народна бајка: *Пепељуга* Бранислав Нушић: *Прва љубав* (одломак из *Аутобиографије*) Бранислав Црнчевић: *Босоноги и небо* Гроздана Олујић: *Стакларева љубав* Светлана Велмар Јанковић: *Стефаново дрво* Лав Николајевич Толстој: *Врабац и ласте / Два мраза* Драган Алексић: *Позориште на небу* Весна Алексић: *Детективско срце* Ханс Кристијан Андерсен: *Ружно Паче – читање у наставцима* **Драмски текстови:** Гвидо Тартаља: *Подела улога* Љиљана Крстић: *Кад пролеће дође* Дејан Алексић: *Слава* **Научнопопуларни и информативни текстови** (из књига, енциклопедија и часописа за децу) **ДОМАЋА ЛЕКТИРА** Милован Данојлић: Избор из поезије за децу Драган Лукић: Избор из поезије за децу Јасминка Петровић: *О дугмету и срећи* Рене Гијо: *Бела Грива* Ерик Најт: *Леси се враћа кући* Александар Поповић: *Пепељуга* ДОПУНСКИ ИЗБОР (са наведеног списка или по сопственом избору бирају се три дела) Избор драмских текстова за децу Бранко В. Радичевић: *Песме о мајци* Јохана Шпири: *Хајди* Михаел Енде: *Бескрајна прича* (одломак) Астрид Линдгрен: *Пипи Дуга Чарапа* Урош Петровић: *Мартинина велика загонетна авантура* Момо Капор: *Сања*	**Компетенција за учење:** активно конструише знање, уочава структуру градива, активно селектује познато од непознатог, битно од небитног; користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења; уме да процени сопствену успешност у учењу. **Дигитална компетенција:** уме да претражује информације у електронском облику, користећи одговарајућа ИКТ средства. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај усмено и писано и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; поштује жанровске карактеристике; уважава саговорника – реагује на садржај комуникације, а не на личност саговорника; изражава своје ставове, мишљења и осећања. **Сарадња:** креативно доприноси раду групе и остваривању заједничких циљева; активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике; доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе.	1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.5.1. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2.

Језик	повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; одреди основне реченичне чланове; разликује врсту речи од службе речи у реченици; поштује и примени основна правописна правила; правилно пише сва три модела управног говора.	Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за време, место и начин. Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. Управни говор (трећи модел). Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела, устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво). Речца *ли*; скраћени упитни облик *је ли* (*је л'*) према узрочном везнику *јер*. Предлог *са* уз заменице (нпр. *са мном, с њом* и сл.). Писање вишечланих бројева.	**Компетенција за учење:** активно конструише знање, уочава структуру градива, активно селектује познато од непознатог, битно од небитног; користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења; уме да процени сопствену успешност у учењу.	1СЈ.1.4.1. 1СЈ.1.4.2. 1СЈ.2.4.1. 1СЈ.2.4.2. 1СЈ.2.4.4. 1СЈ.2.4.5. 1СЈ.3.4.2.

Језичка култура	употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; преприча текст из различитих улога/перспектива; чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитује песму и чита прозни текст; изводи драмске текстове; препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; напише разгледницу, честитку, приватно писмо; прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; повеже информације исказане у линеарном и тексту и на основу њих изводи закључак; учествује у предлагању садржаја и начину рада.	Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази. Разгледница, честитка, писмо. Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл. Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица *Ви* из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца *ли*, предлог *са*, вишечлани бројеви). Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације. Лексичко-семантичке вежбе: одређивање значења устаљених израза; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју. Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту.	**Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај усмено и писано и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; поштује жанровске карактеристике. **Компетенција за учење:** активно конструише знање, уочава структуру градива, активно селектује познато од непознатог, битно од небитног; користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења; уме да процени сопствену успешност у учењу.	1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.6. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.10. 1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.1. 1CJ.3.3.2.

МАТЕМАТИКА

Циљ наставе **Математике** је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Редни број теме	Наставна тема	Број часова		
		Обрада	Остали типови часа	Укупно
1.	**Скуп природних бројева *N* и скуп *No***	**6**	**11**	**17**
2.	**Сабирање и одузимање бројева у скупу *N* и скупу *No***	**6**	**13**	**19**
3.	**Геометрија – квадар и коцка**	**5**	**8**	**13**
4.	**Множење и дељење у скупу *N* и скупу *No***	**18**	**26**	**44**
5.	**Мерење и мере – површина геометријских фигура и тела**	**7**	**14**	**21**
6.	**Изрази; Једначине и неједначине**	**14**	**19**	**33**
7.	**Разломци; Децимални запис броја**	**9**	**12**	**21**
8.	**Мерење и мере – запремина квадра и коцке**	**4**	**8**	**12**
	Укупно	**69**	**111**	**180**

Тема	Исходи	Садржаји	Међупредметне компетенције	Стандарди
Скуп природних бројева *N* и скуп *No*	прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; одреди месну вредност цифре;	Скуп природних бројева са нулом. Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева.	**Компетенција за учење:** активно конструише знање; ефикасно користи различите методе учења; поставља питања о градиву**;** селектује познато од непознатог; уме да процени степен овладаности градивом, да уочи тешкоће и зна како да их превазиђе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено); **Дигитална компетенција:** користи ИКТ у учењу/провери знања. **Рад са подацима и информацијама:** користи табеларни и графички приказ података и уме овако приказане податке да чита, тумачи и примењује.	1МА.1.1.1. 1МА.2.1.1. 1МА.2.1.2. 1МА.3.1.1.

Сабирање и одузимање бројева у скупу *N* и скупу *No*	извврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; процени вредност израза са једном рачунском операцијом; одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; формира низ на основу упутства; реши задатак применом различитих начина представљања проблема;	Сабирање и одузимање (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом).	**Компетенција за учење:** селектује познато од непознатог, битно од мање битног; активно конструише знање; уме да процени сопствену успешност у учењу, да уочи тешкоће и зна како да их превазиђе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено). **Дигитална компетенција:** користи ИКТ у учењу/провери знања. **Сарадња**: ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру рада у пару на одговоран и истрајан начин.	1МА.1.1.2. 1МА.1.1.4. 1МА.2.1.3. 1МА.3.1.2. 1МА.2.1.4. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4.
Геометрија – квадар и коцка	именује елементе и опише особине квадра и коцке; црта мреже и прави моделе квадра и коцке; препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	Квадар и коцка.	**Компетенција за учење:** селектује познато од непознатог; активно конструише знање; уме да резимира и објасни основне идеје у садржају који учи; уме да процени сопствену успешност у учењу, да уочи тешкоће и зна како да их превазиђе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено). **Дигитална компетенција:** користи ИКТ у учењу/провери знања.	1МА.1.2.1. 1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4. 1МА.2.2.1.

Множење и дељење у скупу *N* и скупу *No*	процени вредност израза са једном рачунском операцијом; изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0;	Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом).	**Компетенција за учење:** селектује познато од непознатог; активно конструише знање; уме да процени сопствену успешност у учењу, да уочи тешкоће и зна како да их превазиђе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено). **Дигитална компетенција:** користи ИКТ у учењу/провери знања. **Рад са подацима и информацијама:** користи графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује. **Одговоран однос према околини:** увиђа предности и недостатке коришћења различитих извора енергије; разуме значај рециклирања. **Предузимљивост и орјентација ка предузетништву:** поставља циљеве и планира ресурсе (новац, време...). **Сарадња**: ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру рада у пару на одговоран и истрајан начин.	1МА.1.1.3. 1МА.2.1.4. 1МА.3.1.3. 1МА.3.1.4.
Мерење и мере – површина геометријских Фигура и тела	прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине; израчуна површину квадрата и правоугаоника; реши проблемске задатке у контексту мерења; реши задатак применом различитих начина представљања проблема; израчуна површину квадра и коцке;	Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадра и коцке. Мерење површине (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a).	**Компетенција за учење:** селектује познато од непознатог; активно конструише знање; уме да процени сопствену успешност у учењу, да уочи тешкоће и зна како да их превазиђе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено и писмено). **Дигитална компетенција:** користи ИКТ у учењу/провери знања.	1МА.2.2.2. 1МА.2.2.3. 1МА.2.2.4. 1МА.2.2.5. 1МА.2.2.6. 1МА.3.2.1. 1МА.3.2.2. 1МА.3.2.3. 1МА.3.2.4.

Изрази; Једначине и неједначине	изврши четири основне рачунске операције у скупу N0; састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; реши једначине и неједначине и провери тачност решења; реши проблемски задатак користећи једначину или неједначину; реши задатак применом различитих начина представљања проблема;	Једначине и неједначине у скупу N_0. Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом).	**Компетенција за учење:** селектује познато од непознатог; активно конструише знање; уме да резимира и објасни основне идеје у садржају који учи; уме да процени сопствену успешност у учењу, да уочи тешкоће и зна како да их превазиђе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено). **Дигитална компетенција:** користи ИКТ у учењу/провери знања. **Рад са подацима и информацијама:** користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује. **Сарадња**: ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру рада у пару на одговоран и истрајан начин.	1МА.1.1.5. 1МА.2.1.5. 1МА.3.1.5.
Разломци; **Децимални запис броја**	прочита и запише разломке облика (m, n ≤ 10); упореди разломке облика са једнаким бројиоцима или имениоцима; сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; чита, користи и представља податке у табелама;	$\frac{m}{n}$ Разломци облика ($m, n \leq 10$). Упоређивање разломака са једнаким бројиоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.	**Компетенција за учење:** селектује познато од непознатог; активно конструише знање; уме да процени сопствену успешност у учењу, да уочи тешкоће и зна како да их превазиђе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено). **Дигитална компетенција:** користи ИКТ у учењу/провери знања. **Рад са подацима и информацијама:** користи графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује. **Сарадња**: ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру рада у пару на одговоран и истрајан начин.	1МА.1.3.1. 1МА.1.3.2. 1МА.2.3.1. 1МА.2.3.2. 1МА.3.3.1. 1МА.3.3.2.

Мерење и мере – запремина квадра и коцке	прочита, упореди и претвори јединице за мерење запремине; реши проблемске задатке у контексту мерења; израчуна запремину квадра и коцке.	Запремина квадра и коцке. Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3).	**Компетенција за учење:** селектује познато од непознатог; активно конструише знање; поставља питања о градиву; уме да процени сопствену успешност у учењу, да уочи тешкоће и зна како да их превазиђе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено). **Дигитална компетенција:** користи ИКТ у учењу/провери знања.	1МА.3.2.5.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Циљ учења **Природе и друштва** јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Редни број теме	Наставна тема	Број часова		
		Обрада	Остали типови часа	Укупно
1.	**Одреднице Републике Србије**	**2**	**5**	**7**
2.	**Природне одлике Републике Србије**	**7**	**4**	**11**
3.	**Друштвене одлике Србије**	**3**	**2**	**5**
4.	**Природни ресурси и одрживост**	**1**	**2**	**3**
5.	**Човек**	**5**	**4**	**9**
6.	**Материјали и њихова својства**	**10**	**7**	**17**
7.	**Прошлост Србије**	**11**	**9**	**20**
	укупно	**39**	**33**	**72**

Тема	Исходи	Садржаји	Међупредметне компетенције	Стандарди
Одреднице Републике Србије	одреди положај Републике Србије на карти Европе; идентификује на географској карти државе које се граниче са Републиком Србијом; повеже положај Србије са појмовима „европска земља“ „подунавска земље“ и „континентална земља“; идентификује на географској карти три веће целине у Србији: Аутономну Покрајину Војводину, Аутономну покрајину Косово и Метохију и Централну Србију; повеже појам општине са делом територије града; препозна симболе Републике Србије; примени правила друштвено прихватљивог понашања у приликама када се интонира химна, подиже застава; разуме појам поштовање химне; препозна националну валуту; разликује новчанице националне валуте; повеже резултате рада са уложеним трудом.	Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута.	**Компетенција за учење:** активно конструише знање; уочава структуру градива и одваја битно од мање битног; ефикасно користи различите методе учења; уме да процени степен овладаности градивом, да идентификује тешкоће и зна како да их превазиђе. **Рад са подацима и информацијама:** ефикасно проналази, селектује и интегрише релевантне информације из различитих извора. **Компетенција за сарадњу:** доприноси постизању договора о изради заједничког рада; ангажује се у реализацији преузетих одговорности у оквиру групе. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено и писано) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; изражава своје ставове и мишљења на позитиван, конструктиван и аргументован начин. **Решавање проблема:** испитујући проблемску ситуацију ученик идентификује ограничења и релевантне карактеристике проблемске ситуације и разуме како су оне међусобно повезане.	1ПД.1.6.3. 1ПД.2.6.3.

Природне одлике Републике Србије	уочи и покаже на географској карти различите облике рељефа Србије; уочи и покаже на географској карти најзначајније реке Србије и њихове притоке; повеже речне сливове с рекама од којих настају; разликује природна од вештачких језера; разуме значај бања и минералних вода; разликује врсте шума према основним карактеристикама; препозна типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња у Србији према основним карактеристикама и животним заједницама; објасни шта је национални парк; идентификује националне паркове у Србији на географској карти; разликује националне паркове у Србији према географском положају и основним подацима и карактеристикама; препозна потребу за очувањем ретких биљних и животињских врста, као и природе уопште; сарађује с другима у групним/заједничким активностима; повеже разултате рада са уложеним трудом.	Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. Национални паркови Србије.	**Компетенција за учење:** уочава структуру градива и активно одваја битно од мање битног; ефикасно користи различите методе учења; уме да резимира и елаборира основне идеје; уме да процени степен овладаности градивом, да идентификује тешкоће и зна како да их превазиђе. **Компетенција за сарадњу:** конструктивно и аргументовано доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева; доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада; ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран и истрајан начин. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено и писано) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; изражава своје ставове и мишљења на позитиван, конструктиван и аргументован начин. **Рад са подацима и информацијама:** ефикасно проналази, селектује и интегрише релевантне информације из различитих извора.	1ПД.1.6.1. 1ПД.1.6.2. 1ПД.2.6.1. 1ПД.2.6.2.

Друштвене одлике Србије	повеже промену броја становника у зависности од броја смртности и рађања и осталих околности; разуме начин прикупљања података о броју становника; повеже густину насељености са променом броја становника; свесно и одговорно користи права која има, али и да прихвати обавезе; разликује насеља према географском положају; повеже формирање првих насеља са околностима тренутног живота и потреба људи; идентификује на географској карти веће градове у Србији и о свакоме од њих каже основне податке; повеже делатности с потребама насеља у којем људи живе; разврста делатности на производне и непроизводне; сарађује с другима у групним/заједничким активностима; повеже резултате рада са уложеним трудом.	Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност).	**Компетенција за учење:** уочава структуру градива и активно одваја битно од мање битног; ефикасно користи различите методе учења; уме да резимира и елаборира основне идеје; уме да процени степен овладаности градивом, да идентификује тешкоће и зна како да их превазиђе. **Компетенција за сарадњу:** конструктивно и аргументовано доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева; доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада; ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран и истрајан начин. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено и писано) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; изражава своје ставове и мишљења напозитиван, конструктиван и аргументован начин. **Одговорно учешће у демократском друштву:** зна шта су права и обавезе и разуме значај поштовања права и обавеза. **Рад са подацима и информацијама:** користи табеларни и графички приказ података и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примљује; ефикасно проналази, селектује и интегрише релевантне информације из различитих извора.	1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.2.2.1. 1ПД.2.2.2. 1ПД.2.4.4. 1ПД.3.4.1. 1ПД.2.5.2. 1ПД.3.5.1. 1ПД.3.5.2.

Природни ресурси и њихова употреба	презентује свој истраживачки рад; повеже природне ресурсе са различитим наменама у животу људи; разуме значај сваког од природних ресурса; разликује изворе енергије; разуме потребу за очувањем необновљивих природних ресурса; повеже резултате рада са уложеним трудом.	Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света).	**Компетенција за учење:** уочава структуру градива и активно одваја битно од мање битног; ефикасно користи различите методе учења; уме да резимира и елаборира основне идеје; уме да процени степен овладаности градивом, да идентификује тешкоће и зна како да их превазиђе. **Компетенција за сарадњу:** конструктивно и аргументовано доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева;- доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их; ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран и истрајан начин. **Комуникација:** уме јасно да искаже дређени садржај (усмено и писано) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; изражава своје ставове и мишљења напозитиван, конструктиван и аргументован начин. **Одговоран однос према околини:** познаје како људске активности могу да унапреде или угрозе животну средину; разуме концепт здравог и безбедног окружења (ваздух, вода, земљиште) за живот људи.	1ПД.1.2.1. 1ПД.1.2.2. 1ПД.1.2.3. 1ПД.2.2.1. 1ПД.2.2.2. 1ПД.2.2.3. 1ПД.2.2.4.

Човек	разликује човека од других живих бића по физичким и менталним особинама, способностима; примени начине бриге о себи, а и о другима; избегне опасности виртуелног света; примени концепт здравог начина живота и бриге о природи, животињама; примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући различитости међу људима; сарађује с другима у групним/заједничким активностима; повеже резултате рада са уложеним трудом.	Човек – природно, друштвено и свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји.	**Компетенција за учење:** уочава структуру градива и активно одваја битно од мање битног; ефикасно користи различите методе учења; уме да резимира и елаборира основне идеје; уме да процени степен овладаности градивом, да идентификује тешкоће и зна како да их превазиђе. **Компетенција за сарадњу:** конструктивно и аргументовано доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева;- доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада; ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран и истрајан начин. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено и писано) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; изражава своје ставове и мишљења напозитиван, конструктиван и аргументован начин. **Одговорно учешће у демократском друштву:** прихвата и поштује друге као аутономне и једнако вредне особе.	1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД.2.5.2. 1ПД.3.5.1.

Материјали и њихова својства	препозна смеше; изведе једноставан оглед у којем ће показати шта се дешава с материјалима у смешама, до којих промена долази; примени једноставно раздвајање смеша; прави разлику између проводника и изолатора; препозна материјале који имају електричну проводљивост и оне који немају; направи једноставно струјно коло и да га употреби за оглед; разуме и кроз оглед покаже улогу проводника у струјном колу; на безбедан начин користи електричну струју; разуме и примени рационалну потрошњу електричне енергије; разликује вештачке и природне магнете; разуме примену електромагнета; препозна и протумачи ознаке/етикете на материјалима; повеже релевантне чиниоце са запаљивошћу; примени заштиту од пожара и адекватно реагује у случају пожара; сарађује у групним/заједничким активностима; повеже резултате рада са уложеним трудом.	Смеше (течности,храна, земљиште, ваздух). Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаравање). Наелектрисавање предмета од различитих материјала. Електрична проводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају). Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале). Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања. Опасност и заштита од пожара.	**Компетенција за учење:** уочава структуру градива и активно одваја битно од мање битног; ефикасно користи различите методе учења; уме да резимира и елаборира основне идеје; уме да процени степен овладаности градивом, да идентификује тешкоће и зна како да их превазиђе. **Компетенција за сарадњу:** конструктивно и аргументовано доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева;-доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада; ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран и истрајан начин. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено и писано) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; изражава своје ставове и мишљења напозитиван, конструктиван и аргументован начин. **Решавање проблема:** испитујући проблемску ситуацију ученик идентификује ограничења и релевантне карактеристике проблемске ситуације и разуме како су оне међусобно повезане	1ПД.1.2.1. 1ПД.1.3.2. 1ПД.1.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.6. 1ПД.2.3.1. 1ПД.2.3.3. 1ПД.2.3.4. 1ПД.2.3.5. 1ПД.2.3.6. 1ПД.3.3.1. 1ПД.3.3.2.

Прошлост Србије	повеже долазак Словена на Балканско полуострво с веком; повеже настанак прве српске државе са династијом Немањића; повеже догађаје и личности којима је допринела династија Немањића; повеже долазак Турака на Балканско полуострво и њихову владавину у Србији са адекватним временским периодима; упореди начин живота у време владавине под Турцима и данас; повеже начине борбе против Турака са ослобођењем од Турака; повеже значајне личности с временом владавине под Турцима; повеже узроке с почетком Првог и Другог светског рата, значајне датуме, борбе и личности из тог времена; разуме процес настанка Републике Србије; препозна значајније личности из прошлости и њихова дела; користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости.	Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота). Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора). Настанаки развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак –узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота). Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе, Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота).	**Компетенција за учење:** уочава структуру градива и активно одваја битно од мање битног; ефикасно користи различите методе учења; уме да резимира и елаборира основне идеје; уме да процени степен овладаности градивом, да идентификује тешкоће и зна како да их превазиђе. **Компетенција за сарадњу:** конструктивно и аргументовано доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева;- доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада; ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран и истрајан начин. **Комуникација:** уме јасно да искаже одређени садржај (усмено и писано) и да га прилагоди захтевима и карактеристикама ситуације; изражава своје ставове и мишљења напозитиван, конструктиван и аргументован начин.	1ПД.1.6.4. 1ПД.1.6.5. 1ПД.1.6.6. 1ПД.2.6.4. 1ПД.2.6.5. 1ПД.2.6.6. 1ПД.2.6.7. 1ПД.3.6.1.

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Циљ наставе и учења предмета **Дигитални свет** јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

Редни број теме	Наставна тема	Број часова		
		Обрада	Остали типови часа	Укупно
1.	Дигитално друштво	12	8	20
2.	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	4	2	6
3.	Алгоритамски начин размишљања	6	4	10
	укупно	20	14	36

Тема	Исходи	Садржаји	Међупредметне компетенције
Дигитално друштво	промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету;	Селектовање и основно форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста). Селектовање, копирање/исецање и лепљење текста. Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике у односу на текст. Креирање и уређивање текстова за познату публику. Пројектни задатак који подразумева: – претраживање интернета (пробрани елементи напредне претраге); – израду или прилагођавање графике у складу са темом; – креирање текстуалног документа који садржи слике.	**Компетенција за учење:** Ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења. Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. **Рад с подацима и информацијама:** Разликује јавне и приватне податке, упознат је са основним правилима чувања приватности података. **Дигитална компетенција:** Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства. **Решавање проблема:** Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења. Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим сазнањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију. Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама. **Сарадња** Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а
Безбедно коришћење дигиталних уређаја	активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења;	Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета.	

Алгоритамски начин размишљања	утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање; креира програм у визуелном програмском језику на основу датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику; предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. блок *Питај и чекај* и блок *Одговор*) у датом једноставном програму; креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве, уз помоћ наставника.	Променљиве. Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.	дискусију заснива на аргументима. Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе. Ангажује се у реализацији преузетихобавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин. Учествује у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе. **Естетичка компетенција** Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја. **Предузимљивост и предузетничка компетенција** Исказује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликата.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ учења **Музичке културе** је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова			
		Обрада	утврђивање	систематизација	укупно
1.	**Извођење музике**	**20**	**4**	**1**	**25**
2.	**Слушање музике**	**6**	**-**	**1**	**7**
3.	**Музичко стваралаштво**	**1**	**3**	**-**	**4**
	укупно	**27**	**7**	**2**	**36**

Тема	Исходи	Садржаји	Међупредметне компетенције
Слушање музике	опише своја осећања у вези са слушањем музике; препознаје народну и уметничку музику; опише улогу музике у медијима; разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; уочи контраст и понављање у музичком делу;	Композиције различитог карактера. Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора). Дела фолклорне традиције српског и других народа. Музичка прича. Музика у служби других медија. Музички бонтон. Музика и здравље.	**Компетенција за учење:** критички размишља, користи претходна знања као подршку у учењу нових садржаја, уме да створи нешто ново на основу својих претходних вештина и знања. **Комуникација:** на одговарајући начин користи језик специфичне области, изражава своје ставове, мишљења и осећања, уважава саговорника, **Сарадња:**

Извођење музике	пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; примени изражајне музичке елементе; поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; коментарише своје и туђе извођење музике; самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације: учествује у школским приредбама и манифестацијама;	Музичке игре (дидактичке). Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху. Певање и свирање песама из нотног текста. Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима. Народни инструменти нашег и других народа. Музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука. Динамика (крешендо, декрешендо). Темпо (*Andante*. *Moderato*. *Allegro*). Боја (различити гласови и инструменти). Трајање (цела нота и пауза. нота четвртине са тачком). Савладавање тонске висине и солмизације у обиму *це*^{1}-*це*^{2}. Тактирање у 3/4 и 4/4 такту. *Це-дур* лествица. Репетиција, прима и секонда волта.	ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру заједничког рада (музицирања). **Рад са подацима и информацијама:** користи графички приказ података (нота) и уме да овако приказане податке чита, тумачи и примењује. користи предности дигитализације. **Одговорно учешће у демократском друштву:** изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције и тако доприноси духу интеркултуралности. има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена. **Одговоран однос према околини:** разуме значај и користи могућности рециклирања. **Естетичка компетенција:** уме да анализира и критички вреднује уметничка дела **Дигитална компетенција:** користи одговарајућа ИКТ средства. уме да претражује, анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа ИКТ средства (уређаје, софтверске производе и електронске услуге).
Музичко стваралаштво	осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; осмисли музички одговор на музичко питање; осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају.	Једноставна ритмичка и мелодијска пратња. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономатопеје и илустрације на краћи литерарни текст (учење у контексту). Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање мелодије на одабрани текст.	

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ учења **Ликовне културе** је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад,оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Број наставне теме	Наставна тема	Број часова		
		обрада	остали типови часа	укупно
1.	**Комуникација**	**14**	**22**	**36**
2.	**Споразумевање**	**6**	**6**	**12**
3.	**Наслеђе**	**5**	**11**	**16**
4.	**Сцена**	**3**	**5**	**8**
	Укупно	**28**	**44**	**72**

Тема	Исходи	Садржаји	Међупредметне компетенције
Композиција	поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела; разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја; учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.	**Компетенција за учење:** користи претходна знања као подршку учењу нових тема и садржаја. **Комуникација:** у ситуацији комуникације изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности на позитиван, конструктиван и аргументован начин; уме да саслуша излагање саговорника до краја без упадица. **Сарадња:** конструктивно, креативно, аргументовано доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. **Одговоран однос према околини:** уочава понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине; познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу; развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине и природе; практикује активности које подстичу одрживост, разврставање отпада и рециклажу; повезује значај тих активности за свој будући живот, живот заједнице, као и живот будућих генерација. **Естетичка компетенција:** показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике. **Решавање проблема:** проналази и осмишљава могућа решења проблемских ситуација; упоређује различита могућа решења проблемске ситуације преко релевантних критеријума, уме да објасни шта су предности и слабе стране различитих решења и да се определи за боље решење; вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство с истим или сличним проблемским ситуацијама. **Одговорно учествовање у демократском друштву:** негује своју националну културну баштину.
Споразумевање		Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми. Споразумевање сликом.	
Наслеђе		Споменици природе и споменици културе у Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела.	
Сцена		Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елементи сценографије.	

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ учења **Физичког и здравственог васпитања** је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Област	Редни број теме	Назив наставне теме	Број часова		
			Обрада	Остали типови часа	Укупно
Физичке способности			**на свим часовима**		
Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине	**1.**	**Атлетика**	**10**	**12**	**22**
	2.	**Спортска гимнастика**	**20**	**16**	**33**
	3.	**Основе тимских, спортских и елементарних игара**	**20**	**17**	**37**
	4.	**Плес и ритмика**	**7**	**7**	**11**
	5.	**Полигони**	**-**	**5**	**5**
Физичка и здравствена култура	**1.**	**Култура вежбања и играња**	**на свим часовима**		
	2.	**Здравствена култура**	**на свим часовима**		
		укупно	**57**	**51**	**108**

Област	Исходи	Садржаји	Међупредметне компетенције
Физичке способности	примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); прати промене у сопственој тежини и висини; самостално коригује неправилно држање; правилно држи тело; сагледа резултате физичких способности.	Вежбе за развој снаге са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичке вештине и игре у развоју моторичих способности	**Комуникација:** уважава саговорника – реагује на садржај комуникације, а не на личност саговорника; изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности и идентитет на позитиван, конструктиван и аргументован начин како би остварио своје циљеве и проширио разумевање света, других људи и заједница. **Сарадња:** доприноси постизању договора о правилима заједничког рада и придржава их се током заједничког рада; ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин. **Компетенција за учење:** уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. **Однос према здрављу:** бира стил живота имајући на уму добре стране и ризике тог избора (нпр. активно бављење спортом, вегетаријанска исхрана). **Решавање проблема:** проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације; вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство с истим или сличним проблемским ситуацијама. **Естетичка компетенција:** показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и
Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине	правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; одржава равнотежу у различитим кретањима; правилно подиже, носи и спушта терет; изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; изведе дечји и народни плес; правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима.	Технике трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој. ***Основни садржаји*** Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови (прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе са променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди. ***Проширени садржаји*** Вежбе на тлу: летећи колут из места. Састав. Мини–рукомет. Футсал – „мали фудбал“. Основни елементи кошарке и мини-кошарка. Основни елементи одбојке. Јаџент. Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази. Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	

Физичка и здравствена култура	користи терминологију вежбања; поштује правила понашања на вежбалиштима; поштује мере безбедности током вежбања; одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; поштује и примени правила игре; навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; прихвати победу и пораз као саставни.	Основна правила вежбања. Основна правила мини-рукомета, футсала, кошарке, мини-кошарке и одбојке. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј" (навијање, победа, пораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање у слободно време. Правилно држање тела и здравље. Значај вежбања за правилан рад срца и плућа. Мишићи и зглобови тела. Хигијена простора за вежбање. Исхрана и вежбање. Значај лекарских прегледа за вежбање. Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.).	злоупотреби. **Одговорно учествовање у демократском друштву:** негује своју националну културну баштину. **Одговоран однос према околини:** уочава понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине; познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу; развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине и природе; практикује активности које подстичу одрживост, разврставање отпада и рециклажу; повезује значај тих активности за свој будући живот, живот заједнице, као и живот будућих генерација.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења **Грађанског васпитања** је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Број наставне области/теме	Наставна област/тема	Број часова
1.	**ЉУДСКА ПРАВА (Ја и други на планети Земљи)**	**17**
2.	**ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО (Култура и традиција)**	**8**
3.	**ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ (Прекомерна потрошња)**	**6**
4.	**ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ (Еколошка акција)**	**5**
	укупно	**36**

Област/ Тема	Исходи	Садржаји	Међупредметне компетенције

ЉУДСКА ПРАВА (Ја и други на планети Земљи)	разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите; аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура; дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;	**Планета Земља припада свима који на њој живе** Узајамни утицај природе и човека. Потребе појединца и опште добро – задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација. Одговоран однос према свету у коме живимо – *Мисли глобално делуј локално*. **Право на здраву животну средину** Трећа генерација људских права. Вредности на којима почива – право на живот у здравој животној средини; право на одржив економски развој; право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса; право на спречавање свих облика загађивања животне средине; право на доступност информација о стању животне средине.	**Компетенција за учење:** користи претходна знања као подршку учењу нових тема и садржаја. **Комуникација:** у ситуацији комуникације изражава своје ставове, мишљења, осећања, вредности на позитиван, конструктиван и аргументован начин; уме да саслуша излагање саговорника до краја без упадица. **Решавање проблема:** проналази и осмишљава могућа решења проблемских ситуација; упоређује различита могућа решења проблемске ситуације преко релевантних критеријума, уме да објасни шта су предности и слабе стране различитих решења и да се определи за боље решење; вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство с истим или сличним проблемским ситуацијама. **Сарадња:** конструктивно, креативно, аргументовано доприноси раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. **Одговорно учешће у демократском друштву:** изражава на афирмативан начин свој идентитет и поштује другачије културе и традиције и тако доприноси духу интеркултуралности. има осећање припадности одређеним културним заједницама, локалној заједници, региону у којем живи, ширем друштву, држави Србији и међународним организацијама у које је Србија укључена.
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО (Култура и традиција		**Култура и традиција** Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало под утицајем свих народа који су ту живели и сада живе. **Културни идентитет** Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других. **Мултикултуралност и интеркултуралност** Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима. **Избеглице и мигранти** Невољно кретање људи из једне у другу културну заједницу. Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет. **Сусретање култура** Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета.	

ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ (Прекомерна потрошња)	препознаје примере прекомерне потрошње; препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; критички разматра појаву бацања хране и расипања воде; процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета; испољи заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.	**Потрошачко друштво** Стварне потребе и прекомерна потрошња. Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца а вода расипа. Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада. Притисак произвођача – нови модели новог модела. Деца – омиљена циљна група произвођача. **Медији и потрошачка култура** Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама. **Права потрошача** Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача. Заштита потрошачких права.	**Одговоран однос према околини:** уочава понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине; познаје људске активности и начин на који оне могу да угрозе или унапреде околину, живи свет и природу у окружењу; развија свест о положају човека у природи и његовој одговорности за стање животне средине и природе; практикује активности које подстичу одрживост, разврставање отпада и рециклажу; повезује значај тих активности за свој будући живот, живот заједнице, као и живот будућих генерација. **Естетичка компетенција:** показује осетљивост за естетску димензију у свакодневном животу и има критички однос према употреби и злоупотреби естетике. **Дигитална компетенција:** уме да претражује информације у електронском облику, користећи одговарајућа ИКТ средства.
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ (Еколошка акција)		**Планирање и извођење еколошке акције** Одређивање циља и израда плана акције. Извођење и документовање акције. Промоција акције на нивоу школе. Вредновање акције.	

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТ И ОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА** (на основу Правилник о оцењивању)	**Поступак праћења и оцењивања**	**Инструменти за праћење напредовања**	**Праћење и оцењивање (време)**

А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода **Б) Ангажовање ученика у настави** **В) Самосталност у раду**	Оцену одличан (5) добија ученик који: у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Оцену врло добар (4) добија ученик који: у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе усмено одговарање (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, казивање напамет научених текстова, сценско приказивање) писане провере (контролни задаци, тестови, ортографске вежбе, диктати, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе домаћи задаци и писмени задаци) вођење прописане педагошке документације белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима заједничко вредновање ученика и наставника самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Табеларна евиденција о писменим проверама Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима	Свакодневно бележење током године Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање оцењује се описном оценом: истиче се, добар, задовољава		
Поступак праћења и оцењивања	**Инструменти за праћење напредовања**	**Праћење и оцењивање (време)**
Иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о редовност у похађању наставе, заинтересованост и активно укључивање у процес рада групе, напредовање и развој, као и самосталности у раду ученика заједничко вредновање ученика и наставника самопроцена оцене од стране ученика тимски рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Системтско посматрање Евиденција: белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) Скала по нивоима (самосталност у извршавању задатака) Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...) Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	Белешке са часова током године Пресек стања након завршетка пројекта Пресек стања по тромесечјима Процена о раду и напретку на крају школске године

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО ОБРАЗОВНОГ РАДА

9. ДОПУНСКИ РАД

За ученике којима је потребна помоћ у савладавању програмских садржаја из Српског језика и Математике организује се допунски рад.
Циљеви допунског рада:

- Помоћи ученицима који у редовној настави Српског језика и Математике теже савлађују делове предвиђеног програма;
- Помоћи ученицима који немају потребно самопоуздање или нису довољно мотивисани;
- Сагледавање специфичности заостајања у савладавању градива и проналажење начина успешног превазилажења проблема у сваком појединачном случају.

Задаци допунског рада:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе;
- Усвајање наставних саржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу;
- Неговање сарадничких и кооперативних односа;
- Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање тешкоћа у учењу;
- Пружање индивидуалне подршке и помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја;
- Оспособљавање ученика у повезивањеу градива сродних предмета и примени стечених знања;
- Омогућити да ученици кроз вежбу овладају како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ допунске наставе из Српског језика:

- Надокнадити губитке у знању и вештинама, оспособити ученике за успешно учење у склопу редовне наставе;
- Увежбавање наставних садржаја са чијим усвајањем ученици касне, утврдити и проверити научено;
- Оспособити ученике за усвајање језичких садржаја и примене наученог.

Задаци допунске наставе из Српског језика:

- Проширивање знања о простој реченици и њеним деловима;
- Савладавање основних појмова о променљивим и непроменљивим речима;
- Оспособљавање за изражајно читање и казивање;
- Навикавање на сажето и јасно усмено и писмено изражавање према захтевима програма;
- Усавршавање читања и писања (ћирилица и латиница);
- Правилна употреба писања великог слова.

Исходи **Ученик ће моћи да:**	**Наставна тема**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Активности учитеља**	**Активности ученика**
- одреди основне реченичне чланове; - разликује врсту речи од службе речи у реченици; - поштује и примени основна правописна правила; - правилно пише сва три модела управног говора;	**Језик**	- Реченица, реченични чланови. - Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. - Појам предиката (глаголски предикат). - Појам објекта (именице у функцији објекта). - Прилошке одредбе за време, место и начин - Управни говор (први и други,трећи модел). - Неуправни говор. - Велико слово	- повезивање граматичкх појмова обрађене у претходним разредима са новим - разликовање врсте речи и службе реч, увежбавати у оквиру реченице; - усвајати нове садржаје путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченице.	- прати напредак ученика и пружа подршку - објашњава начин разликовања врсте речи и службе речи у реченици - објашњава поступак примене правописних правила	- уочава и издваја службу речи - разликује врсту реши и службу реч - пише називе облике рељефа - употребљава тачку, упитник и узвичник - уочава и записује облике управног говора
- чита са разумевањем различите текстове; – чита текст поштујући интонацију реченице /стиха; - спој више реченица у крађу и дужу целину; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин;	**Језичка култура**	- Краћи и дужи текстови - Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). - Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. - Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице.	- увежбавати јасно, прецизно и разговетно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама - реализовати различите програмске вежбе (правописне, језичке, лексичко-семантичке)	- припрема, мотивише, чита; усмено излаже; - приказује, показује; - демонстрира - усмерава активности ученика - подстиче ученике да богате речник	- слуша, посматра, прича, - чита, говори стихове, глуми - препричава - учествује у разговору - користи дечју штампу и непознате текстове, - саставља причу

- одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине;	**Књижевност**	- Књижевни појмови: лирска песма, епска песма, народна бајка, роман, опис, дијалог, приповедање...	- ученици се мотивишу на читав низ стварал. активности које настају поводом дела - ученик треба да разликује опис, приповедање, дијалог	- припрема материјал за анализу текста - помаже у разумевању текста	- чита текстове одговара на питања - учествује у разговору - поставља питања

МАТЕМАТИКА

Циљ допунске наставе из Математике:

- Надокнадити губитке у знању и вештинама, оспособити ученике за успешно учење у склопу редовне наставе.
- Увежбавање наставних садржаја са чијим усвајањем ученици касне, утврдити и проверити научено.
- Оспособити ученике за усвајање математичких садржаја и примене наученог.

Задаци допунске наставе из Математике:

- Увежбавање правилног сабирањаи одузимања до 100 и до 1000
- Решавање једноставних задатака са множењем и дељењем
- Упознавање уређености скупа N и No;
- Решавање једначина и неједначина у скупу N, решавање задатака у текстуалној форми;
- Упознавање квадра и коцке, мреже и модели;
- Упознавање јединица за површину – примена прилоком рачунања површине квадрата, квадра, коцке и правоугаоника;
- Упознавање јединица за запремину – примена прилоком рачунања запремине квадра и коицке;
- Површина и запремина квадра и коцке,
- Разломци и децимални запис.

Исходи **Ученик ће моћи да:**	**Наставна тема**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Активности учитеља**	**Активности ученика**
- прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; - изврши четири основне рачунске операције у скупу No; - реши једначину са једном рачунском операцијом; - одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; - уочи делове целине и запише разломке	**Бројеви**	- Скуп природних бројева са нулом. - Сабирање и одузимање (писмени поступак). - Множење и дељење (писмени поступак). - Једначине и неједначине у скупу ***N***o. - Упоређивање разломака са једнаким имениоцима.	- визуелизација бројева и места броја у бројевном низу - увежбавање технике рачунања - инсистирање на усменом објашњењу поступка решавања - разумевање појма разломка радити кроз игровне активности	- прати напредак ученика пружа подршку, подстиче и усмерава - објашњава начин правилног израчунавања и примене олакшица - примењује различите методе рада	- слуша, посматра - усваја и увежбава поступак - самостално реашава једноставне задатке - проверава - објашњава поступак и тражи потребна објашњења
- именује елементе и опише особине квадра и коцке; - прави моделе квадра и коцке; - користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; - израчуна површину квадрата и правоугаоника; - израчуна површину и запремину квадра и коцке;	**Геометрија**	- Квадар и коцка.	- цртање квадра и коцке - уочавање елемената квадра и коцке на моделу - подстицање ученика на прављење модела - подстицање ученика да самостално примене формулу и израчунају потребно	- планира - прати напредак - даје додатна објашњења - демонстрира поступак правилне конструкције - осмишљава одговарајуће задатке - примењује различите методе рада	- посматра, слуша, памти, -правилно користи прибор за геометрију - црта, - самостално решава, проверава, - тражи објашњења;

- прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине;	**Мерење и мере**	- Мерење површине (m2, dm2, cm2, mm2, km2, ha, a). - Мерење запремине (m3, dm3, cm3, mm3).	- упознавање са стандардним мерним јединицама применом очигледних средстава - решавање једноставнијих задатака повезивањем са свакодневним ситуацијама - самостално мерење различите предмета из окружења	- прати рад и залагање ученика на часу - подстиче код ученика да самостално мере и износе закључке - усмерава ученике да практично примене стечена знања - подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке...)	- посматра и слуша, - објашњава, - мери - упоређује и претвара, - проверава, - тражи објашњења;

10. ДОДАТНИ РАД

За даровите ученике организује се додатни рад из наставног предмета Математика.

Циљ додатног рада из наставног предмета Математика:

- Пружање нових, додатних садржаја ученицима који су савладали програм предмета у редовној настави и показују изразите склоности и интересовања за предмет;
- Уочавање различитих поступака за решавање сличних или истих задатка;
- Оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе;
- Развијање логичког мишљења, спретности и поступности у решавању проблемских задатака;
- Мотивисање и подстицање самосталности ученика у раду, развијање стваралачког мишљења и неговање правилног изговора;
- Оспособљавање ученика за коришћење додатне литературе и самостално додатно образовање;
- Стварање услова и развијање могућности испољавања и доказивања индивидуалних могућности и захтеева ученика;
- Неговање колективног рада и узајамне помоћи ученика.

Задаци додатног рада из наставног предмета Математика:

- Увежбавање правилног сабирања и одузимања преко 1000;

- Решавање сложених задатака са сабирањем, одузимањем, множењем и дељењем;
- Упознавање са математичким укрштеницама, шемамам и логичким задацима;
- Решавање сложених задатака помоћу неједначина; Примена ИКТ-а у настави математике.

Исходи **Ученик ће моћи да:**	**Наставна тема**	**Садржаји**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Активности учитеља**	**Активности ученика**
одреди месну вредност цифре; изврши четири основне рачунске операције у скупу No; састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; реши једначине и неједначине и провери тачност решења; реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину;	**Бројеви**	Скуп природних бројева са нулом. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу ***N***o. Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима. Сабирање и одузимање децималних број	- увођење ученике у проблемску ситуацију и истицање важност поступка - давање смернице ка решењу - оспособљава за решавање сложених задатака - указивање на уочавање односа и законитости - подстцање наразмишљање јер оно види у одабир једног решења - обезбеђивање стицања знања на вишем нивоу - осмишљавање и уводи ученика у проблемску ситуацију	- прати напредак ученика - пружа подршку, - подстиче и усмерава - објашњава начин правилног израчунавања и примене олакшица - примењује различите методе рада	- слуша, посматра - усваја и увежбава поступак - самостално реашава једноставне задатке - проверава - објашњава поступак и тражи потребна објашњења

црта мреже и прави моделе квадра и коцке; препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна; израчуна површину квадрата и правоугаоника; израчуна површину и запремину квадра и коцке	**Геометрија**	Правоугаоник и квадрат Квадар и коцка	- прављење различитих модела - упућивање на примену стечених знања и коришћење у даљем раду - навикава на израду скице као првог корака ка решењу -упућивање на заједничко проналажење решења	- планира - прати напредак - даје додатна објашњења - демонстрира поступак правилне конструкције - осмишљава одговарајуће задатке - примењује различите методе рада	- посматра, слуша, памти, -правилно користи прибор за геометрију - црта, - самостално решава, проверава, - тражи објашњења;
прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; израчуна површину реши проблемске задатке у контексту мерења.	**Мерење и мере**	Мерење површине (јединице за површину). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадра и коцке. Мерење запремине (јединице за запремину). Запремина квадра и коцке.	- упућивање на повезивање - примери задатке о функционалној зависност површине од дужине - указивање и упућивање на површину код сложених фигура - настојање да знања буду применљива	- прати рад и залагање ученика на часу - подстиче код ученика да самостално мере и износе закључке - усмерава ученике да практично примене стечена знања - подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке...)	- посматра и слуша, - објашњава, - мери - упоређује и претвара, - проверава, - тражи објашњења;

11. ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Циљеви и задаци:

- Сазнавања о себи и другима.
- Давање могућности ученицима да постану свесни својих унутрашњих доживљаја и да их сагледају у новом светлу.
- Поштовање договора о правима којих треба да се придржавају сви ученици.
- Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност; да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге.

- Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење, сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета.
- Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању.
- Побољшање квалитета узајамног слушања.
- Изграђивање сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање одговорне и креативне личности отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.
- Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештине ненасилне комуникације.
- Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању.
- Подстицање развоја самосвести, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима.
- Подстицање развоја личности и социјалног сазнања.
- Развијање и неговање основних људских вредности.
- Подстицање и одржавање интересовања и мотивације за креативно изражавање ученика.
- Развијање креативног изражавања.
- Оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета/постану активни учесници у процесу образовања и васпитања.

Теме	Садржаји	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма	Активности учитеља	Активности ученика
Безбедност	Безбедност у саобраћају Ко нам помаже у саобраћају Безбедност у школи Полицајац је наш пријатељ	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према	- повезивање садржај рада са ситуацијама из свакодневног живота у школи и ван ње - одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада - организовање истраживачких активности - оцењивање позитивних	- започиње и усмерава разговор и дискусију - подстиче сарадњу и тимски рад ученика - заједно са ученицима вреднује резултате наставног процеса и учешћа у различим ваннаставним активностима	- слушају, износе своје мишљење, - заједнички формулишу закључке - анализирају свој и рад других - дискутују, глуме, истражују планирају акције - учествују у самооцењивању и
Како до доброг успеха и примерног понашања	План рада и одмора у току дана Колико смо задовољни успехом Школске обавезе				

	Шта је примерно владање	здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	страна понашања и рада и како се могу још побољшати - израда паноа - организовање радионица - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.		вредновању резултата рада
Живот у школи	Права и обавезе Односи у одељењу Дечија недеља Дан школе Савиндан				
Култура понашања	Бонтон Бонтон на интернету Боравак у фискултурној сали Понашање у школи и ван школе				
Заштита животне средине	Учионица Школско двориште Наш град Чувајмо природу				
Заштита од насиља, злостављања, занемаривања и програми превенције	Коме се обраћамо када се над нама врши или смо сведоци насиља Насиље, злостављање, занемаривање Нивои насиља Радионице				

12. СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

Слободна активност се реализује кроз једна час недељно под називом **Покажи шта знаш**.

Циљеви слободних активности су:

- Развијање комуникационих способности ученика,
- подстицање спонтаности и слободе у понашању, у односима са другима,
- адекватно коришћење слободног времена,
- развој креативности,
- развијање љубави према позоришту, драми и осталим облицима уметничког изражавања.

Задаци слободних активности:

Усавршавање изражајног читања и рецитовања, интерпретација књижевних ликова, слободно ликовно и музичко изражавање, ритмичко изражавање, а то се остварује кроз следеће садржаје:

- слушање рецитовања познатих глумаца,
- акценатске вежбе,
- вежбе интонације и интензитета гласа,
- вежбе темпа, мимике и гестикулације,
- увежбавање рецитовања конкретних песама,
- читање књижевно-умјетничких текстова по улогама, драматизација текстова,
- организовано гледање и анализирање позоришних представа,
- слушање дјечих песмица које певају познати уметници или деца на фестивалима,
- састављање кореографија за ритмичке игре,
- ликовно изражавање на задате и слободне теме,
- израда зидних новина,
- учешће на школским приредбама.

13. ЕКСКУРЗИЈА И ИЗЛЕТИ

Екскурзија и излети су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се остварује ван школе.

Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непостредним упознавањем, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно здравствени опоравак ученика.

Задаци који се остварују су:

- проучавање објеката и феномена у природи,
- развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика,
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева,
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима,
- као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота.

Садржаји екскурзије и излета остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

9. ЧОС

Број часа	Наставна јединица
1.	Поново у школи – кућни ред и понашање
2.	Избор одељенског руководства
3.	Уређење радног простора
4.	1. октобар-Дан старих- понашање према стријима
5.	Дечија недеља
6.	Пријатељство и како се негује
7.	Препознавање и уважавање потреба и осећања друге особе
8.	Индивудуалност-групна припадност
9.	Развијање и прихватање одговорности за властито понашање
10.	По чему је свако од нас другачији од других
11.	Полне разлике-моје тело, промене у пубертету
12.	Одржавање личне хигијене
13.	Значај физичке активности и боравка у природи
14.	Шта све умем-шта свезнам
15.	Зимске чаролије у природи
16.	Новогодишње радости
17.	Оцењивање- где сам ја у односу на друге
18.	Свети Сава – школска слава
19.	Хуманитарне и сабирне акције
20.	Специфичности места у коме живим
21.	Занимања које познајем, њихове добре и лоше стране
22.	Драмски приказ одабраног занимања

23.	Злостављање и занемаривање деце
24.	Препознавање и спречавање насиља и насилничког понашања
25.	Сложена осећања: стид-понос
26.	Прихватање сопственог и туђегуспеха и неуспеха
27.	Ускршњи празник
28.	Уређење учионице
29.	22 април дан планете Земље
30.	23 април- Дан књиге-посета градској библиотеци
31.	Посета позоришној представи
32.	Дружимо се са природом
33.	24 мај Дан против пушења-Болести зависности
34.	Час разоноде-квиз знања
35.	5. јун Дан заштите животне средине-брига о биљкама и животињама
36.	Шта нас чека у петом разреду

5. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

5.1. ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
1. РАЗРЕД	Почетно читање и Писање	5	Правилно говори, пише, чита
	Књижевност	3	Чита, илуструје, уочава, игра по улогама, препознаје, прича, препричава, рецитује
	Језик	5	Уочава, чита, пише, запажа,образлаже, саопштава
	Језичка култура	5	Прича, препричава, описује, слуша, чита

УКУПНО		**18**	
2. РАЗРЕД	Књижевност	5	Чита, разуме, уочава ликове, место, време, тему, мотив, поступке, поуку, богати речник, записује, прича, препричава, проширује, рецитује
	Језик	10	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	3	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		**18**	

3. РАЗРЕД	Књижевност	4	Чита, истражује, илуструје, записује, уочава, разликује, препознаје, запажа, примењује, рецитује, богати речник
	Језик	10	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	4	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		**18**	
4. РАЗРЕД	Књижевност	5	Чита, истражује, илуструје, записује, уочава, разликује, препознаје, запажа, примењује, рецитује, богати речник
	Језик	7	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
	Језичка култура	6	Прича, препричава, описује, слуша, чита, пише
УКУПНО		**18**	

МАТЕМАТИКА - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
1. РАЗРЕД	Геометрија	5	Уочава, препознаје, разликује, именује, црта, упоређује
	Бројеви	11	Пребројава, броји, пише, чита, упоређује, сабира, одузима
	Мерење и мере	2	Мери, упоређује, бележи
УКУПНО		**18**	
2. РАЗРЕД	Природни бројеви до 100	10	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	4	Уочава, препознаје, разликује, именује, црта, упоређује
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта
УКУПНО		**18**	
3. РАЗРЕД	Природни бројеви до 100	10	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	4	Уочава, препознаје, разликује, мери, пребројава, именује, црта, обележава, упоређује
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
УКУПНО		**18**	
4. РАЗРЕД	Скуп природних бројева	9	Сабира, одузима, множи, дели, упоређује, групише
	Површина	5	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
	Мерење и мере	4	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели
УКУПНО		**18**	

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
3. РАЗРЕД	Читање и писање	1	Правилно говори, пише, чита
	Упознавање	1	Поздравља, пита, говори
	Породица	2	Уочава, чита, пише, представља себе и друге, пита, реагује, описуједруге особе
	Школа	2	Уочава, чита, пише, прича, позива на игру, поставља питања и саопштава шта жели да ради
	Моје ствари	2	Уочава, чита, пише, прича, одговара, именује и описује одећу и личне предмете, изражава мишљење
	Игре	2	Уочава, чита, пише, прича, саопштава шта (не) може да ради, реагује, описује предмете
УКУПНО		10	
4. РАЗРЕД	Читање и писање	1	Правилно говори, пише, чита
	Делови тела / Модални глаголи	2	Описује собе, пита, изражава, позива, одбија
	Дани у недељи/ Време на часовнику	2	Уочава, чита, запажа, образлаже, саопштава, позива, описује
	Прославе:Личне заменице у номинативу и акузативу	2	Уочава, изражава жељу, позива, прихвата/ одбија предлог
	Школа: Одређени, неодређени,присвојни члан у акузативу	2	Уочава, чита, запажа, образлаже, саопштава, позива, описује, дискутује
	Перфекат	1	Уочава, чита, открива, истражује, процењује, закључује, образлаже, саопштава, запажа, усваја, упоређује
УКУПНО		10	

5.2. ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ додатне наставе у трећем и четвртом разреду, из наставног предмета математика, је пружање нових, додатних садржаја ученицима који су савладали програм редовне наставе, а показују интересовање. Планиран фонд на годишњем нивоу је 36 часова.

МАТЕМАТИКА - ДОДАТНА НАСТАВА

РАЗРЕД	ОБЛАСТ/ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
4. РАЗРЕД	Скуп природних бројева	5	Сабира, одузима, множи, дели, упоређује, групише
	Проблемски задаци	5	Чита, записује, црта, упоређује, анализира, закључује, сабира, одузима, множи, дели
	Магични квадрат	3	Уочава, препознаје, пребројава, упоређује, сабира, одузима, множи
	Нумерација	3	Броји, сабира, одузима, множи, дели, упоређује
	Дешифровање рачунских операција	4	Уочава, препознаје, разликује, именује, записује, упоређује, рачуна
	Решавање задатака помоћу једначина, табела, дијаграма, погача	4	Чита, упоређује, бележи, црта, графички представља, сабира, одузима, множи, дели
	Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	6	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели, графички представља
	Мерење и мере	6	Мери, упоређује, бележи, црта, сабира, одузима, множи, дели, графички представља
УКУПНО		**36**	

6. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Тим за планирање и организацију културних активности школе

1. Ивана Вицикнез, наставница српског језика
2. Ивана Градишар, наставница музичке културе
3. Михаела Мохан, наставница ликовне културе
4. Дивна Илић, наставница разредне наставе
5. Биљана Кипровски, наставница разредне наставе

ОСНОВНИ ЗАДАЦИ

Кроз културну и јавну делатност потребно је да ОШ „Доситеј Обрадовић“ дефинише своју делатност, постане културни центар у средини у којој се налази и омогући ученицима упознавање јавних, културних и привредних центара града. Школа треба да васпитно-образовне резултате учини доступним месним заједницама да би се, у складу са узрастом ученика, обезбедило њихово учешће у друштвено-корисном раду. Поред тога треба и родитеље активно укључити у активности школе.

ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ И САДРЖАЈ РАДА

1. Коришћење услова које пружа средина у којој се школа налази (позоришта, библиотеке, галерије идр.)
2. Развијање сарадње фолклорне и других секција са КУД-ом са овог подручја
3. Развијање сарадње са школама из земље и иностранства
4. Организовање такмичења са школама у општини и граду
5. Учешће школе у разним активностима у општини и граду
6. Обележавање значајних датума

САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Имајући у виду посебан значај локалне заједнице у решавању појединих проблема васпитања и образовања неопходно је тесно сарађивати са локалном заједницом. Због тога је потребно да та сарадња поприми организовани карактер. У току године треба

организовати заједничке акције, са школама са подручја општине, културно- образовним и спортским институцијама,

СУСРЕТИ И ПОСЕТЕ, САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Школа ће у предстојећој школској години организовати сусрете са књижевницима, јавним радницима, људима из области науке, глумцима, спортистима и другима. У циљу јединственог деловања школа ће остваривати максималну сарадњу са родитељима. Програм сарадње са родитељима кроз индивидуалне контакте и рад Савета родитеља је изнет у прилогу програма школе

7. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И ШКОЛСКИХ АКТИВНОСТИ

Школски спорт изузетно је заступљен у нашој школи. Ученици користе фискултурну салу током целе године, а спортске терене већим делом у години, како пре подне за време одржавања наставе тако и поподне када раде спортске секције и спортски клубови.

Кошарка и фудбал су најзаступљенији и код дечака и код девојчица. У току 2026/2027. године предвиђено је :

1. Организовање школских такмичења
2. Организовање општинских такмичења
3. Организовање бар једног окружног такмичења
4. Спортски сусрети ученика и наставника

У издвојеним одељењима школе не постоје фискултурне сале, али постоје асфалтирани школски терени. Они се користе за потребе ученика и рекреативаца.

Организацију спортских такмичења ради Тим за организовање спортских такмичења кога чине:

1. Марко Граовац
2. Нистор Кристијан
3. Маринел Арделеан

Кроз рад спортских клубова врши се популаризација школског спорта, а ученици се укључују у рад спортских тимова. Најбоље резултате школа је постигла у женској кошарци и фудбалу.

Школа остварује сарадњу са Спортским Савезом Општине Пландиште који обезбеђује превоз ученика на такмичења и учествује у организацији истих.

Учитељи ће кроз физичке активности у току одмора подстицати ученике на физичке активности и бављење спортом.

8. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Доношењем Закона о ратификацији Конвенције Уједињених нација о правима детета, Законом о основама система образовања и васпитања, Националним планом акције за децу наша земља се обавезала да предузме мере за спречавање насиља у породици, институцијама и широј друштвеној средини и обезбеди заштиту детета. Ради реализације овог циља ирашен је **Посебни протокол за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама** (у даљем тексту **Посебни протокол**).

Посебни протокол разрађује интерни поступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања, али пружа и оквир за превентивне активностирада унапређења стандарда за заштиту деце/ученика.

Насиље је сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце/ученика.

Насиље може имати следеће облике:

- Физичко
- Емоционално/психолошко
- Социјално
- Сексуално насиље и злоупотреба деце
- Насиље коришћењем информационих технологија
- Занемаривање и немарно поступање
- Експлоатација

Главно подручје рада: заштита деце/ученика основношколског узраста од свих облика насиља у школи.

ЗАДАЦИ ШКОЛЕ

У школи ћемо креирати климу у којој се:

- ✓ учи, развија, негује и подстиче култура понашања и уважавања личности;
- ✓ не толерише насиље;
- ✓ не ћути у вези са насиљем;
- ✓ развија одговорност
- ✓ сазнања о насиљу обавезују да се реагује.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

- ✓ Омогућавање услова у школи који деци и ученицима обезбеђују живот и рад који доприносе њиховом оптималном максималном развоју
- ✓ Интерес детета/ученика је примаран у односу на интерес свих одраслих који раде у школи или учествују у раду школе
- ✓ Обезбеђење поверљивости података и заштита права на приватност детета и ученика
- ✓ Учешће детета/ученика у свим фазама процеса заштите кроз благовремена и континуирана обавештења на начин који одговара њиховом узрасту и разумевању ситуације и кроз могућност да изразе своје мишљење;
- ✓ Протокол се односи на све ученике у школи без обзира на пол, узраст, породични статус, етничко порекло, и било које друге социјалне и индивидуалне карактеристике (боју коже, језик, вероисповест, националност, способности и специфичности детета).

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ је унапређење квалитета живота ученика применом:

- ✓ мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика
- ✓ мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у школи.

Специфични циљеви:

1. Спровођење и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања.
2. Укључивање свих интересних група (ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директор, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције.

3. Подизање нивоа свести свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.
4. дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља.
5. Информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља.

8.1. ЗАДАЦИ У ОБЛАСТИ ПРЕВЕНЦИЈЕ

- Упознавање са правном регулативом Општим и Посебним протоколом
- Израда Програма за заштиту деце / ученика од насиља
- Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака
- Развијање и поштовање богатства различитости и културе поашања у оквиру васпитно-образовних активности
- Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликата
- Организовање разговора, трибина, представа, изложби о безбедности и заштити деце/ученика од насиља
- Дефиинисање правила понашања и последица кршења правила
- Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља
- Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (савет родитеља, школски одбор, ученички парламент, наставничко веће).

- Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља
- Сарадња са релевантним службама
- Континуирано евидентирање случајева насиља
- Праћење и вредновање врста и учесталости насиља путем истраживања, запажања и провере
- Подршка деци која трпе насиље
- Рад са децом која врше насиље
- Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање
- Саветодавни рад са родитељима.

Сходно томе школа је формирала свој тим који ће радити и пратити реализацију предвиђеног програма.

8.2. ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Превентивне активности треба да буду у складу са циљевима Посебног протокола и предложеним задацима. Превентивне активности установа креира у складу са анализом стања и увидом у присутност насиља у својој средини, а на основу:

- Учесталости инцидентних ситуација и броја пријава насиља
- Заступљености различитих врста насиља
- Броја повреда
- Сигурности објекта, дворишта.

За анализу стања важни су:

- Процена реализованих обука за запослене и потреба даљег усавршавања
- Број и ефекти реализованих акција које промовишу сарадњу
- Степен и кавлитет укључености родитеља у рад установе
- Доношење правила понашања и њихова доследна примена
- Активно учешће деце у планирању и реализацији превентивних активности
- Сарадња са другим институцијама
- Сарадња са родитељима
- Активирање школског и рекреативног спорта
- Разноврсна понуда слободних активности.

8.3. ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ

Да би интервенција у заштити деце-ученика била планирана и реализована на најбољи начин, неопходно је узети у обзир следеће критеријуме:

- Да ли се насиље **дешава** или постоји **сумња**

- Где се дешава – да ли се дешава у установи или ван ње
- Ко су актери насиља, злостављања и занемаривања
- Облик и интензитет насиља, злостављања и занемаривања.

На основу ових критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност детета и одређују поступци и процедуре.

У складу са проценом нивоа ризика доноси се одлука о начину реаговања:

- Случај се решава у установи
- Случај решава установа у сарадњи са другим установама
- Случај се прослеђује надлежним установама.

8.4. ЧЛАНОВИ ТИМА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА

- ТИМ РОДИТЕЉА
- ТИМ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД И ТИМ МУП-а
- ТИМ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Сви у установи треба да буду информисани о томе ко су чланови тима; имена и бројеви телефона треба да буду истакнути на видном месту. Чланови тима треба у различитој мери да буду укључени у рад, с обзиром на осетљивост теме и професионалне компетенције.

ЗАДАЦИ ТИМА СУ ДА:

- Учествују у обуци за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања.
- Информишу и пруже основну обуку за све запослене у школи о превенцији, препознавању и реаговању на насиље.
- Координирају израду и реализацију Програма заштите ученика (превентивне активности).
- Организују упознавање родитеља и ученика са Програмом о заштити ученика.
- Организују консултације у установи и процењују нивое ризика за безбедност ученика.
- Прате и процењују ефекте предузетих мера.
- Сарађују са релевантним установама.

- Организују евидентирање појава насиља.
- Прикупљају документацију.
- Извештавају стручна тела и органе управљања.

ПОТРЕБНЕ ВЕШТИНЕ:

- Квалитетна комуникација
- Умеће родитељства
- Вештине успешог наставника и одељенског старешине
- Медијација
- Менторски рад
- Круг: наставник-дете-родитељ-заједница

КОРАЦИ И ПОСТУПЦИ ПРИ ИНТЕРВЕНЦИЈИ

СВАКА ОСОБА КОЈА ИМА САЗНАЊЕ О НАСИЉУ, ЗЛОСТАВЉАЊУ И ЗАНЕМАРИВАЊУ ДУЖНА ЈЕ ДА РЕАГУЈЕ.

1. Откривање
2. Прекидање, заустављање насиља или обавештавање одговорне особе
3. Хитна акција
4. Смиривање ситуације
5. Прикупљање информација
6. Консултације
7. Обавештавње стручне службе у школи
8. Консултовање са службама изван школе – у зависности од сложености ситуације.

ИНТЕРВЕНЦИЈА:

За ефикасну интервенцију у оквиру саме установе неопходно је успоставити унутрашњу заштитну мрежу и да се одреди ко, када и на који начин интервенише. Уколико постоји сумња о тежим облицима насиља, обавезно се укључују друге институције и тада је реч о спољашњој заштитној мрежи.

Непосредни саветодавни рад са децом која трпе и чине насиље обавља психолог школе, дефектолог или социјални радник. Психолог наставља индивидуални рад са децом на измени понашања. Након одређеног времена један број чланова тима се мења.

Најчешћи облици насиља условно су сврстани на три нивоа:

1. Ситуације на првом нивоу, које се дешавају између деце, углавном решава наставник, васпитач, одељенски старешина.
2. На другом нивоу ситуација се решава у сарадњи са Тимом у у оквиру унутрашње мреже.
3. На трећем нивоу неопходно је укључивање спољашње мреже.

За решавање свих облика насиља које чине одрасли над децом неопходно је укључивање Тима, директора и/или других институција.

Након откривања насиља и обављених консултација ТИМ ДОНОСИ ОДУКУ О ПРЕДУЗИМАЊУ АКЦИЈА:

- Информисање родитеља/старатеља ученика (позивају се непосредно после насиља и у време консултација).
- Организовање посебних програма оснаживања деце за конструктивно поступање у ситуацијама насиља.
- Укључивање надлежних служби: Здравствена служба, ПС, ЦЗС (уколико је потребно).

Напомена: У случајевима у којима је постојала сумња за насиље, прати се понашање потенцијалних учесника (одељенски старешина, предметни наставници, стручна служба). Праћење ефеката предузетих мера.

Тим за заштиту ученика од насиља у обавези је да у сарадњи са запосленима у установи и релевантним установама прати ефекте предузетих мера и активности због планирања новог циклуса Програма заштите ученика од насиља.

Потребно је пратити:

- понашање детета које је трпело насиље и детета које је вршило насиље
- како реагују пасивни посматрачи
- шта се дешава у групи, одељењу
- колико родитељи сарађују
- како функционише Тим и унутрашња заштитна мрежа
- колико су друге институције укључене и који су ефекти тога.

ЕВИДЕНЦИЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

Евиденцију води:

1. Одељенски старешина, наставник, васпитач
2. Тим – уколико се укључи у интеграцију
3. Стручна служба

У обрасце се уписује шта се догодило, ко су учесници, како је пријављено насиље, последице, исходи предузетих корака, како су укључени родитељи, стручна служба итд. Разредни старешина, стручна служба **у обавези су да воде евиденцију** о појавама насиља. Одељенске старешине и васпитачи у боравку имају посебне фасцикле у које бележе различита запажања о понашању деце, коментаре друге деце, родитеља, колега. Ове белешке се периодично анализирају на нивоу Тима, одељенског и наставничког већа и др.

Тим за заштиту деце и ученика од насиља води евиденцију о случајевима насиља који захтевају њихово укључивање.

Документација се чува на сигурном месту, код директора, како би се обезбедила поверљивост података.

8.5. ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА

Програм за заштиту деце од насиља припремљен је са намером да помогне у стварању сигурне и безбедне средине, да се олакшају и прецизирају процедуре и поступци у заштити деце од насиља и обавезујући је за све субјекте у процесу образовања.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ/АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/ САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Израда плана тима и договор о раду	Састанци, предлози, договор	септембар	Чланови тима Педагогошко – психолошка служба	Израђен план рада
2.	Информисање родитеља на Савету родитеља и родитељским састанцима о стању о безбедности у школи, мерама за побољшање и превентивним активностима	Увид у дневник рада	Септембар	Одељенске старешине	Информисани родитељи
3.	Договор о одељенским и школским правилима понашања на ЧОСу	Панои	Септембар	Одељенске старешине, ученици	Утврђена и истакнута одељен
4.	Упознавање наставника, родитеља и ученика са унутрашњом заштитном мрежом и процедуром реаговања у случају насиља над децом	Упознавање са превентивни м и интервентни м активностима Тима, Евиденција, документација, панои	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Упознати наставници, родите унутрашњом мрежом заштите превентивним и интервентним активностима
5.	Сарадња са другим тимовима (Вршњачки тим, Ученички парламент)	Оснаживање Ученичког парламента и Вршњачког тима да конструктивно реагују као медијатори међу вршњацима	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Конструктивно реаговање чла парламента и Вршњачког тим

6.	Учешће тима у брзом и ефикасном реаговању у ситуацијама насиља, активна улога тима у унутрашњој заштитној мрежи	Реализовање свих корака у спречавању дешавања насиља, евиденција	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Решавају се инцидентне ситуације
7.	Сарадња са другим институцијама (Полиција, Центар за социјални рад)	Консултације, евиденције о сарадњи	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Успешна сарадња
8.	Активности у току Дечје недеље поводом Дана ненасиља	Евиденција, фотографије, активности ученика	Октобар	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Промоција ненасилног понашања, комуникације и толеранције
9.	Праћење учесталости инцидентних ситуација, вођење евиднције дежурних наставника	Бележење свих инцидентних ситуација у школи	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Увид у белешке дежурних наставника
10.	Стручно усавршавање наставника	Похађање семинара на тему вршњачког насиља у школама	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Посета семинарима, читање литературе Сертификати са семинара
11.	Трибина на тему безбедности и заштите деце од насиља	Евиденција, фотографије	Током године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Едукација наставника, родитеља и ученика
12.	Евалуација рада тима	Извештаји, записници	На полугодишту и на крају школске године	Чланови тима Педагошко – психолошка служба	Сагледавање рада тима, добрих страна и тешкоћа

8.6. ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ И ИНТЕРВЕНТНИХ АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ		
Израда Програма за заштиту ученика од насиља	Чланови тима	Септембар
Упознавање ученика првака и новопридошлих ученика и родитеља са Кућним редом школе и правилима понашања	Учитељи	Септембар
Информисање запослених и упознавање са Програмом заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања и Акционим планом за текућу школску годину	Стручни сарадници, чланови тима	Септембар
Формирање Вршњачког тима	Чланови тима	Септембар
Информисање родитеља на Савету родитеља и родитељским састанцима о стању безбедности у школи, мерама за побољшање	Чланови тима, директор	Септембар
Сарадња са чланова Ученичког парламента и Вршњачког тима (акције ученика и радионице о ненасиљу на нивоу одељења и школе кроз редовну наставу, чос, грађанско васпитање, верска настава)	Одељењске старешине, учитељи	У току школске године
Обележавање важних датума(Светског дана толеранције и сл.)	Вршњачки тима	У току школске године
Анализа безбедности ученика у школи и предлог мера за унапређивање	Чланови тима	У току школске године
Превентивне радионице	Педагог, психолог, одељењске старешине, вршњачки тим	У току школске године
Организовање стручних предавања, трибина, представа на тему ненасиља, безбедности ученика, превенцију употребе дрога	Чланови тима, предавачи стручњаци, МУП	У току школске године
Праћење функционисања унутрашње заштитне мреже	Чланови тима	У току школске године

Стручно усавршавање наставника	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Сарадња са полицијском управом	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Дежурство наставника	Наставници, учитељи	У току школске године
ИНТЕРВЕНТНА АКТИВНОСТИ		
Континуирано евидентирање случајева насиља	Одељењске старешине, учитељи, чланови тима, стручни сарадници	У току школске године
Израда плана заштите	Чланови тима, одељењске старешине	У току школске године
Појачан васпитни рад	Одељењске старешине, предметни наставници,стручни сарадници	У току школске године
Рад са ученицима и пружање подршке ученицима који трпе насиље, која врше насиље и охрабривање посматрача	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Саветодавни рад са родитељима ученика	Наставници, учитељи, стручни сарадници	У току школске године
Појачано дежурство наставника	Наставници, учитељи	У току школске године
Интервентне радионице:	Одељењске старешине, педагог, психолог	У току школске године
Сарадња са релевантним службама (ПУ, ЦЗСР, здравствене установе)	Чланови тима	У току школске године
Спровођење поступака и процедура у кризним ситуацијама	Педагог, психолог, чланови тима	У току школске године
Евалуација рада тима,анали	Чланови тима	Децембар, јун

за реализације акционог плана, планова заштите и програма заштите са извештава њем на Наставничк ом већу		

8.7. ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Програм превенције дискриминаторног понашања има за циљ превазилажење стереотипа и предрасуда, препознавање сваког дискриминаторног понашања, усвајање става нулте толеранције за све облике и врсте дисакриминације и промовисање разумевања и сарадње без обзира на етнички,културни, језички или верски идентитет.

Циљеви Програма реализоваће се унапређивањем система заштите и развијањем компетенција за делотворно смањивање дискриминације кроз мере и активности у току школске године.

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Израда Програма и Акционог плана у превенцији дискриминаторног понашања	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	август, септембар
У школским просторијама и на сајту школе истицање информације о саставу Тима и коракцима/редоследу поступања школе у случају дискриминације	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	септембар
Упознавање ученика и родитеља првог разреда са Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности; подсећање запослених, родитеља и ученика осталих разреда на поступање установе у случају дискриминаторног понашања	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања одељенске старешине	септембар

Хоризонтално стручно усавршавање: представљање наученог са обуке на стручним већима	Председници стручних већа	јануар
Обука за чланове Ученичког парламената и Вршњачког тима: Интеркултуралност Асертивност	Чланови Ученичког парламента уз подршку Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године
Чланови УП и ВТ на ЧОС-у преносе знања и информације са обуке кроз коју су прошли	Чланови Ученичког парламента и Вршњачког тима	Током школске године
Теме за час одељењског старешине: -„Другачији, а исти“ - „Прихватање различитости“ - „Толеранција“	Одељењске старешине	Током школске године
Подршка ученицима из осетљивих друштвених група	Одељењске заједнице, одељењске старешине	током школске године
Организовање вршњачке подршке на нивоу одељења у учењу за ученике којима је подршка потребна	Одељењске старешине ученици	током школске године
Обележавање Дана толеранције	Вршњачки тим	16.11.
Обележавање Међународног Дана људских права	Одељенске старешине	10.12.
Обележавање Међународног дана Жена темом родна равноправност	Одељенске старешине 7. и 8.разреда	8.03.
Промовисање активности на сајту школе и ФБ страници	Администратори сајта и ФБ странице	током школске године
Извештавање о случајевима дискриминације и предузетим мерама (Наставничко веће, Савет родитеља)	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	током школске године
Извештавање о реализацији и ефектима АП	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	фебруар јун

8.8. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Основни циљ је да се за сву децу, ученике наше школе осигурају безбедни и оптимални услови за несметан боравак и рад у школи, као и заштита од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Као саставни део рада, школа мора омогућити деци обавештења о свим питањима у вези с пушењем, алкохолом и дрогом као и обука деце у вези са ризицима везаним за игре на срећу (спортске кладионице, коцкање…) и компјутерске игре. Посебна пажња треба да се поклони последицама узимања дрога и других психоактивних супстанци. Децу треба упућивати на све штетне последице и ризике које могу имати на здравственом, психолошком, социјалном и економском плану. Едукација деце треба да има за циљ утицај на обликовање пожељних ставова и усвајање позитивних облика понашања.

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ РАДА/АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ/ САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Сарадња са установама: -Успостављање сарадње са ПС Пландиште- укључивање у спољашњу заштитну мрежу -Сарадња са Домом здравља	Међусобна комуникација, размена информација	Током године	Тим за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања, директорка школе, чланови Тимова из других институција	- Остварена сарадња са другим установама организоване су радионице и трибине од стране Тимова из тих организација о ризицима разних облика ризичног понашања
2.	Стручно усавршавање наставника у школи	Семинар Размена искуства	Током године	психолог,педагог, наставници ГВ, одељењске старешине	- унапређују се вештине комуникације -унапређују се вештине решавања сукоба
3.	Превенције, идентификација и пријављивање: -Превентивне активности на нивоу одељењске заједнице, разговори, радионице, предавања на теме: алкохол, дуван, дрога, организовање спортских и слободних активности у школи	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са ПС -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог, психолог, наставници биологије	-дефинисане су улоге и одговорности у примени процедура и поступака -благовремено се откривају и реагује се на ризична понашања ученика, остварена је сарадња са родитељима/старатељима -реализују се активности у оквиру наставних предмета на

	- Идентификациј а ученика са проблемима у понашању и пријављивање облика ризичног понашањародитељима/ст аратељима				превенцији ризичних понашања

4.	Разговор са учеником и његовим родитељима/ старатељима. Повезивање са другим установама и институцијама (ПС, Центар за социјални рад, Дом здравља...).	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са ПС-ом -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог, психолог	-развијање родитељских компетенција , -разговори са мањим групама родитеља и саветодавни разговори са родитељима, -саветодавни разговори са представницима других установа
5.	Планови заштите и ефекти: -Израда индивидуалног плана заштите за ученика са ризичним понашањем и његово спровођење -Појачани васпитни рад са учеником ризичног понашања-укључивање у едукативне програме; укључивање ученика са уоченим ризичним понашањем у спортске или друге активности у оквиру школе -Сарадња са установама које се баве преступничким понашањем /Центар за социјални рад, -Праћење ефеката појачаног васпитног рада и вредновање плана заштите -Вођење педагошке документације о ученику	Анкетирање -Разговори -Радионице -Сарадња са ПС-ом -Сарадња са Центром за социјални рад -Сарадња са организацијама	Током године	Тим, одељењске старешине, педагог, психолог	- укључивање ученика у рад ваннаставних активности,спортски сусрети и турнири. -промовисање здравих стилова живота
6.	Евалуација рада током године (Извештавање о броју уочених случајева, мерама заштите и њиховим ефектима)	Сачињавање извештаја о реализованом у току школске године	Током године	Координатор Тима за заштиту деце од насиља,злостављања и занемаривања	-упознавање са активностима предузетим од стране Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања -писани извештај о раду Тима за заштиту

9. ПЛАН СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Ученици од 1. до 8. разреда ће кроз друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности имати прилике да проналазе и развијају своје способности и таленте у области спорта, уметности и језика. Активности ће се организовати једном недељно у оквиру одељења. Реализатори свих активности су одељенске старешине. По потреби се укључију и остали(стручни сарадници, родитељи, стручњаци различитих профила). Садржај секција је прилагођен интересовању и способностима ученика, са настојањем да се активирају сви чланови одељенске заједнице.

Отворене су могућности организовања и спровођења заједничких активности на нивоу разреда (нпр. хуманитарне активности, организовање фер плеј утакмица и сл.). Ученици од 1. до 4. разреда ће бирати секцију према свом интересовању. Време одржавања секције биће одређено распоредом часова.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ/ СЕКЦИЈЕ	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСОВА ГОДИШЊЕ
НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА/ ШКОЛСКИ ЛИСТ	Циљ активности је да ученици усвајају новинарски стил и ближе се упознају са различитим информативним жанровима (вест, чланак, извештај), као и са књижевно-публицистичким жанровима (репортажа, путопис, интервју).	36
ХОР	Циљеви и задаци ове секције су упознавање ученика са певањем у оквиру мешовитих гласовних група, неговање музичке уметности у оквиру хорског певања кроз обраду најразличитијих композиција из разних епоха, развијање солидарности и другарства између ученика различитих узрастних група	36
ДРАМСКА СЕКЦИЈА	Драмска секција се бави неговањем говорне и сценске културе ученика, развијањем талената, природности израза и сценског наступа, креативности и сарадње.	36
ЛИКОВНА СЕКЦИЈА	Задатак секције је да развија способност ученика за опажање облика, величина, боја и положаја облика у природи. На часовима ликовне секције се стварају услови да ученици користе различите технике и средства ликовно -визуелног изражавања а које су прилагођене интересовањима и способностима ученика. На тај начин могу да изразе своју машту, креативност и игру који су саставни део ликовног израза. Такође, утиче на развијање радних навика и одговорности.	36
СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	Ученици (подељени у различите групе), надограђују своје знање, технику из различитих спортова и способности (моторику, снагу, брзину, агилност, спретност). Упознају се са теоретским чињеницама тј. тактиком у екипним спортовима (фудбал, кошарка, рукомет, одбојка...).	36

БИБЛИОТЕЧКА СЕКЦИЈА СА ЧИТАЛАЧКИМ КЛУБОМ	Чланови секције промовишу књиге и читање, сређују књижни фонд, унапређују квалитет услуга, прате потребе корисника, представљају нова издања домаћих и страних аутора, израђују пано културних дешавања, приређују изложбе, обележавају јубилеје, учествују у креативним радионицама, одлазе на књижевне вечери, промоције књига, предавања, у музеје, галерије, позоришта, библиотеке, део су подшке културним манифестацијама у школи, сарађују са другим секцијама	36

10. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ и задаци

Циљ наставе здравственог васпитања јесте да ученици овладају основним знањима, вештинама, ставовима и вредностима из области здравственог васпитања, кроз учење засновано на искуству.

Учење садржаја здравственог васпитања подразумева превођење онога што знамо о здрављу у жељени начин понашања, уз препознавање правих животних вредности и подстицање оптималног развоја личности.

Задаци наставе здравственог васпитања су:

- развијање психички и физички здраве личности, одговорне према сопственом здрављу;
- стварање позитивног односа и мотивације за здрав начин живљења;
- васпитавање ученика за рад и живот у здравој средини;
- стицање знања, умења, ставова и вредности у циљу очувања и унапређивања здравља;
- промовисање позитивних социјалних интеракција у циљу очувања здравља,
- подстицање сазнања о себи, свом телу и сопственим способностима;
- развијање психичких и моторних способности у складу са индивидуалним карактеристикама;
- мотивисање и оспособљавање ученика да буду активни учесници у очувању свог здравља;
- развијање навика код ученика за очување и неговање своје околине;
- развијање истраживачких способности, критичког мишљења и креативности;
- проширивање знања о јединству и свеопштој повезаности процеса у природи;
- развијање одговорног односа према себи и другима;
- укључивање породице на плану промовисања здравља и усвајања здравог начина живота;
- развијање међусобног поштовања, поверења, искрености, уважавања личности, једнакости и отворене комуникације;

- усвајање и прихватање позитивних и сузбијање негативних облика понашања значајних за очување здравља;
- упознавање са најосновнијим елементима здравог начина живота;
- упознавање са протективним факторима за здравље, као што су: физичка активност и боравак у природи.

ОБЛАСТ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
Праћење здравственог стања ученика	Реализација планираних систематских прегледа, имунизације Сарадња са лекарима специјалистима – ортопед, логопед, стоматолог, очни лекар, физијатар Информисање родитеља о добијеним резултатима специјалистичких прегледа Сарадња са здравственим установама	Дечји диспанзер, Дом здравља Пландиште, здравствени радници, одељењске старешине
Едукација	Организовање трибина, радионица и саветовалишта о различитим темама везаним за здравље (разноврсна исхрана, хигијена, заразне болести, болести везане за неправилну исхрану гојазност, булимија, анорексија, репродуктивно здравље, болести зависности, психоактивне супстанце, правилно држање тела, интернет)	Дечји диспанзер, Дом здравља Пландиште, родитељи, здравствени радници, одељењске старешине, ученици
Хигијенски услови	Контрола општег хигијенског стања ученика Стална контрола хигијенских услова у школским просторијама и школском дворишту Рад на спречавању настанка и ширења заразних болести	Сви запослени, ученици,
Средства за прву помоћ	Набавка	Директор

11. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ програма социјалне заштите је брига и заштита ученика из осетљивих друштвених група и превентивно или интервентно деловање у сарадњи са надлежним институцијама.

ОБЛАСТ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
Материјална подршка	Снимак стања ученика и његове породице којој је потребна подршка Сарадња са надлежним установама социјалне заштите у циљу превенције или интервенције за ученике из осетљивих друштвених група Хуманитарне акције на нивоу школе и локалне заједнице	ПП служба, одељењске старешине, Центар за социјални рад Пландиште
Подршка у учењу	Снимак стања ученика и његове породице којој је потребна подршка Праћење ученика у напредовању у учењу	ПП служба, одељењске старешине, предметни наставници, вршњачки тим, дефектолог, логопед
Подршка у заштити од занемаривања, злостављања и насиља	Снимак стања ученика и његове породице којој је потребна подршка Сарадња са надлежним установама социјалне заштите у циљу превенције или интервенције за ученике из осетљивих друштвених група Сарадња са надлежним институцијама у случајевима насиља у породици Праћење прихватања ученика у вршњачкој групи и његова Социјализација	ПП служба, одељењске старешине, предметни наставници, вршњачки тим, полиција, Центар за социјални рад

12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ овог програма је подизање свести код ученика, наставника, родитеља и грађана о очувању и унапређењу животне средине.

ОБЛАСТ РАДА	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
ЕДУКАЦИЈА	Огледни часови, предавања, радионице, трибине о важним темама Загађивања и заштите животне средине	Наставници, ученици, научни радници

ИСТРАЖИВАЊЕ И АНАЛИЗА ПОДАТАКА	Праћење и анализа количине отпада који се одложи у току радне недеље праћење и анализа загађености воде, ваздуха, земљишта Мерење и анализа потрошње воде и електричне енергије у току месеца	Наставници, ученици
ДРУШТВЕНА АНГАЖОВАНОСТ И ХУМАНИТАРНИ РАД	Промоција науке кроз дечје радионице на еколошке теме Друштвене акције: „један ресурс, много потрошача“„мисли глобално, делуј локално“, „сат за планету“ Озелењавање школског простора пројекти Пројектни дан, 5.јун Обележавање значајних еколошких датума Учешће у хуманитарним акцијама сакупљање чепова и лименки за рециклажу Израда предмета од рециклираног материјала Израда лифлета, информатора у циљу промоције одговорног односа према животној средини	Наставници, ученици, родитељи, научни радници

13. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Локална самоуправа финансира материјалне трошкове школе везане за одржавање објеката, набавку материјалних средстава, школских учила и опреме. Сарадња са локалном самоуправом одвија се између представника школе – директора и органа Општине Пландиште (Председник општине, Општинско веће, Центар за друштвене делтности). Сарадња се одвија тако што школа доставља план финансијских потреба за наредну школску годину и план набавке опреме и извођења радова на објектима школе. Буџетом општине предвиђени су трошкови по категоријама, а њихово праћење врши се уз сарадњу са буџетском службом општине и начелником општинске управе. За 2026/2027. годину школа је доставила Финансијски план и План јавних набавки, који ће се реализовати уз помоћ правне службе Општине Пландиште.

Сарадња са локалном самоуправом одвија се и кроз релизацију пројеката општине у којима школа учествује:

1. Културне активности које реализује КОЦ "Вук Караџић", Пландиште
2. Сарадња са културно-уметничким друштвима
3. Сарадња са Спортским савезом у реализацији такмичења клубова из општине Пландиште који користе фискултурну салу школе за такмичења
4. Сарадња са Црвеним Крстом Општине Пландиште у реализацији хуманитарних акција и такмичења ученика из Прве помоћи
5. Сарадња са градском библиотеком у реализацији културних активности (рецитатори)
6. Сарадња школе и локалне самоуправе са другим установама ван општине Пландиште у којој школа учествује као партнер.

14. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА

Сарадња породице и школе веома је важан сегмент од кога зависи ниво успешности остваривања целокупног васпитно-образовног процеса. Могућност и облици рада су вишеструки и подразумевају подруштвљавање у односима школа - породица.

Ова сарадња реализоваће се кроз следеће облике и форме:

- ***Индивидуални разговори***

Преко личних контаката са родитељима, наставник ће се непосредно упознати са условима живота породице, економским и стамбеним приликама, хигијенским условима, културним навикама, односима у породици, односима родитеља према деци, здравственом стању, психофизичком развоју детета итд. Да би се лакше сагледали проблеми, да би се нашла што адекватнија решења, потребно је да се наставник за сваки такав лични контакт са родитељима припреми. Изузетно је важно да наставник својим наступом створи пријатну климу за разговор уз пуно поштовања личности како родитеља тако и ученика, јер ће се тада створити услови узајамног поверења.

- ***Родитељски састанци***

Родитељски састанци представљају групни облик међусобног информисања и договора о конкретним питањима и проблемима.Као најпогоднији облици одржаваће се следећи облици родитељских састанака:

1) **Одељењски састанци родитеља**

На овим родитељским састанцима у центру пажње биће проблеми одељења.То су најчешћа питања везана за организацију наставе, дисциплину ученика, похађању школе, домаћи задаци, организацију слободног времена, помоћ слабијим и талентованим ученицима, посете РО, екскурзије, избори за будући позив итд. Овакве састанке са одређеним садржајем организује разредни старешина уз помоћ Одељенског савеза родитеља и психолошко-педагошке службе.

2) **Општи родитељски састанци**

Ова форма ће се примењивати када се третирају питања која се односе на планирање рада школе, организацију и извођење наставе, предузимање већих значајних акција, е-новина у образовању, припреме за полазак у први разред, информисање родитеља о

упису у средње школе итд. У припремању ових састанака, поред представника школе учествоваће чланови Савета родитеља.

3) Састанак група родитеља

Ова форма сарадње родитеља и школе примењиваће се онда када се за то укаже потреба. Састанак групе родитеља одржаће се са родитељима чија деца слабо уче или имају проблеме у понашању . Исто тако, ови састанци одржаваће се ако буде потребно са родитељима изузетно надарене деце као и са родитељима који имају озбиљне социјалне проблеме.

- ***Програм рада Савета родитеља***

Савет родитеља школе чине представници родитеља одељења. Он расправља и помаже у решавању свих битних питања из живота и рада школе.
Досадашња искуства у раду школског Савета врло су позитивна.

15. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ОШ „Доситеј Обрадовић“ има формиран Тим за организацију екскурзија, излета и школе у природи. Чланови тог тима су:

1. Весна Цеснак
2. Аранка Бало
3. Мирјана Гроздановски

За 2026/2027. школску годину предвиђене су следеће екскурзије:

1. Једнодневна екскурзија од 1. до 4.разреда Суботица
2. Једнодневна екскурзија од 5. До 7. разреда Аранђеловац
3. Тродневна екскурзија 8. разред на Тару

Циљеви екскурзије су:

- проучавање природних објеката и деловање природних појава и процеса,
- уочавање насељености и привредних делатности,
- развијање интересовања и правилног односа према животној средини,
- развијање еколошке свести и неговање еколошког понашања,
- упознавање културно- историјских споменика и стицање знања о ближој и даљој прошлости,
- правилан одос према природи и развијање естетских вредности и
- неговање социјалних односа и пожељних образаца понашања.

16. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Извршиоци: Татјана Јовановски

Септембар

- Евиденција поклоњних књига и увођење у књигу инвентара
- Сређивање картотеке ученика
- Сређивање књиге инвентара
- Сређивање картотеке особља школе
- Унос података у електронску библиотеку:
    1. Упис ученика
    2. Упис особља
    3. Евиденција постојећих и нових књига

Октобар

- Рад са корисницима библиотеке
- Унос подата у електронску библиотеку
- Набавка нове лектире за ученике, као и ванлектирних издања (избор књига биће извршен и на основу анкете спроведене по одељењима)
- Набавка нових издања за одрасле

Новембар

- Сарадња са градском библиотеком
- Инвентарисање нових књига – унос података у електронску библиотеку
- Сарадња школских библиотека на општини Пландиште
- Упис ученика првог разреда у библиотеку
- Одржавање часа у библиотеци за сва одељења првог разреда

Децембар

- Сарадња с професором задуженим за наставу за ученике са специјалним потребама
- Обрада лектире за трећи разред у библиотеци
- Рад са корисницима библиотеке
- Издавање књига за распуст
- Рад с литерарном секцијом – читање песама и литерарних радова
- Унос података у електронску библиотеку

Јануар

- Издавање сликовница првацима и подстицање на редовно и квалитетно читање
- Сарадња с новинарском секцијом
- Унос података у електронску библиотеку

Фебруар

- Рад с корисницима библиотеке
- Опомињање ученика који нису вратили књиге више од месец дана
- Унос података у електронску библиотеку
- Организовање књижевног сусрета

Март

- Организовање часа у библиотеци с младим песницима, читање песама
- Сарадња с рецитаторском секцијом, рецитовање стихова о мајци
- Инвентарисање нових књига у електронској форми
- Организована посета ученика градској библиотеци

Април

- Организовање библиотекарске и литерарне секције и изражајно рецитовање на тему „Пролеће“
- Унос података у електронску библиотеку
- Помоћ ученицима у изради реферата
- Помоћ колегама при одабиру песме за прославу Дана школе
- Сусрет са децом из различитих одељења и разговор на тему „Препоручио бих другу да прочита“

Мај

- Прилог библиотеке за школски часопис и сајт школе
- Књижевни сусрет с песником
- Прављење паноа посвећеног Дану школе
- Проглашење најбољих читалаца по одељењима
- Писање опомена ученицима осмог разреда
- Евиденција невраћених књига
- Писање опомена осталим ученицима и колегама

Јун

- Прављење плана за набавку нове школске лектире и ванлектирних издања
- Набављање књига за одличне и награђиване ученике у сарадњи са градском библиотеком
- Унос података у електронску библиотеку.

17. ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ ЗА ШКОЛУ

17.1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником, у складу са Законом, уређује се спровођење безбедности и здравља на раду запослених у Основној школи Доситеј Обрадовић у Пландишту у циљу стварања безбедних услова рада, а ради заштите живота и здравља и радне способности запослених.

Право на безбедност и здравље на раду имају и друга лица која учествују у радном процесу, а нису у радном односу у Школи, као и лица која се затекну у Школи ради обављања одређених послова, ако је Школа о њиховом присуству обавештена.

Члан 2.

Школа је дужна да обезбеди услове за организовање и спровођење безбедности и здравља на раду у складу с техничко-технолошким потребама.

Средства за спровођење мера и унапређење безбедности и здравља на раду утврђују се годишњим програмом рада.

Члан 3.

За спровођење безбедности и здравља на раду одговорни су председник Школског одбора, директор, педагошки руководиоци и запослени који је одговоран за спровођење безбедности и здравља на раду.

17.2. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ШКОЛЕ

Члан 4.

Школа је дужна да запосленом обезбеди рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Школа је дужна да организује рад тако да обезбеди заштиту живота и здравља запослених у циљу спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези с радом, имајући у виду посебну заштиту омладине, инвалида, заштиту запослених са здравственим сметњама и заштиту материнства.

Члан 5.

Школа је дужна да запосленом пружи обавештења о условима рада, о правима и обавезама које произилазе из прописа о безбедности и здрављу на раду, затим да утврди програм оспособљавања запослених и обезбеди оспособљавање запослених за безбедан рад, као и да обезбеди коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 6.

Школа је дужна да приликом организовања рада и радног процеса обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених и да заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност за живот и здравље запосленог, у складу са Законом.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Школе или због изузетних догађаја чије се последице нису

могле избећи, Школа не сноси одговорност у смислу прописа о безбедности и здрављу на раду.

Превентивни и периодични прегледи и испитивања опреме за рад.

Члан 7.

Школа је дужна да средства и опрему за рад, електричне инсталације, грејање као и друге инсталације одржава редовно и правилно у исправном стању, у складу с техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених, с тим да у току коришћења и евентуалног премештања на друго место рада, исте прегледа и проверава њихову исправност.

Периодичне прегледе и проверу исправности у смислу става 1. овог члана, Школа врши преко овлашћеног правног лица које се бави безбедношћу и здрављем на раду као својом делатношћу и има одговарајућу лиценцу.

Члан 8.

Школа је дужна да врши прегледе и испитивања у смислу члана 7. овог правилника, у роковима који су утврђени упутством произвођача и у складу с техничким нормативима и одређеним стандардима, ради утврђивања да ли даље коришћење прописаних средстава и опреме за рад, електричних инсталација, грејања и других инсталација представља ризик за сигурност или здравље запослених и да ли су примењене прописане мере заштите на раду.

У случају да рокови из става 1. овог члана нису утврђени упутством произвођача, техничким нормативима и одређеним стандардима, Школа је дужна да средства и опрему за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације прегледа и испитује у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду.

Испитивање услова радне околине.

Члан 9.

Школа је дужна да врши испитивање у радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања запослених, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље запослених.

Испитивања у смислу става 1. овог члана, обухватају:

- микроклиму (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха);
- хемијске штетности (гасови, паре, дим и прашина);
- физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења);
- осветљеност;
- материје чија су својства опасна по живот и здравље запослених (биолошке штетности).

Члан 10.

Испитивања из члана 9. овог правилника Школа је дужна да врши на начин, по поступку и у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду.

Акт о процени ризика.

Члан 11.

Школа је дужна да донесе акт о процени ризика за свако радно место и да утврди начин и мере за смањење и отклањање ризика у облику којим се спречава повреда на раду, оштећење здравља или обољење запосленог.

Члан 12.

Процена ризика заснива се на систематском евидентирању и процењивању могућих врста опасности и штетности на радном месту и у радној околини, на анализирању организације рада и радног процеса, средстава рада, сировине и материјала у радном процесу, средстава и опреме за личну заштиту и других елемената који могу да изазову ризик од повреда на раду, оштећење здравља или обољење запосленог.

Процена ризика, према прописима о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини, између осталог обухвата:

- опис технолошког и радног процеса;
- опис средстава за рад;
- опис средстава и опреме за личну заштиту;
- снимање организације рада;
- препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту и у радној околини;
- процену ризика у односу на опасности и штетности;
- утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика.

Члан 13.

Одлуком о покретању поступка процене ризика, Школа одређује стручно лице из реда запослених или закључује уговор о ангажовању правног лица, односно предузетника с лиценцом у области безбедности и здравља на раду за спровођење поступка процене ризика.

Оспособљавање запослених.

Члан 14.

Школа је дужна да изврши теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад при заснивању радног односа, премештају на друге послове, приликом увођења нове технологије, односно нових средстава за рад, као и код промене процеса рада.

Оспособљавање запослених врши се за време радног времена.

Члан 15.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Провера оспособљености за безбедан и здрав рад запослених који раде на радном месту с повећаним ризиком врши се на начин утврђен актом (правилником) о процени ризика.

Евиденције и осигурање од повреда на раду.

Члан 16.

Школа је дужна да води и чува евиденцију о:

- радним местима с повећаним ризиком и запосленима распоређеним на та радна места;
- повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези с радом;
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- опасним материјама које се користе у току рада;
- извршеним испитивањима радне околине;
- извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад и средстава и опреме личне заштите;
- пријавама поднетим инспекцији рада о смртним, колективним или тешким повредама на раду и настанку професионалних обољења, односно обољења у вези с радом запосленог.

Члан 17.

Школа је дужна да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења или обољења у вези с радом ради обезбеђивања накнаде штете.

17.3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 18.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна с мерама безбедности и здравља на раду на пословима на којима ради, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Члан 19.

Запослени има право да одбије да ради ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на ком ради, као и у другим случајевима утврђеним Законом.

Члан 20.

Запослени је дужан да поштује прописе о безбедности и здрављу на раду како не би угрозио своју безбедност и здравље, безбедност и здравље запослених и других лица, као и да обавести Школу о свакој врсти потенцијалне опасности која би могла да утиче на безбедност и здравље на раду.

Члан 21.

Обавезе Школе утврђене овим правилником у складу са Законом, истовремено представљају права запослених у вези са спровођењем мера безбедности и здравља на раду.

17.4. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 22.

За обављање послова безбедности и здравља на раду Школа може да одреди једног или

више од својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који имају лиценцу.

Послови из става 1. овог члана и посебни услови за рад на тим пословима утврђују се Правилником о организацији и систематизацији радних места.

Члан 23.

Запослени који обавља послове безбедности и здравља на раду учествује у припреми акта о процени ризика, у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних услова рада; врши контролу средстава за рад и средстава и опреме личне заштите; припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан рад; организује прегледе и испитивања опреме за рад; предлаже мере за побољшање услова рада; припрема упутства за безбедан рад; прати стање у вези с повредама на раду и професионалним обољењима; забрањује рад када утврди непосредну опасност по живот и здравље запосленог; води прописане евиденције у области безбедности и здравља на раду.

17.5. ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ОБОЉЕЊА НА РАДУ ЗАПОСЛЕНОГ ИЛИ ДРУГОГ ЛИЦА

Члан 24.

Прву помоћ у случају повреде или наглог обољења за време рада дужан је да пружи сваки запослени, према својим могућностима и знању.

Члан 25.

На видљивом и лако приступачном месту постављен је ормарић с прописаним санитетским средствима за пружање прве помоћи. Ормарић је са спољне стране

обележен знаком црвеног крста.

На ормарићу су назначени:

- презиме и име запосленог задуженог за пружање прве помоћи,
- број телефона здравствене организације, односно институције за пружање хитне медицинске помоћи, надлежна служба инспекције и служба органа унутрашњих послова.

У ормарићу за указивање прве помоћи налази се садржај санитетског материјала са упутством за указивање прве помоћи и блок у коме се утврђује, односно уписује утрошени материјал после указане помоћи.

У ормарићу се налази следећи материјал: два комада фластера – завоја, шест мањих и пет већих стерилних (првих) заштитних завоја, две троугле мараме и четири сигурносне игле, три пакетића беле вате од по десет грама и један пакет обичне вате од сто грама, шест комада напрстака од коже у три величине, једне маказе са завртном главицом за резање, четири ватиране подлоге за прелом костију, и то два комада дужине по 100 цм и два комада по 50 цм и 10 цм ширине.

17.6. ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 26.

Запослени бирају свог представника за безбедност и здравље на раду на предлог синдиката.

Члан 27.

Представник запослених има право да учествује у разматрању свих питања која се односе на безбедност и здравље на раду.

Представник запослених најмање једном годишње доставља запосленима и синдикату извештај о стању и предузетим мерама у области безбедности и здравља на раду у Школи.

17.7. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

Непоштовање одредаба овог правилника од стране запослених представља тежу повреду радне обавезе.

Члан 29.

За све што није регулисано овим Правилником примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и подзаконски акти који регулишу ову материју.

Члан 30.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

18. Реализација програма Основи безбедности деце

Министарство унутрашњих послова у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја ће у свим школама реализовати програм
„ Основи безбедности деце“. Програм ће се спроводити у току школске године, у свим одељењима четвртог и шестог разреда основних школа и обухвата осам наставних јединица:

- Безбедност деце у саобраћају
- Полиција у служби грађана
- Насиље као негативна друштвена појава
- Превенција и заштита деце од злоупотребе опојних дрога и алкохола
- Безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа
- Превенција и заштита деце од трговине људима
- Заштита од пожара
- Заштита од техничко – технолошких опасности и природних непогода.

У сарадњи са представницима школе, службеници ће на првом Савету родитеља представити програм и упознати родитеље са циљевима програма и начином реализације.

Активности ће се реализовати на посебним часовима које ће задужени службеници договарати са разредним старешинама и директором школе.

19. Програм инклузивног образовања

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ/ АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ /САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Конституисање Стручног тима за инклузивно образовање, Израда годишњег програма рада Стручног тима за инклузивно образовање	Састанци	Септембар	Тим за инклузију	Решења члановима тима, Записник о одржаном састанку тима, наставничког већа, педагошког колегијума, школског одбора Усвојен програм инклузивног образовања школе
2.	Снимак стања у установи (прикупљање података о ученицима и идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка	Прикупљање података, разговори, списак идентификованих ученика	Током године	Тим за инклузију, педагог, психолог,родитељи, ученици, наставници, одељењске старешине	Тим поседује информације о ученицима којима је потребна додатна образовна подршка (записници са састанака, документација)
3.	Сарадња са родитељима Сагласност за ИОП и прикупљање података од родитеља о породичној, здравствено-социјалној ситуацији у којој ученик живи.	Потписане сагласности, разговори, састанци	Током године	Тим за инклузију, педагог, психолог,родитељи, одељењски старешина	Родитељи су упознати са процесом израде ИОП, мотивисани су за сарадњу, сарађују са члановима Тима, пружају повратне информације
4.	Пружање помоћи наставницима у изради Педагошког профила ученика и ИОП-а за сваког ученика семинари о инклузији-литература	Белешке о разговорима, едукативни материјал, приручници	Током школске године	Тим за инклузију, педагог, психолог, директор	Едукативни материјал, списак акредитованих семинара, обуке

5.	Праћење постигнућа по ИОП-у и вредновање ИОП-а	Праћење часова, Измене и допуне ИОП-а, одељењска већа записници са састанка Педагошког колегијума	Током школске године	Психолог, педагог наставници,одељењске старешине, Тим за инклузију	Извештаји одељењских старешина, евалуација тима за додатну подршку

САДРЖАЈ

1. УВОД 2
1.1. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШКОЛЕ 3
1.2. БРОЈ УЧЕНИКА 4
2. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА 5
3. НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА 7
3.1.СТРУКТУРА НАСТАВНОГ КАДРА КОЈИ ЋЕ РАДИТИ У ПРВОМ, ДРУГОМ, ТРЕЋЕМ И ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ 7
3. 2. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА 10
3.2.1. ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ (1 час недељно) 10
3.2.2. ПРОДУЖЕНИ БОРАВАК 11
3.2.3 СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ 12
4. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ 13
4.1. ФОНД ЧАСОВА ЗА ПРВИ, ДРУГИ, ТРЕЋИ И ЧЕТВРТИ РАЗРЕД 13
4.2. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА 17
ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА 157
ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА 157
1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ: 157
9. ЧОС 207
5. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ 208
5.1. ДОПУНСКА НАСТАВА 208
СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА 208
5.2. ДОДАТНА НАСТАВА 211
МАТЕМАТИКА - ДОДАТНА НАСТАВА 211
6. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ 213
7. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И ШКОЛСКИХ АКТИВНОСТИ 215
8. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА 216
8.2. ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ 219
8.3. ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ 219
8.4. ЧЛАНОВИ ТИМА ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА 220
8.5. ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА 223
8.6. ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ И ИНТЕРВЕНТНИХ АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ НАСИЉА 226

8.7. ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ 229
8.8. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА 232
9. ПЛАН СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА 235
10. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ 237
11. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ 239
12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 239
13. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ 241
14. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ 242
15. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ 244
16. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ 245
17. ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ ЗА ШКОЛУ 247
17.1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ 247
17.2. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ШКОЛЕ 248
17.3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ 252
17.4. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ 253
17.5. ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ОБОЉЕЊА НА РАДУ ЗАПОСЛЕНОГ ИЛИ ДРУГОГ ЛИЦА 254
17.6. ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ 255
17.7. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ 256

Школски програм за I циклус за школску 2026/2027. годину усвојен је на седници Школског одбора одржаној 14.09. 2026. године.

Председник Школског одбора
Зоран Ангеловски